UCHWAŁA NR XXXIX/207/20
RADY GMINY WIDAWA

z dnia 26 listopada 2020 r.

w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Gminy Widawa na lata 2021-2028”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i poz. 1378) w związku z art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 1378) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Widawa na lata 2021-2028, która stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Widawa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Przewodniczący Rady Gminy

Sławomir Stępnik

Załącznik do Uchwały Nr XXXIX/207/20

Rady Gminy Widawa

z dnia 26 listopada 2020 r.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY WIDAWA NA LATA 2021-2028

SPIS TREŚCI

I. Diagnoza strategiczna podstawowych uwarunkowań rozwojowych 2
I.1. Sytuacja demograficzna gminy 3
I.2. Przestrzeń i środowisko 5
I.3. Gospodarka i rolnictwo 7
I.4. Infrastruktura techniczna 10
I.5. Bezpieczeństwo publiczne i socjalne 13
I.6. Społeczeństwo oparte na wiedzy 19
I.7. Kultura, sport i turystyka 22
I.8. Organizacje pozarządowe 24
I.9. Promocja gminy 25
I.10. System zarządzania gminą 25
I.11. Finanse gminy 28
I.12. Podsumowanie diagnozy, analiza SWOT 32
II. Rozwój strategiczny w latach 2021-2028 36
II.1. Wizja rozwoju i misja gminy 36
II.2. Cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań 36
II.3. System wdrażania i finansowania strategii 45
Załącznik nr 1 50
Wyniki badań społecznych w gminie Widawa 50
Załącznik nr 2 67
Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko 67
SPIS RYSUNKÓW 70
SPIS TABEL 71

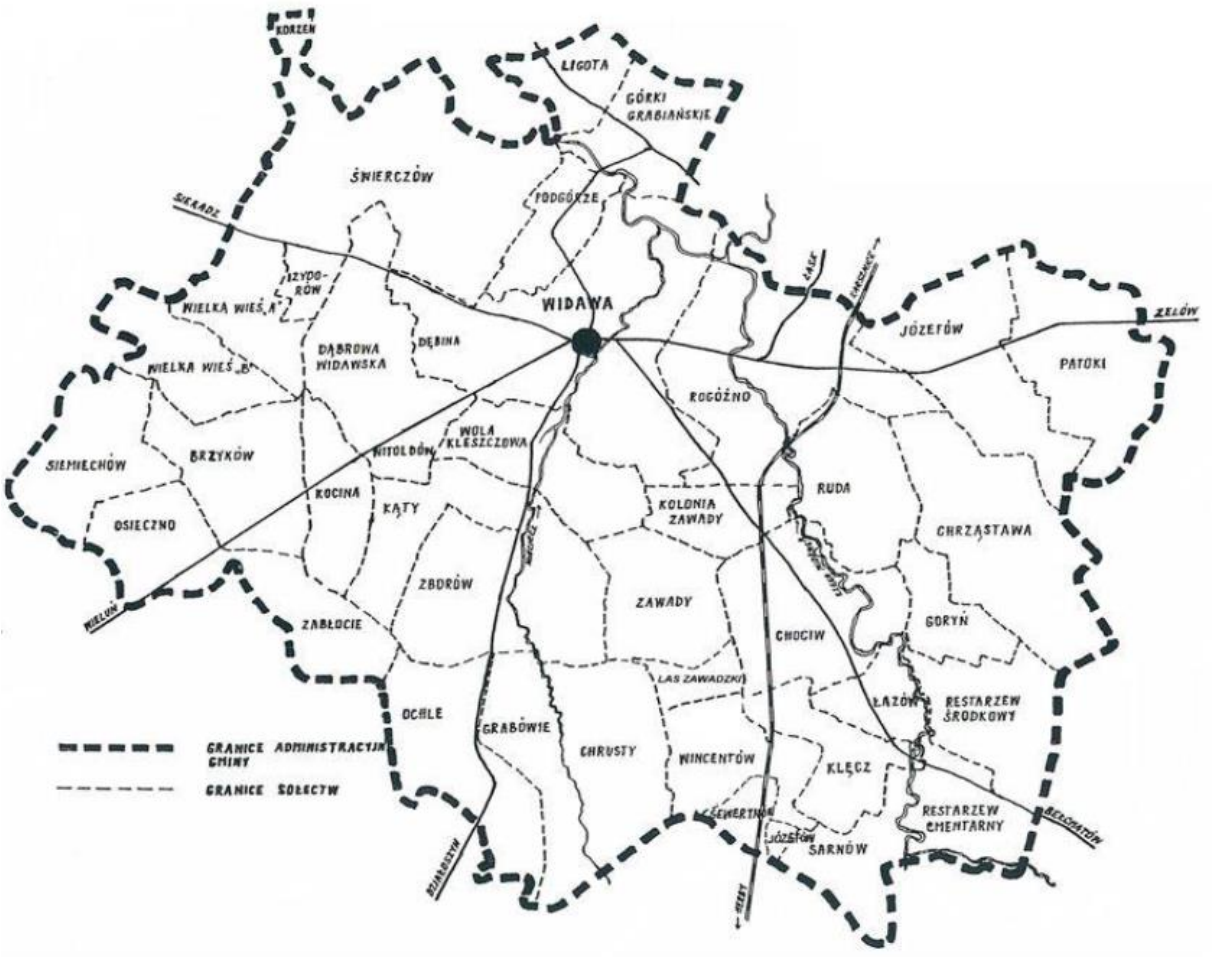
Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

I. Diagnoza strategiczna podstawowych uwarunkowań rozwojowych

Gmina Widawa położona jest w środkowo-zachodniej części województwa łódzkiego, w południowej części powiatu łaskiego. Od północy graniczy z gminami: Zapolice (powiat zduńskowolski), Sędziejowice (powiat łaski), Zelów, Szczerców, Rusiec (powiat bełchatowski), Konopnica (powiat wieluński), Burzenin (powiat sieradzki). Gmina składa się z 45 wsi, które tworzą 41 sołectw. Więcej niż jedną wieś liczą sołectwa: Sarnów (Sarnów i Raczynów), Wincentów (Wincentów, Lucjanów i Przyborów) oraz Ochle (Ochle i Ochle-Kolonia).

Pierwsza wzmianka o wsi Widawa pochodzi z 1370 r. W Widawie - wówczas jeszcze mieście - rozwijało się kuśnierstwo, sukiennictwo, a w XVI w. powstały magazyny pozwalające na gromadzenie towarów. W XVIII w. mieściła się tu komora celna w związku z biegnącym tędy szlakiem handlowym. Poza rozwojem handlu, w XVII w. powstała - pod egidą Uniwersytetu Jagiellońskiego - Akademia Widawska znana z wysokiego poziomu nauczania. W 1870 r. miejscowości odebrano prawa miejskie. Poważnych zniszczeń doznała następnie w 1939 r.

Rys. 1 Granice administracyjne gminy Widawa oraz sołectw.

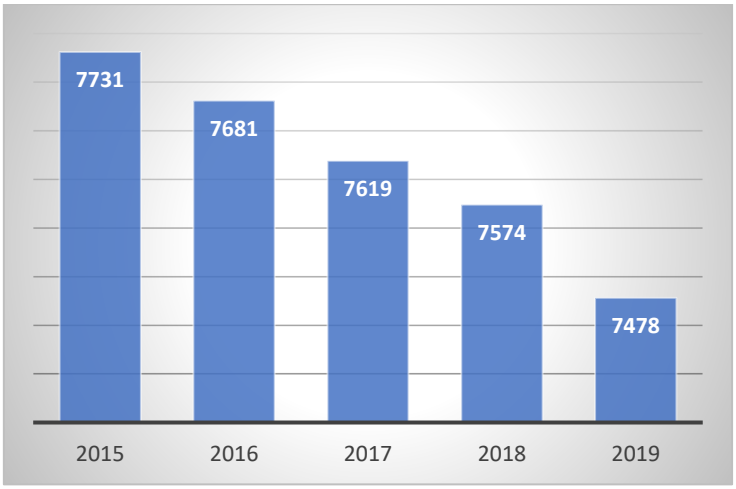
Źródło: *Strategia Rozwoju Gminy Widawa na lata 2016-2020,* s.10.

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

I.1. Sytuacja demograficzna gminy

Liczba ludności gminy Widawa zmalała między 2015 a 2019 r. o 3,3% - z 7731 do 7478 osób. Najwięcej mieszkańców na terenie gminy zamieszkuje w Widawie - w 2019 r. były to 1232 osoby. Drugą w kolejności pod tym względem miejscowością jest Chociw z 744 mieszkańcami, zaś kolejne mają już mniej niż 400 mieszkańców. Z kolei najmniej mieszkańców ma wieś Przyborów - zaledwie 8 zameldowanych osób. Między 2015 a 2019 r. liczba mieszkańców gminy spadła o 3,3%. Największy spadek wystąpił w miejscowości Chrusty - o 18.8% (ze 154 do 128 mieszkańców). Żadnych zmian w liczbie mieszkańców nie odnotowano we wsiach: Józefów Widawski, Józefów, Podgórze i Zborów. Natomiast wzrosty wystąpiły tylko w 11 wsiach, przy czym największy w Korzeniu (o 14,8%, choć taka wyraźna tendencja stanowi raczej wynik ogólnie małej liczby mieszkańców - 31 osób w 2019 r.) oraz Wielkiej Wsi B (5,7%).

Rys. 2 Liczba ludności gminy Widawa w latach 2015-2019.

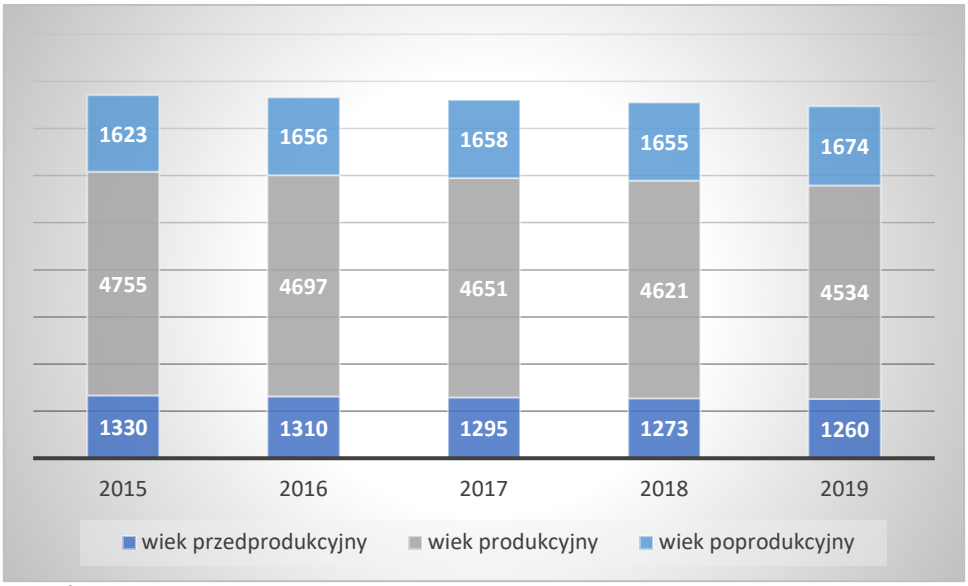
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Widawa.

W gminie przeważają kobiety - 103 na 100 mężczyzn. W przypadku osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym mężczyźni stanowią większość (odpowiednio 52,4% i 54,7%), natomiast w wieku przedprodukcyjnym tylko 32% mieszkańców to mężczyźni.

Podobnie jak w całym kraju, również w gminie Widawa dostrzegalna jest tendencja związana ze starzeniem się społeczeństwa. O ile w przypadku liczby mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym zauważalny jest spadek (odpowiednio o 5,3% i 4,6%), to w przypadku osób w wieku poprodukcyjnym ich liczba wzrosła o 3,1%.

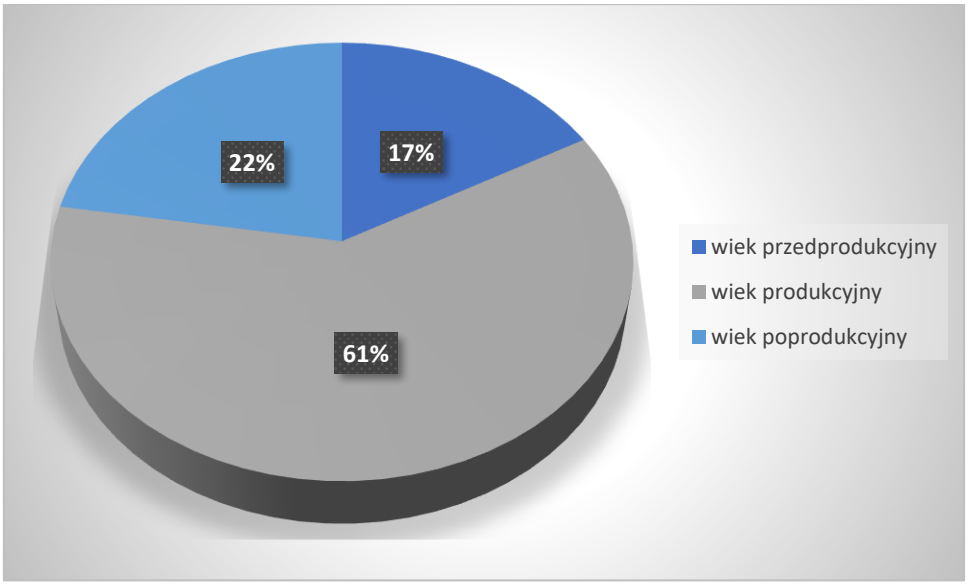
Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

Rys. 3 Ludność gminy Widawa w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2015-2019.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Widawa.

Rys. 4 Ludność gminy Widawa w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w 2019 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Widawa.

Liczba urodzeń wykazuje niewielką tendencję spadkową - w całym analizowanym okresie jest to 15%. W tym czasie liczba zgonów wzrosła o 7%. Przyrost naturalny najbardziej korzystny był w 2016 r., jednak stale utrzymuje wartości ujemne. Jest to jednak charakterystyczne dla całego województwa łódzkiego. W 2019 r. wynosił on -3,6 (dla województwa), zatem w gminie i tak był mniej korzystny.

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

Tab. 1 Ruch naturalny ludności w gminie Widawa w latach 2015-2019.

	2015	2016	2017	2018	2019
urodzenia żywe	66	83	81	68	56
zgony	113	100	113	109	121
przyrost naturalny na 1000 ludności	-6,1	-2,2	-4,2	-5,4	-8,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Widawa.

I.2. Przestrzeń i środowisko

W 2019 r. miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego pokrytych było zaledwie 14% powierzchni gminy. W związku z tym w przypadku prowadzenia inwestycji czy budów na obszarach nieobjętych planami wydawane są decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego (w 2019 r. wydano ich 9) oraz decyzje o warunkach zabudowy (29).

W gminie Widawa zlokalizowane są następujące obiekty zabytkowe:

Tab. 2 Obiekty zabytkowe w gminie Widawa wpisane do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Łodzi.

Miejscowość	**Obiekty zabytkowe**
Brzyków	- kościół parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela z ok. 1860 r., - XVII-wieczny cmentarz przykościelny w granicach ogrodzenia z bramą i reliktem starego ogrodzenia z XIX w., - plebania z pocz. XX w., - cmentarz parafialny z 1860 r.
Grabówie	kapliczka z końca XIX w.
Ligota	- dwór z ok. 1920 r., - park dworski
Restarzew Cmentarny	- kościół parafialny p.w. św. Andrzeja Apostoła (budowany od 1913 r.), - XVI-wieczny cmentarz przykościelny w granicach ogrodzenia z ogrodzeniem z pocz. XX w., - cmentarz parafialny z XIX w.
Widawa	- cmentarz żydowski z 2. poł. XVIII w., - kościół pobernardyński, ob. parafialny p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego z lat 1679-1709, - klasztor OO. Bernardynów, ob. plebania w zespole kościoła pobernardyńskiego (XVII-XVIII w.), - dzwonnica, kaplica w ogrodzeniu, ogrodzenie i brama wejściowa w zespole pobernardyńskim z kon. XVIII w., - piwnice dawnej mykwy z XIX w. przy ul. Sieradzkiej, - d. kościół parafialny p.w. św. Marcina i Małgorzaty z 1446 r. (później rozbudowywany: XVI - XVII w. i odbudowany w 1846 r.), - XV-wieczny cmentarz przykościelny w granicach ogrodzenia w zespole d. kościoła p.w. św. Marcina i Małgorzaty, - cmentarz parafialny przy ul. św. Rocha z poł. XVIII w., - kaplica cmentarna p.w. św. Rocha z 1893 r., - historyczny układ urbanistyczny z XIV w.
Zawady Kolonia	zespół dworca PKP z pocz. XX w.

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

Zborów	młyn wodno-elektryczny z ok. 1917 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Rejestru i wojewódzkiej ewidencji zabytków z podziałem na powiaty*, http://www.wuoz-lodz.pl/Rejestr_i_wojewodzka_ewidencja_zabytkow_z_podzialem_na_powiaty,109.

Na terenie gminy wyznaczono następujące formy ochrony przyrody:

1. Rezerwat przyrody „Winnica" o powierzchni 1,54 ha. Celem jest ochrona muraw i zarośli kserotermicznych z rzadkimi gatunkami roślin, które powstały w miejscu wcześniejszego wydobywania wapienia. Rezerwat ma charakter stepowy.
2. Rezerwat przyrody „Korzeń" o powierzchni 34,93 ha, występujący także w gminie Zapolice. Służy zachowaniu torfowiska o charakterze przejściowym oraz dobrze zachowanych fitocenoz olsu torfowcowego i porzeczkowego.
3. Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki o powierzchni 25330 ha w łącznie 9 gminach w powiatach łaskim, zduńskowolskim, wieluńskim, bełchatowskim i sieradzkim. Obszar chroniony jest ze względu na występującą roślinność (m.in. ok. 600 gatunków roślin naczyniowych, 30 gatunków roślin chronionych), w tym fakt, że około ¼ z występujących tu roślin to rośliny bardzo rzadkie w skali Polski. Ponadto w rezerwacie występują parowy czy wąwozy stanowiące efekt procesów geomorfologicznych, a także cenne odsłonięcia geologiczne.
4. Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki o powierzchni 41,39 ha w 17 gminach powiatów łaskiego, radomszczańskiego, piotrkowskiego i bełchatowskiego. Celem ustanowienia tej formy ochrony była ochrona roślinności porastającej dolinę rzeki i jej koryta. Są to tereny o dużym stopniu zalesienia oraz z licznymi zbiornikami wodnymi.
5. Obszar Natura 2000 „Grabia" o powierzchni 1670,48 ha w gminach powiatów łaskiego, pabianickiego i bełchatowskiego. Obszar obejmuje środkowy i dolny bieg rzeki Grabi, na odcinku ok. 50 km. Występują tu liczne starorzecza, małe zbiorniki wodne, lasy łęgowe, olsy, roślinność bagienna mokradeł i terenów podmokłych, łąki i tereny rolnicze. Stwierdzono obecność ok. 800 gatunków zwierząt, w tym 80 odkrytych po raz pierwszy w Polsce i 2 zupełnie nieznane wcześniej.
6. Pomnik przyrody - dąb szypułkowy w zabytkowym parku w Ligocie.
7. Użytki ekologiczne: odcinek rzeki Grabi od miejscowości Łęg Widawski do Jamborka w gminie Dobroń; roślinność torfowiskowa i błotna oraz fragment torfowiska niskiego na działkach nr 123 i 124 w Kolonii Ochle; bagno Winnica na działce nr 233 w Wielkiej Wsi; Góra Charlawa na działce nr 33/3 w Wielkiej Wsi.
8. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Dolina Grabi o powierzchni 4007 ha w 4 gminach na terenie powiatów łaskiego i pabianickiego. Ochrona obejmuje koryto rzeki, a także starorzecza, niewielkie zbiorniki eutroficzne, wydmy śródlądowe, mokradła, łąki, lasy łęgowe i olsy, bory sosnowe.

Prawie ⅕ powierzchni gminy obejmują lasy i grunty leśne, na których dominują lasy iglaste (w szczególności sosnowe). We wschodniej części gminy występuje stary drzewostan, 80- czy nawet 100-letni. Lasy z terenu gminy podlegają pod Nadleśnictwo Bełchatów (852,0855

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

ha) i Złoczew (608,1291 ha), należące do Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi. Łączna powierzchnia lasów wynosi 1 460,2146 ha.

I.3. Gospodarka i rolnictwo

Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON wzrosła w całym powiecie łaskim prawie o 8% między 2015 a 2019 r. Największy wzrost miał miejsce w gminach wiejskich - Wodzierady (16,1%) oraz Buczek (14,9%). We wszystkich gminach powiatu łaskiego zdecydowanie dominują firmy zatrudniające do 9 osób, w przypadku gminy Widawa stanowią one 94,8% ogółu podmiotów gospodarczych. W gminie znajduje się jedno przedsiębiorstwo zatrudniające ponad 250 osób (firmy tej wielkości działają jeszcze tylko w Łasku). Przedsiębiorstwem tym są Zakłady Mięsne KAWIKS w Patokach, w których pracuje ponad 500 osób, w tym pracowników produkcyjnych, biurowych, kierowców i sprzedawców.

Tab. 3 Liczba podmiotów gospodarczych na podstawie REGON w gminach powiatu łaskiego w latach 2015-2019.

Gmina	2015	2016	2017	2018	2019	Zmiana
Buczek	363	366	376	399	417	↑ 14,9%
Łask	2 821	2 822	2 850	2 908	2 956	↑ 4,8%
Sędziejowice	405	408	409	414	451	↑ 11,4%
Widawa	464	464	470	486	519	↑ 11,9%
Wodzierady	299	299	319	322	347	↑ 16,1%

Źródło: opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Tab. 4 Podmioty gospodarcze z REGON w gminach powiatu łaskiego w 2019 r. wg klas wielkości.

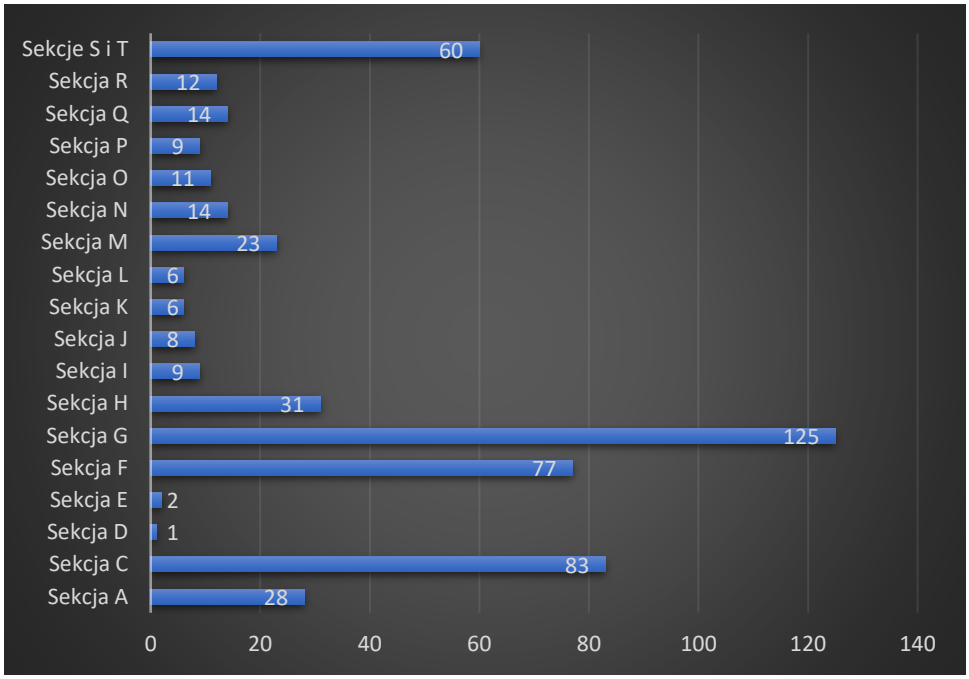
	0 - 9	10 - 49	50 - 249	> 250
Buczek	402	14	1	0
Łask	2 829	105	19	3
Sędziejowice	430	16	5	0
Widawa	492	23	3	1
Wodzierady	334	13	0	0

Źródło: opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wśród zarejestrowanych podmiotów prawie ¼ reprezentuje handel, 16% - przetwórstwo przemysłowe, niecałe 15% - budownictwo, a 11,5% - pozostałe usługi. Żadna z firm nie reprezentuje branży górniczej i wydobywczej ani organizacji i zespołów eksterytorialnych. Udział podmiotów z pozostałych branż prezentuje rysunek poniżej.

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

Rys. 5 Podmioty gospodarcze z REGON w gminie Widawa w 2019 r. wg sekcji PKD.

Legenda: Sekcja A - rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo; Sekcja C - przetwórstwo przemysłowe, Sekcja E - dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, Sekcja F - budownictwo, Sekcja G - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, Sekcja H - transport i gospodarka magazynowa, Sekcja I - działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, Sekcja J - informacja i komunikacja, Sekcja K - działalność finansowa i ubezpieczeniowa, Sekcja L - działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, Sekcja M - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, Sekcja N - działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, Sekcja O - administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, Sekcja P - edukacja, Sekcja Q - opieka zdrowotna i pomoc społeczna, Sekcja R - działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją, Sekcja S - Pozostała działalność usługowa, Sekcja T - Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby.

Źródło: opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Gmina nie posiada systemu preferencji dla przedsiębiorców ani nie uczestniczy w targach gospodarczych. Jako otoczenie biznesu można wymienić jedynie Ludowy Bank Spółdzielczy w Zduńskiej Woli Oddział w Widawie. W 2005 r. Rada Gminy Widawa podjęła uchwałę, w której wyraziła zgodę na utworzenie Podstrefy Chociw o powierzchni ok. 3 ha, w ramach Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Obecnie w podstrefie funkcjonuje Elfa Pharm Sp. z o.o., produkująca kosmetyki i wyroby sanitarno-higieniczne.

Na terenie gminy zlokalizowanych jest 8 złóż surowców naturalnych: złoża fosforytów „Burzenin" (w granicach Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki, 6 km^2 w gminie Widawa), złoża materiałów ilastych „Goryń II" i „Ruda" (Goryń), złoża materiałów ilastych „Wola Kleszczowa" (w granicach Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki), złoża kruszywa naturalnego „Sarnów", złoża piasków kwarcowych „Patoki", złoża wapieni i margli „Wielka Wieś". W przypadku złóż „Burzenin", „Patoki" i „Wielka Wieś" eksploatacja byłaby nieopłacalna oraz powodowałaby negatywne skutki dla środowiska przyrodniczego, w tym

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

przede wszystkim oddziaływałaby negatywnie na tereny chronione. Złoże „Sarnów" o powierzchni 0,7 ha obejmuje kruszywo stosowane w budownictwie, a ze względu na położenie było mało konfliktowe. Pierwotnie koncesję na eksploatację (do 2005 r.) otrzymał Urząd Gminy Rusiec[1].

W gminie i regionie zróżnicowanie gleb jest niewielkie - 85% stanowią gleby bielicowe, a niewielką część także torfowe, bagienne, brunatne, czarne ziemie, rędziny i mady. Dodatkowy problem to przeważające małe rzeki oraz cieki, które w dużej mierze pozostają suche. Przy niewielkiej sumie rocznej opadów i dużym poziomie parowania powoduje to niesprzyjające warunki dla rozwoju upraw.

Tab. 5 Struktura powierzchni rolnych ze względu na klasę gruntów.

Grunty orne	**Powierzchnia [ha]**
grunty bardzo dobre - klasa I, II	5,75
grunty dobre - klasa III	1 143,3671
grunty średnie - klasa IV	2 341,4670
grunty słabe - klasa V, VI	5 731,1857
Użytki zielone	**Powierzchnia [ha]**
grunty bardzo dobre - klasa I, II	1,04
grunty dobre - klasa III	87,9485
grunty średnie - klasa IV	884,9683
grunty słabe - klasa V, VI	1 849,1839

Źródło: opracowanie własne.

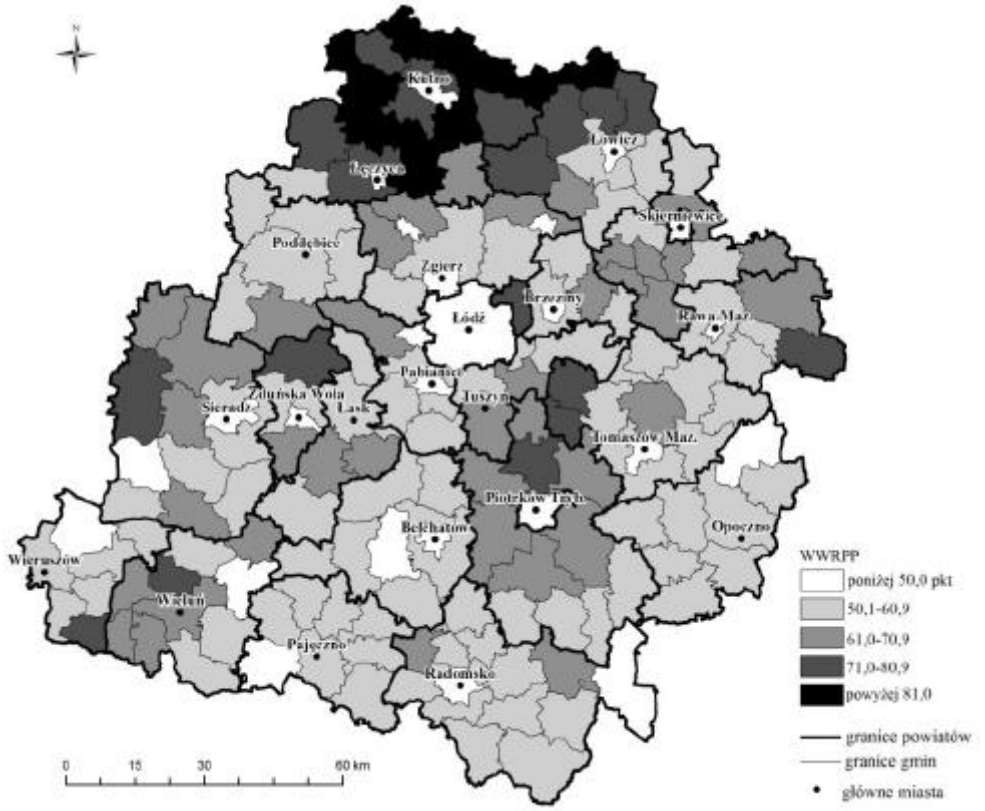
Chociaż użytki rolne stanowią ponad 70% powierzchni gminy, to wydajność produkcji jest niższa niż średnia w Polsce. Duży problem w całym województwie łódzkim stanowi niski wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej, uwzględniający takie kwestie jak warunki klimatyczne dla rozwoju rolnictwa, warunki wodne, rzeźbę terenu, jakość gleb. Wskaźnik ten wynosi zaledwie 61,9 pkt., co sprawia, że województwo łódzkie jest dopiero na 13. miejscu na tle wszystkich regionów. Mapa na rys. 6 wskazuje z kolei, że dla gminy Widawa wartość tego wskaźnika jest jeszcze niższa i mieści się w przedziale 50,1-60,9 pkt.

Prawie połowa gospodarstw rolnych w gminie prowadzi produkcję rolną tylko na użytek własny. Rolnicy specjalizują się głównie w uprawie zbóż, ziemniaków i buraków cukrowych, kukurydzy i ziół, zaś w hodowli dominuje głównie hodowla bydła z nastawieniem na produkcję mleka, chów bydła mięsnego i trzody chlewnej. Produkcja mleka zagospodarowywana jest przez spółdzielnie mleczarskie w Łasku, Szczercowie i Radomsku. Średnia wielkość gospodarstwa wynosi 7,51 ha.[2]

[1] *Objaśnienia do mapy geośrodowiskowej Polski. Arkusz ZELÓW,* s. 14-15.
[2] *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Widawa*, s. 52.

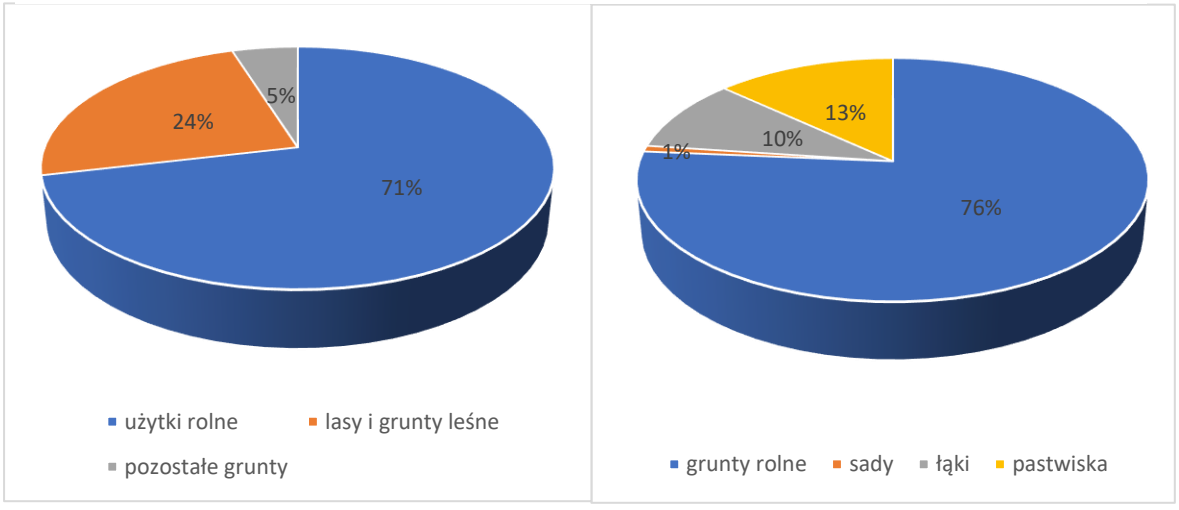
Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

Rys. 6 Wskaźnik Waloryzacji Rolniczej Przestrzeni Produkcyjnej w województwie łódzkim.

Źródło: M. wójcik, A. Traczyk, *Specjalizacja województwa łódzkiego w produkcji roślinnej i zwierzęcej* [w:] „Acta Universitatis Lodziensis" Folia Geographica Socio-Oeconomica 26, 2016, s. 100.

Rys. 7 Struktura użytkowania w gminie Widawa w 2019 r. ze szczególnym uwzględnieniem użytków rolnych.

Źródło: opracowanie własne.

I.4. Infrastruktura techniczna

Zadania z zakresu zaopatrzenia mieszkańców w wodę, odprowadzania ścieków, utrzymywania ładu, porządku i estetyki na terenie gminy, nadzoru nad utylizacją odpadków komunalnych, utrzymania infrastruktury drogowej, utrzymania gminnych obiektów użyteczności

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

publicznej, administrowania lokalami mieszkalnymi i użytkowymi stanowiącymi własność Gminy Widawa, utrzymania terenów rekreacyjnych i sportowych oraz administrowania targowiskiem gminnym należą do Gminnego Zakładu Usług Komunalnych w Widawie.

Długość sieci wodociągowej w gminie to 188,327 km. W celu zapewnienia dostaw wody do gospodarstw domowych eksploatowanych jest 5 ujęć wody i 10 studni. Stacje uzdatniania wody są zlokalizowane w Widawie, Chociwiu, Brzykowie, Górkach Grabińskich i Goryniu. Jakość wody z sieci jest oceniana jako dobra. Umowy na odbiór wody z sieci wodociągowej podpisane zostały z 2474 gospodarstwami domowymi oraz 79 przedsiębiorcami; łącznie dostawą wody objęto 7068 osób (najwięcej w Widawie - 4343). Dostępu do sieci nie ma tylko 12 gospodarstw domowych, co stanowi 0,5% wszystkich.

Tab. 6 Produkcja wody w 2019 r. w gminie Widawa.

Nazwa wodociągu	**Produkcja wody**	
	m^3/d	**m^3/rok**
Widawa	485,28	177 127
Brzyków	86,90	31 720
Chociw	228,77	83 500
Górki Grabińskie	42,91	15 663
RAZEM	**843,86**	**308 010**

Źródło: *Raport o stanie gminy za 2019 rok*, s. 72.

Zdecydowanie mniejsza jest długość sieci kanalizacyjnej w gminie - 11,34 km. Przyłączonych jest do niej 359 gospodarstw domowych oraz 9 przedsiębiorców. Zgodnie z gminną ewidencją, zaledwie 1 gospodarstwo posiada przydomową oczyszczalnię ścieków. Gminę obsługują dwie oczyszczalnie ścieków:

- mechaniczno-biologiczna w Widawie, mogąca oczyścić 160 m^3 ścieków w ciągu doby, wybudowana ze środków programu Phare, WFOŚiGW w Łodzi oraz budżetu państwa,
- w Ligocie, oczyszczająca 23 m^3 ścieków na dobę, wybudowana dzięki wsparciu Agencji Nieruchomości Rolnych Skarbu Państwa.

Na terenie gminy nie występuje sieć gazowa. Prowadzone są rozmowy dotyczące budowy gazociągu.

Na tle średniej powiatu łaskiego gmina Widawa w 2018 r. miała dość wysoki wskaźnik udziału gospodarstw domowych podłączonych do sieci wodociągowej - wyższy był tylko w gminie Łask i Sędziejowice. Odwrotna sytuacja występowała w przypadku dostępu do sieci kanalizacyjnej, gdzie tylko gmina Wodzierady wypadała gorzej - tu wskaźnik udziału procentowego wynosił 0. Dostęp do sieci gazowej posiadali jedynie mieszkańcy gminy miejsko-wiejskiej Łask.

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

Tab. 7 Korzystający z instalacji wodociągowych, kanalizacyjnych i gazowych w % ogółu ludności w 2018 r.

	wodociąg	kanalizacja	gaz
powiat łaski	85,7	42,6	2,6
Buczek	79,7	36,7	0,0
Łask	88,7	59,1	4,7
Sędziejowice	87,4	25,8	0,0
Widawa	84,3	18,8	0,0
Wodzierady	70,3	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Przez teren gminy nie przebiega żadna droga krajowa. Najbliższe to DK74, biegnąca po stronie południowo-wschodniej i wschodniej, oraz DK45 od strony południowo-zachodniej. Z kolei od strony zachodniej i północnej w odległości kilkunastu kilometrów od granic gminy biegnie droga ekspresowa S8. W Widawie krzyżują się dwie drogi wojewódzkie - 480 (Sieradz - Szczerców) i 481 (Widoradz - Łask). Ponadto na terenie gminy znajduje się kilka odcinków dróg powiatowych o łącznej długości 47,8 km:

- nr 1765 E Pstrokonie - Widawa (6,99 km),
- nr 2306E Górki Grabieńskie - Korczyska (0,8 km),
- nr 2307E Strumiany - Witoldów (2,36 km),
- nr 2308E Rogóźno - Patoki (6,84km),
- nr 2308E Rogóźno - Chociw (1,93 km),
- nr 2309E Chociw - Chrząstawa)6,77 km),
- nr 2310E Widawa - Zawady (2,24 km),
- nr 2309E Brzyków - Chociw (9,03 km),
- nr 2311E Widawa - Kiełczygłów (8,88 km),
- nr 2312E Osieczno - Konopnica (0,42 km),
- nr 2313E Konopnica - Ochle (1,54 km).

Drogi gminne mają długość 86,117 km, w tym 46,493 km dróg o nawierzchni twardej i 39,624 km dróg o nawierzchni twardej ulepszonej. Obejmują następujące odcinki:

Tab. 8 Drogi w gminie Widawa.

Nr drogi	Przebieg	Długość [km]
119005E	Rembieszów: granica gminy Zapolice – Korzeń – granica gminy Burzenin	0+930
bn.	Świerczów – DW 480	1+002
103001E	Świeczów – Widawa	2+830
103058E	Podule: granica gminy Sędziejowice – Górki Grabińskie	1+298
114214E	granica gminy Burzenin - Wielka Wieś – Siemiechów – granica gminy Konopnica	5+055
114208E	granica gminy Burzenin – Wielka Wieś – Dąbrowa Widawska	4+576
103003E	Wielka Wieś – Brzyków	4+180

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

103003E	Kolonia Zabłocie – Zabłocie – droga gminna 100304209	2+940
1030016E	Kolonia Wola Kleszczowa – Kąty – granica gminy Konopnica	5+268
103005E	Widawa – Zawady – Chrusty	7+904
103006E	Zborów: droga powiatowa 37435E – Kolonia Chrusty – Wincentów – Józefów – Sarnów – granica gminy Rusiec (Korablew DK74)	9+296
103007E	Grabówie – Kolonia Ochle	1+157
103008E	Kolonia Ochle – Kurówek Ochelski – granica gminy Rusiec (Dąbrowa Rusiecka)	2+180
103009E	Zawady – Wincentów	3+158
1030010E	Las Zawadzki – Chociw	3+750
1030011E	Wincentów – granica gminy Rusiec	1+675
1030012E	Klęcz – Sarnów – granica gminy Rusiec	2+792
1030013E	Rogóźno: droga powiatowa 37430E – Kolonia Rogóźno	1+426
1030014E	Kolonia Zawady – Ruda – Chrząstawa – granica gminy Szczerców	8+025
bn.	Siedlce: granica gminy Sędziejowice – Józefów Widawski – granica gminy Szczerców (Pszczółki)	4+998
103034E	Krośnie: granica gminy Sędziejowice – Patoki	1+042
1030017E	Goryń – Restarzew Środkowy – granica gminy Szczerców (Dubie)	3+051

Źródło: opracowanie własne.

Chodniki zlokalizowane są w różnych miejscowościach, zwłaszcza wzdłuż dróg wojewódzkich i są w stanie technicznym dobrym. Parkingi występują przede wszystkim w Widawie. Ścieżka rowerowa w Widawie ma długość 550 m, natomiast drugi odcinek to ciąg pieszo-rowerowy przy drodze powiatowej Widawa-Ochle.

Świetlice wiejskie dostępne są w 13 miejscowościach gminy: Chrusty, Górki Grabińskie, Grabówie, Józefów Widawski, Kąty, Kocina, Restarzew Środkowy, Ruda, Siemiechów, Wielka Wieś A i B, Wincentów, Zawady i Zborów. W pozostałych wsiach mieszkańcy mogą korzystać z różnych pomieszczeń czy budynków, przystosowanych do organizacji spotkań czy przechowywania sprzętu stanowiącego zasób sołectw.

W gminie istnieje 10 budynków tworzących gminny zasób mieszkaniowy, w tym jeden z nich to budynek socjalny. Do 2018 r. budynków było 13, a co za tym idzie, wyższa była liczba lokali mieszkalnych (52 do 2018 r., 35 od 2019 r.). Nie zmieniła się liczba lokali użytkowych, których od 2015 r. było 4. Przeciętna wielkość mieszkań to 35 m^2.

I.5. Bezpieczeństwo publiczne i socjalne

Gmina Widawa leży w „zasięgu" działania Komendy Powiatowej Policji w Łasku, zaś w samej gminie zlokalizowany jest Komisariat Policji w Widawie (obsługujący także gminę Sędziejowice). Do zajmowania się sprawami gminy wyznaczony jest jeden dzielnicowy, łączna liczba policjantów w Komisariacie to 10. Policjanci pełnią służbę w nowym budynku, oddanym do

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

użytku w kwietniu 2020 r. Gmina przeznaczyła na jego budowę działkę, natomiast koszt budowy (ponad 3 mln zł) został pokryty ze środków Funduszu Modernizacyjnego.

Istotnym zagadnieniem dotyczącym bezpieczeństwa jest bezpieczeństwo przeciwpożarowe. O nie dbają Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Łasku oraz 9 jednostek OSP - w Widawie, Brzykowie, Chociwiu, Rogóźnie, Restarzewie Cmentarnym, Dąbrowie Widawskiej, Ochlach, Kocinie i Patokach. Do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego włączone są jednostki z Brzykowa, Chociwia i Widawy. Największe są jednostki z Widawy (43 strażaków), Brzykowa (34), Dąbrowy Widawskiej i Ochel (po 32 strażaków). Większość jednostek dysponuje dość nowym wyposażeniem, żadnego sprzętu nie posiadają na stanie strażacy z Patok.

Tab. 9 Zestawienie jednostek OSP w gminie Widawa.

Jednostka	Liczba strażaków	Wyposażenie
Brzyków	34	2 samochody, piła do betonu i stali, motopompa pływająca, 2 agregaty prądotwórcze, piła spalinowa, 2 pilarki do drewna, motopompa pływająca, pompa hydrauliczna, pompa szlamowa, pompa tohatsu
Chociw	24	2 samochody, pilarka ratownicza, 2 agregaty prądotwórcze, wentylator oddymiający, opryskiwacz spalinowy, 2 pompy wodne, 2 pilarki spalinowe, przecinarka i agregat hydrauliczny
Dąbrowa Widawska	32	2 samochody, pompa, agregat prądotwórczy, motopompa pływająca, pompa szlamowa, pilarka do drewna
Kocina	28	samochód, pompa pływająca, pilarka do drewna
Ochle	32	samochód, agregat prądotwórczy, piła spalinowa, motopompa szlamowa, pilarka spalinowa
Patoki	18	-
Restarzew Cmentarny	26	samochód, agregat prądotwórczy, pompa pływająca, piła spalinowa, motopompa
Rogóźno	26	2 samochody, motopompa pływająca, piła spalinowa
Widawa	43	5 samochodów, 2 agregaty prądotwórcze (w tym jeden na przyczepie), wentylator oddymiający, 2 piły spalinowe, 2 pompy hydrauliczne, pompa szlamowa, pompa tohatsu, motopompa pływająca, przecinarka, 3 pilarki do drewna

Źródło: opracowanie własne.

W poniższej tabeli przygotowano zestawienie zdarzeń, mających miejsce w powiecie łaskim oraz gminie Widawa. Między 2017 a 2019 r. liczba zdarzeń spadła odpowiednio o 17,6% i 32,6%. Największa ich liczba przypada na marzec-kwiecień oraz miesiące wakacyjne.

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

Tab. 10 Liczba zdarzeń zgłoszonych do Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Łasku w gminie Widawa i powiecie łaskim w latach 2017-2019.

Jednostka samorządowa	2017	2018	2019
gmina Widawa	131	150	108
powiat łaski	1219	787	821

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Statystyki zdarzeń,* http://straz.lask.pl/statystyka-zdarzen/.

Tab. 11 Liczba zdarzeń zgłoszonych do Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Łasku w gminie Widawa i powiecie łaskim w latach 2018-2019 z uwzględnieniem poszczególnych rodzajów zdarzeń.

Jednostka samorządowa	2018		2019	
	pożary	**miejscowe zagrożenie**	**pożary**	**miejscowe zagrożenie**
gmina Widawa	23	122	36	69
powiat łaski	171	584	207	578

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Statystyki zdarzeń,* http://straz.lask.pl/statystyka-zdarzen/.

W gminie od 2015 r. funkcjonuje Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej, obejmujący Gminny Ośrodek Zdrowia w Widawie oraz Wiejskie Ośrodki Zdrowia w Brzykowie i Chociwiu. Poza poradnią lekarza rodzinnego, w SP ZPOZ pacjentów przyjmują specjaliści - endokrynolog, ginekolog, psychiatra i rehabilitant. Opłacani są ze środków własnych placówki. Ponadto działa gabinet fizjoterapii, który – ze względu na brak umowy z NFZ – finansowany jest ze środków Gminy Widawa. Liczba deklaracji do lekarzy na grudzień 2019 r. wyniosła 5204. Od 2004 r. działalność na terenie gminy prowadzi NZOZ Polimed, również posiadający kontrakt z NFZ. Udziela świadczeń zdrowotnych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, rehabilitacji medycznej, diagnostyki laboratoryjnej, medycyny pracy, badań kierowców i programów profilaktycznych.

Mieszkańcy mogą korzystać z usług dwóch aptek umiejscowionych w Widawie.

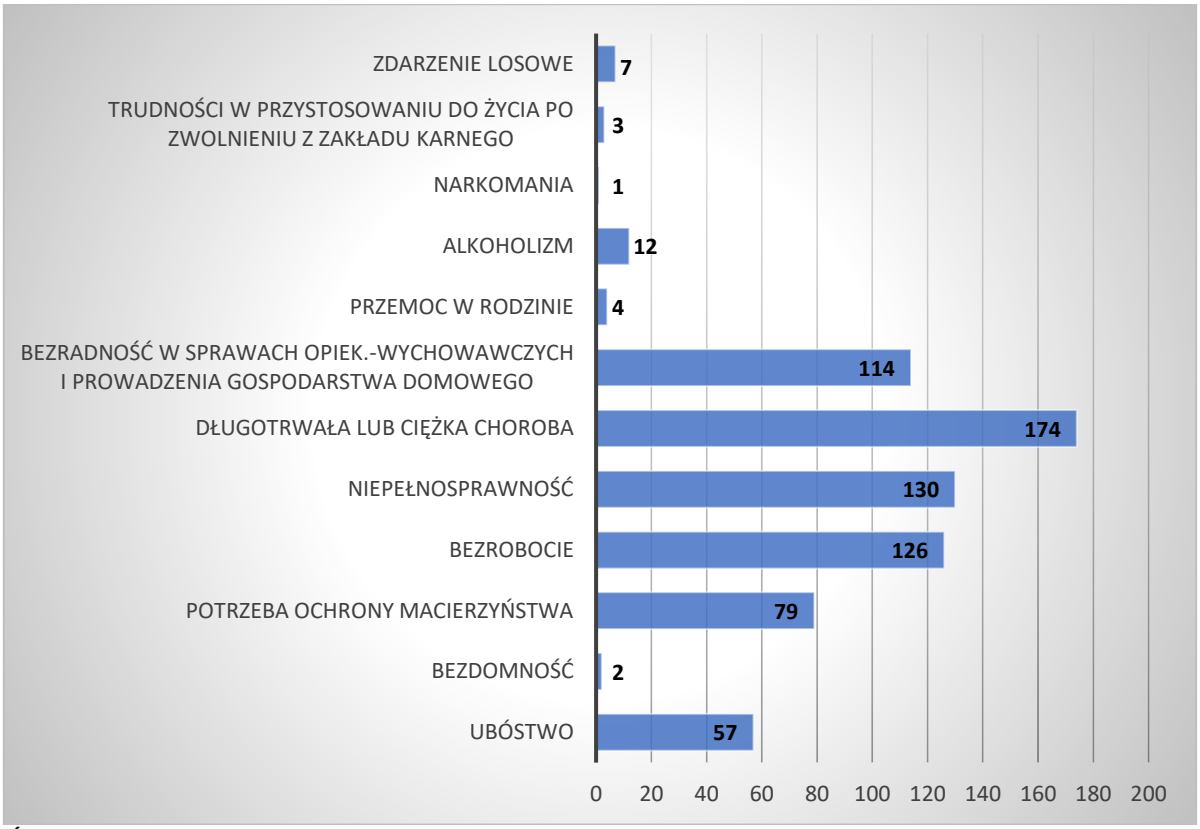
Zadania własne i zlecone gminie z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie. Jego działalnością kieruje Kierownik. W 2019 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Widawie zatrudniano 18 pracowników, w tym 15 na umowę o pracę i 3 na umowę zlecenia:

1) Dział Administracyjny: kierownik – 1 etat, technik administracji – 2 etaty (umowy stażowe),
2) Dział Finansowo Księgowy: główna księgowa – 1 etat,
3) Dział Pomocy Środowiskowej: pracownicy socjalni - 5 etatów,
4) Dział Świadczeń Rodzinnych: referent – 1 etat,
5) Fundusz Alimentacyjny: administrator – 1 etat,
6) Dział Świadczeń Wychowawczych: referent – 1 etat,
8) Dział Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej: asystenci rodziny - 1,5 etatu,
9) Dział Usług Opiekuńczych – 1,5 etatu.

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

Łącznie ze świadczeń pomocy społecznej w 2019 r. korzystało 709 osób w 395 rodzinach. Mieszkańcy najczęściej otrzymywali świadczenia z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby (przyznane 174 osobom, stanowiły 24,5% przyznanych świadczeń), niepełnosprawności (18,3% świadczeń), bezrobocia (17,8%) oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (16,1%). Nikt nie korzystał ze wsparcia z powodu sieroctwa, jako ofiara handlu ludźmi czy z powodu trudności w integracji osób, które posiadają status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą.

Rys. 8 Powody przyznania świadczeń pomocy społecznej w gminie Widawa w 2019 r.

Źródło: *Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie za 2019 rok*, s. 5-6.

W latach 2015-2019 sukcesywnie spadała liczba osób korzystających ze świadczeń udzielonych przez Gminę Widawa w ramach zadań własnych - w sumie o 53,2%. W okresie tym nie przyznano żadnych zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne dla osób bez dochodów i nie mających możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o Narodowym Funduszu Zdrowia, zasiłków celowych w formie biletów kredytowanych, pomocy na usamodzielnienie ekonomiczne, w formie ubrań ani w ramach interwencji kryzysowej. Największą dynamikę spadku w zakresie liczby świadczeń widać w przypadku przyznawania posiłków (spadek liczby świadczeń o 78,9%). Z kolei tendencja wzrostowa występuje w przypadku usług opiekuńczych, w szczególności była zauważalna między 2018 a 2019 r. (w całym analizowanym okresie wzrost o 300%).

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

Tab. 12 Świadczenia udzielone w gminie Widawa w ramach zadań własnych gminy w latach 2015-2019.

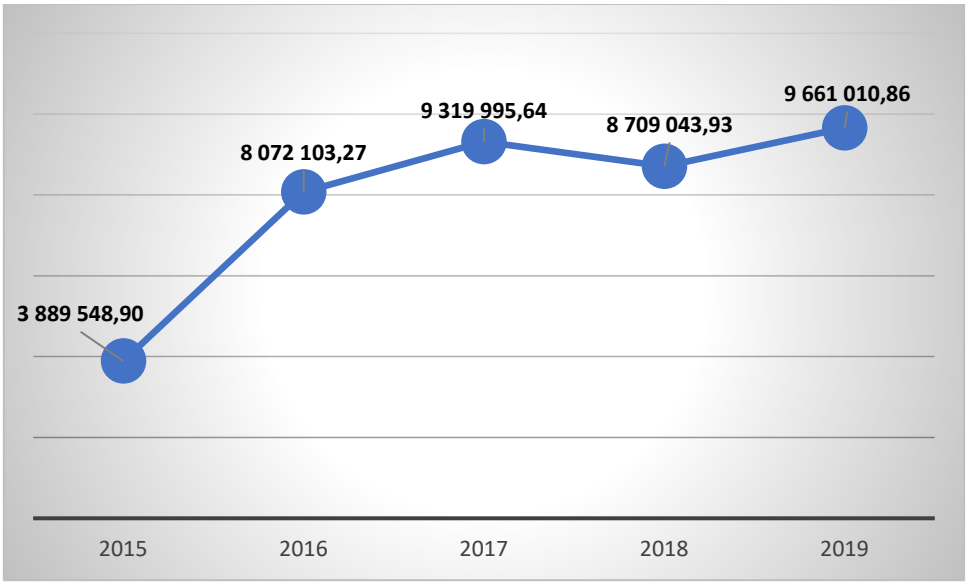
Rodzaj świadczenia	2015	2016	2017	2018	2019
zasiłki stałe	69	65	65	55	50
zasiłki okresowe	41	47	40	35	33
schronienie	0	0	0	1	1
posiłek	246	169	140	88	52
usługi opiekuńcze	4	6	7	5	16
zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych ze zdarzeniami losowymi	0	1	5	0	4
sprawienie pogrzebu	3	0	0	0	0
inne zasiłki celowe i w naturze	185	162	140	138	113
RAZEM	**485**	**397**	**354**	**354**	**227**

Źródło: *Sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie* za lata 2015-2019.

W związku z rosnącą liczbą zadań z zakresu pomocy społecznej, które realizują gminy, zauważalny jest wzrost wydatków na pomoc społeczną. Najniższe były one w 2015 r., między 2016 a 2019 r. poziom ten jest już bardziej wyrównany. W całym analizowanym okresie nastąpił wzrost wydatków o 148,4%, między 2016 a 2019 r. już tylko o 19,7%, przy czym tendencja wzrostowa nie jest stała (spadek w latach 2017-2018). Największą grupę wydatków stanowią świadczenia wychowawcze i rodzinne wraz z funduszem alimentacyjnym, przy czym ich finansowanie zapewnia dotacja celowa z budżetu państwa. Chociaż gmina otrzymuje również środki na pokrycie kosztów obsługi tych świadczeń, to są one niewystarczające. Drugą, największą, kategorią wydatków są te przeznaczone na utrzymanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, czyli przede wszystkim wynagrodzenia pracowników z pochodnymi. Liczba pracowników GOPS wynika z odrębnych przepisów, stąd pewna część ich wynagrodzeń również jest finansowana z dotacji. W ramach kosztów działania GOPS istotne są wydatki na bieżące utrzymanie podmiotu. Najmniejszą pozycję wydatków stanowią te na zasiłki i pomoc w naturze, w tym zasiłki stałe, celowe, okresowe i specjalne zasiłki celowe.

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

Rys. 9 Realizacja budżetu Gminy Widawa w latach 2015-2019 w zakresie pomocy społecznej [zł].

Źródło: *Sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie* za lata 2015-2019.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie obsługuje również Gminny Zespół Interdyscyplinarny, funkcjonujący od 2011 r. W skład wchodzą pracownicy GOPS (w tym asystenci rodziny, pracownicy socjalni), Środowiskowego Domu Samopomocy, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pedagodzy i nauczyciele z placówek edukacyjnych, dzielnicowy, kurator społeczny Sądu Rejonowego w Łasku oraz pielęgniarka środowiskowa z SP ZOZ.

Mieszkańcy gminy od 2016 r. mają dostęp do nieodpłatnej pomocy prawnej, która jest świadczona w Gminnym Ośrodku Kultury w Widawie. Punkt działa 2 razy w tygodniu w godzinnych przed- i popołudniowych.

W drodze uchwały nr IX/66/11 Rady Gminy Widawa ze struktur Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie wyodrębniono Środowiskowy Dom Samopomocy z siedzibą w Dąbrowie Widawskiej. Działalność Domu (w formie jednostki wsparcia dziennego) sięga jednak 1998 r. Świadczy on pomoc dla 40 osób z zaburzeniami psychicznymi[3], które mogą korzystać ze wsparcia terapeutów, instruktora terapii zajęciowej, pielęgniarki, pracownika socjalnego, rehabilitanta i psychologa. Podopieczni są dowożeni na zajęcia oraz korzystają z jednego posiłku dziennie, przygotowywanego w pracowni kulinarnej. Usługi dostępne w placówce to:

- trening funkcjonowania w życiu codziennym, m.in. wyglądu zewnętrznego, higieny osobistej, przygotowywania posiłków, gospodarowania finansami,
- trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów,

[3] ŚDS przeznaczony jest dla osób przewlekle psychicznie chorych, niepełnosprawnych intelektualnie oraz wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych.

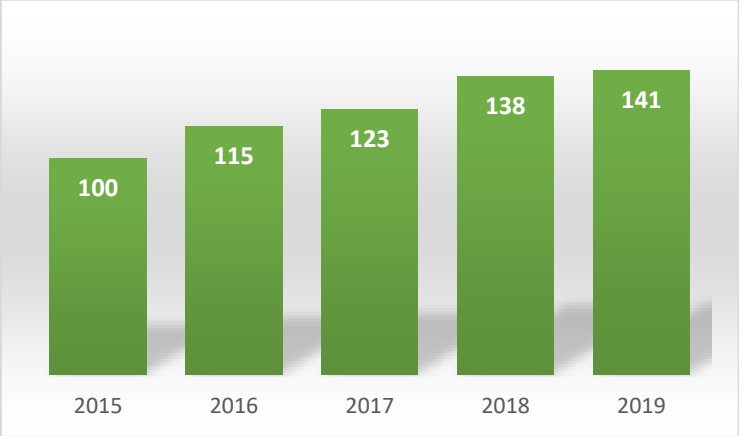
Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

- trening umiejętności spędzania czasu wolnego, m.in. rozwijanie zainteresowań literaturą, filmami, nauka obsługi komputera, korzystanie z internetu, udział w spotkaniach towarzyskich i kulturalnych,
- poradnictwo psychologiczne i socjalne,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- pomoc w dostępie do świadczeń zdrowotnych,
- terapia ruchowa,
- teatroterapia,
- terapia plastyczna.

I.6. Społeczeństwo oparte na wiedzy[4]

W gminie funkcjonuje Publiczne Przedszkole w Widawie. We wrześniu 2018 r. oddano do użytku dzieci nowy, pasywny budynek (wyposażony w pompy ciepła, panele fotowoltaiczne, instalację solarną). Dzięki temu udało się zwiększyć liczbę dzieci, które mogą korzystać z usług przedszkola. O ile w roku szkolnym 2015/2016 opieką przedszkolną objętych było 100 dzieci, o tyle w roku 2019/2020 już 141 (125 w Widawie i 16 w oddziale zamiejscowym w Brzykowie). Dzięki temu liczba oddziałów przedszkolnych wzrosła z 4 do 6, a zatrudnionych nauczycieli z 10 do 12.

Rys. 10 Liczba dzieci w Publicznym Przedszkolu w Widawie w latach 2015-2019.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Publicznego Przedszkola w Widawie.

Edukację na poziomie podstawowym umożliwiają dwie szkoły, których organem prowadzącym jest Gmina Widawa: Szkoła Podstawowa im. Walentego Widawczyka w Widawie (wchodząca w skład Zespołu Szkół) oraz Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Chociwiu (z działającą od 2016 r. filią w Ochlach). Liczba dzieci w obu placówkach rośnie (w Widawie

[4] W dokumencie pozostawiono jeszcze filię w Ochlach, która została zlikwidowana z dniem 31.08.2020 r. na podstawie Uchwały nr XXXIV/179/20 Rady Gminy Widawa z dnia 26 sierpnia 2020 r. w sprawie likwidacji Szkoły Filialnej w Ochlach przyporządkowanej organizacyjnie Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Chociwiu.

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

o 26,4%, w Chociwiu o 11,9%), tendencja spadkowa zauważalna jest tylko w filii w Ochlach. W szkole w Widawie w roku szkolnym 2019/2020 zajęcia prowadziło 38 nauczycieli w 15 oddziałach, zaś w Chociwiu zatrudnionych było 27 nauczycieli uczących w 9 oddziałach. W placówce w Ochlach liczba oddziałów spadła z 7 do 3, a zatrudnionych nauczycieli z 9 do 3.

Tab. 13 Liczba uczniów szkół podstawowych w gminie Widawa w latach 2015-2020.

	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
SP Widawa	235	215	248	234	297
SP Chociw	109	102	120	121	122
filia Ochle	-	45	43	40	29

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Szkół w Widawie i Szkoły Podstawowej w Chociwiu.

W każdej szkole podstawowej funkcjonuje świetlica - 45 godzin tygodniowo w szkole w Widawie, 48 godzin w Chociwiu i 33 godziny w Ochlach. Uczniowie objęci są opieką pielęgniarki szkolnej. Szkoła w Chociwiu nie posiada sali gimnastycznej, a kryte boisko z zapleczem. Szkoły w Widawie i Chociwiu posiadają stanowiska komputerowe (odpowiednio 24 i 15) z dostępem do internetu. Żadna z placówek nie prowadzi wymian zagranicznych. Wszystkie natomiast organizują zajęcia pozalekcyjne dla uczniów:

- Szkoła Podstawowa w Widawie: koła zainteresowań (14 godz./tydz.), zajęcia wyrównawcze z pomocy psychologiczno-pedagogicznej (15 godz./tydz.), zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, terapię indywidualną, terapię grupową, terapię ręki (po 1 godz./tydz.), zajęcia specjalistyczne (2 godz./tydz.), zajęcia rewalidacyjne (4 godz./tydz.),
- Szkoła Podstawowa w Chociwiu: koła zainteresowań (13 godz./tydz.),
- filia w Ochlach: koło zainteresowań (2 godz./tydz.).

Największą część etatów w placówkach edukacyjnych posiadają nauczyciele dyplomowani (51,96). Na ponad 15 etatów (15,53) zatrudnieni są nauczyciele mianowani, a tylko niecałe 3 etaty (2,98) zajmują nauczyciele kontraktowi.

Poza szkołami prowadzonymi przez Gminę, funkcjonuje jeszcze Społeczna Szkoła Podstawowa w Restarzewie Cmentarnym. Jest to jedyna placówka niepubliczna w gminie.

Uczniowie szkół podstawowych[5] na sprawdzianie ósmoklasisty w 2019 r. (rok szkolny 2018/2019) wypadli najsłabiej na tle innych gmin powiatu łaskiego, przy czym największa różnica dotyczyła części sprawdzianu z języka angielskiego[6]. Wśród szkół z terenu gminy poziom jest zróżnicowany. W części egzaminu z języka polskiego najlepsze wyniki osiągnęli uczniowie ze

[5] Wyniki prezentowane przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną w Łodzi obejmują także sprawdziany uczniów ze Społecznej Szkoły Podstawowej w Restarzewie.

[6] W przypadku innych gmin część uczniów brała udział w sprawdzianie także z języka niemieckiego, jednak wyniki te nie zostały zaprezentowane, ponieważ język ten nie był wybierany we wszystkich szkołach, w tym w szkołach w gminie Widawa.

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

szkoły w Restarzewie Cmentarnym, natomiast w pozostałych przypadkach najlepsi byli uczniowie ze szkoły w Widawie.

Tab. 14 Średnie wyniki sprawdzianu ósmoklasisty w gminach powiatu łaskiego w 2019 r.

	język polski	matematyka	jęz. angielski
Buczek	64%	63%	64%
Łask	65%	44%	57%
Sędziejowice	62%	39%	54%
Widawa	61%	37%	49%
Wodzierady	62%	38%	52%

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Wyników egzaminu ósmoklasisty 2019 wg gmin,* http://komisja.pl/pobierz/e8/raporty/2019/gmina_e8.pdf.

Tab. 15 Średnie wyniki sprawdzianu ósmoklasisty w szkołach gminy Widawa w 2019 r.

	język polski	matematyka	jęz. angielski
SP Widawa	60%	40%	52%
SP Chociw	62%	29%	43%
SSP Restarzew Cmentarny	65%	22%	21%

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Rozkłady wyników uczniów w szkołach – egzamin ósmoklasisty 2019,* http://www.oke.lodz.pl/info.php?i=330.

Gmina w ramach Zespołu Szkół w Widawie prowadzi Branżową Szkołę I stopnia, która umożliwia młodzieży kształcenie w zawodach: blacharz samochodowy, cukiernik, elektromechanik pojazdów samochodowych, elektryk, fryzjer, kucharz, mechanik pojazdów samochodowych, murarz-tynkarz, piekarz, sprzedawca, stolarz, wędliniarz. Szkoła kształci w cyklu 3-letnim i stanowi kontynuację istniejącej od 1997 r. Zasadniczej Szkoły Zawodowej. Analiza wyników egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe wskazuje na zdawalność na poziomie 100%. Jednak egzamin ten w uwzględnionym okresie nie był obowiązkowy, przez co liczba przystępujących do niego osób była bardzo niewielka. Wyciągane wnioski nie są zatem w pełni obiektywne i uzasadnione.

Tab. 16 Zdawalność egzaminów zawodowych w szkole zawodowej w Widawie w latach 2015-2019[7].

Rok	Nazwa kwalifikacji	Egzamin pisemny			Egzamin praktyczny		
		przystąpiło	zdało	zdawalność	przystąpiło	zdało	zdawalność
2015	sprzedaż	2	2	100%	2	2	100%
2016	sprzedaż	2	2	100%	2	2	100%
2017	sprzedaż	3	3	100%	2	2	100%
	produkcja rolnicza	4	1	25%	4	4	100%
2018	sprzedaż	1	1	100%	1	1	100%
	produkcja rolnicza	1	1	100%	0	0	-
2019	sprzedaż	1	1	100%	1	1	100%

[7] Do 2017 r. funkcjonowała Zasadnicza Szkoła Zawodowa.

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

	produkcja rolnicza	1	1	100%	1	1	100%

Źródło: http://www.oke.lodz.pl/info.php?i=258.

I.7. Kultura, sport i turystyka

Instytucją kultury w zakresie przede wszystkim czytelnictwa jest Gminna Biblioteka Publiczna w Widawie z filią w Chociwiu. Łącznie zatrudnia ona 4 pracowników, w tym jedną osobę w Chociwiu. Biblioteka dysponuje ponad 23 tys. woluminów, a zapisanych do niej było 645 czytelników. Ponadto 1002 osoby tylko w 2019 r. wzięły udział w organizowanych przez Bibliotekę wydarzeniach. W tym samym roku 520 osób odwiedziło czytelnię biblioteczną, korzystając z dostępu do internetu.

Tab. 17 Funkcjonowanie Gminnej Biblioteki Publicznej w Widawie.

Placówka	Liczba woluminów	Wypożyczenia woluminów na zewnątrz	Liczba czytelników
Widawa	14 181	9 000	528
Chociw	8 917	2 414	117

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnej Biblioteki Publicznej w Widawie.

Kolejną samorządową instytucją kultury na terenie gminy jest Gminny Ośrodek Kultury w Widawie. Zatrudnia on 10 osób. Oferuje szereg zajęć dla różnych grup wiekowych i z różnych dziedzin:

- dziecięcy zespół wokalno-taneczny WESOŁE NUTKI, gromadzący 33 osoby biorące udział w imprezach gminnych (finał WOŚP, Dzień Kobiet, festyn rodzinny),
- Zespół Śpiewaczy WIDAWIANIE, skupiający 16 osób uczestniczących m.in. w Dniu Kobiet,
- amatorska grupa teatralna TACY SAMI, skupiająca 12 osób występujących m.in. w czasie finału WOŚP,
-młodzieżowa grupa taneczna (street dance), skupiająca 9 osób występujących m.in. na finale WOŚP oraz festynie rodzinnym,
- zajęcia wokalne, w których udział brała grupa 20 osób, również występujących na finale WOŚP, Dniu Kobiet i festynie rodzinnym,
- 15-osobowa orkiestra dęta uczestnicząca w Dniu Kobiet czy obchodach święta 3 Maja,
- koło plastyczne, w którym uczestniczyło 30 dzieci,
- zajęcia teatralne dla 16 osób,
- nauka gry na gitarze, z której korzystało 15 osób, uczestniczących w Dniu Kobiet czy festynie rodzinnym,
- zajęcia sportowe (nauka gry w piłkę nożną) dla grupy 15-osobowej.

GOK jest organizatorem licznych imprez kulturalno-rozrywkowych. Wykorzystuje do tego celu współpracę z innymi jednostkami, jak Łódzkim Domem Kultury, Urzędem Gminy, Gminną Biblioteką Publiczną, Środowiskowym Domem Samopomocy w Dąbrowie Widawskiej, placówkami edukacyjnymi z terenu gminy oraz placówkami kulturalnymi z sąsiednich gmin.

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

Imprezy organizowane na terenie gminy mają przede wszystkim charakter lokalny. Zestawienie najważniejszych z nich zawiera tab. 18.

Tab. 18 Zestawienie najważniejszych imprez organizowanych regularnie w gminie Widawa.

Impreza	Organizator	Szacunkowa liczba uczestników
Dzień Kobiet	Gmina, GOK	200
Rocznice Zbrodni Katyńskiej	Gmina	30
Rocznice Uchwalenia Konstytucji 3 Maja	Gmina	30
Widawskie Spotkania z Historią	Samodzielna Grupa Rekonstrukcji Historycznej, parafia	200
Narodowe Święto Niepodległości	Gmina, GOK, parafia	200
Widawskie Kolędowanie	Gmina, GOK, parafia	200
Festyn Rodzinny	GOK	100
Dożynki	Gmina, sołectwa	200

Źródło: opracowanie własne.

Przy GOK-u działa również świetlica, w której dzieci i młodzież z terenu gminy w godzinach pracy Ośrodka mogą korzystać z gier planszowych oraz innych dostępnych atrakcji, np. bilard, rzutki, telewizor. Raz w tygodniu z obiektu korzystają harcerze. Ponadto sale ośrodka są udostępniane sołectwu, stowarzyszeniom oraz klubom z terenu gminy. Organizowane są bezpłatne szkolenia m.in. dla rolników, bezrobotnych, przedsiębiorców i innych.

Zadania z zakresu promocji i rozwoju działalności sportowej realizują lokalne stowarzyszenia sportowe przy wsparciu finansowym i merytorycznym Gminy. Działalność sportową w zakresie piłki nożnej propagują przede wszystkim GKS „Widawia" Widawa, skupiająca 60 osób, oraz Ludowy Zespół Sportowy Chrząstawa, zrzeszająca 50 osób. Siatkówkę i inne gry zespołowe promuje Uczniowski Klub Sportowy Libero (150 osób). Te oraz inne podmioty z terenu gminy współpracują przy organizacji imprez sportowych:

- bieg uliczny „Widawa na piątkę", organizowany przez UKS Libero, Wójta Gminy Widawa, GOK w Widawie, Stowarzyszenie Rajsport Active z Sieradza, w ramach Biegów o Puchar Marszałka Województwa Łódzkiego pod nazwą „Biegnij w Łódzkie - w 80 km dookoła łódzkiego";
- Turniej Piłki Nożnej Sołectw o Puchar Wójta Gminy Widawa, organizowany przez Wójta Gminy, Przewodniczącego Rady Gminy, GOK w Widawie, Sekcję Piłkarską „Team-GOK-Widawa" i UKS Libero, w którym uczestniczy nawet ok. 80 osób;
- Finał Weekendowej Ligi Piłki Siatkowej, kończący serię rozgrywek trwających od października do lutego (w 2020 r. odbyła się XVII. edycja), organizowanych przez UKS Libero. W zawodach uczestniczy ok. 80 osób;
- Turniej o Puchar Wójta Gminy Widawa, gromadzący ok. 150 osób.

Na terenie gminy zlokalizowane są różnego rodzaju obiekty sportowe. Przy Zespole Szkół

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

w Widawie funkcjonuje hala sportowa, w której w 2019 r. została wymieniona nawierzchnia. Również w Widawie znajduje się stadion sportowy. Ponadto w kilku miejscowościach zlokalizowane są siłownie zewnętrzne, dostępne nieodpłatnie dla mieszkańców (m.in. w Restarzewie Cmentarnym, Widawie).

Jedną z gałęzi gospodarki jest turystyka. W przypadku gminy Widawa należy zaznaczyć, że nie posiada ona potencjału w postaci obiektów noclegowych czy gastronomicznych. Nie uczestniczy w targach turystycznych. Na jej terenie wyznaczono 4 szlaki rowerowe:

- Rogóźno - granica gminy Szczerców,
- Widawa - granica gminy Szczerców,
- Widawa - granica gminy Burzenin,
- Brzyków - granica gminy Burzenin.

Ponadto przez fragment gminy przebiegają szlaki rowerowe Ziemi Sieradzkiej. Nie istnieją natomiast żadne szlaki piesze czy kajakowe, jednak w gminie rozwija się turystyka kajakowa na Widawce i Warcie.

Z punktu widzenia turystyki najważniejsze są walory przyrodnicze i krajobrazowe gminy. Korytarze rzek Warty, Widawki, Grabi i Niecieczy - dzięki naturalnemu przebiegowi oraz działalności bobrów - zachęcają zarówno do wycieczek kajakowych (zwłaszcza w przypadku dwóch pierwszych rzek), jak i prowadzenia obserwacji przyrodniczych. Walor gminy stanowią także obszary chronione. Plan zagospodarowania przestrzennego wskazuje tereny przeznaczone pod działki rekreacyjne w miejscowościach Rogóźno, Siemiechów i Chrząstawa.

I.8. Organizacje pozarządowe

W gminie zarejestrowanych jest 16 organizacji pozarządowych, do których należą:

Tab. 19 Organizacje pozarządowe w gminie Widawa.

Nazwa	Miejscowość	Zakres działania
Stowarzyszenie Wspierania Osób Uzależnionych i Ich Rodzin "Pomocna Dłoń"	Widawa	wspieranie i rehabilitacja osób uzależnionych i ich rodzin, promocja zdrowego stylu życia,
Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne Sołtysów Gminy Widawa	Widawa	działalność charytatywna, upowszechnianie kultury i sportu
Polski Związek Hodowców Gołębi Pocztowych - Okręg Łódź	Restarzew Cmentarny	zrzeszanie hodowców gołębi pocztowych, propagowanie hodowli ptaków, promocja wiedzy przyrodniczej w społeczeństwie
Stowarzyszenie Inicjatywa Kulturalno-Artystyczna Regionu Ikar	Widawa	propagowanie kultury i sztuki, prowadzenie działalności artystycznej, kulturalnej i edukacyjnej
Towarzystwo Przyjaciół Widawy	Widawa	promowanie historii gminy, gromadzenie dokumentów związanych z przeszłością regionu,

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

		obrzędów ludowych itp., promocja walorów turystycznych
Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Podstawowej w Restarzewie "Przyszłość"	Restarzew	działalność edukacyjna, religijna i kulturalna na rzecz dzieci i młodzieży, wspieranie rodzin w trudnej sytuacji
Stowarzyszenie Integracyjne „ZDROWID”	Widawa	organizacja czasu wolnego seniorów, wypoczynku i imprez kulturalno-oświatowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego,* https://ekrs.ms.gov.pl/web/wyszukiwarka-krs/strona-glowna/index.html [22.06.2020 r.].

Ponadto w gminie działa 9 jednostek ochotniczych straży pożarnej, również zarejestrowanych w KRS. Te zostały scharakteryzowane w rozdziale dotyczącym Bezpieczeństwa publicznego i socjalnego.

I.9. Promocja gminy

W strukturze Urzędu Gminy Widawa zostało wyodrębnione stanowisko ds. pracowniczych, szkolenia i promocji. Oznacza to, że zadania związane z promocją są traktowane jako dodatkowe. Gmina nie posiada specjalnie opracowanej strategii promocji, nie uczestniczy w targach turystycznych czy gospodarczych.

Gmina prowadzi stronę internetową www.widawa.pl oraz Biuletyn Informacji Publicznej. Na stronie prezentowane są bieżące informacje, ale także ogólne informacje o gminie (jak np. dot. przyrody i historii), realizowanych projektach, jednostkach gminnych. Łatwo można znaleźć dane kontaktowe oraz kalendarz bieżących wydarzeń organizowanych w gminie. Wskazano możliwość kontaktu z Wójtem Gminy - w formie telefonicznej lub mailowej. Wyodrębniono odnośniki do stron wybranych jednostek organizacyjnych - z zakresu pomocy społecznej, służby zdrowia, kultury i gospodarki komunalnej. Odrębny blok służy poszukiwaniu nagrań z sesji Rady Gminy. Strona internetowa jest częściowo zgodna z ustawą z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (filmy nie posiadają napisów dla osób głuchych, część plików nie jest dostępna cyfrowo, brak odpowiedniej struktury nagłówkowej artykułów).

Jeden z odnośników prowadzi do miesięcznika „Panorama Łaska”. Jest to bezpłatne czasopismo wydawane przez samorządy powiatu łaskiego w postaci odrębnych zeszytów objętych wspólnym tytułem w nakładzie 2,7 tys. egzemplarzy.

Gmina nie posiada oficjalnego profilu w żadnym z mediów społecznościowych.

I.10. System zarządzania gminą

Gmina Widawa ma charakter wiejski, dlatego władzę wykonawczą sprawuje w niej Wójt. W 2018 r. na drugą kadencję wybrany został Michał Włodarczyk. Wójt pełni jednocześnie funkcję kierownika Urzędu, w którym zatrudniono 36 osób. Z kolei władzę uchwałodawczą w gminie sprawuje Rada Gminy złożona z 15 radnych.

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

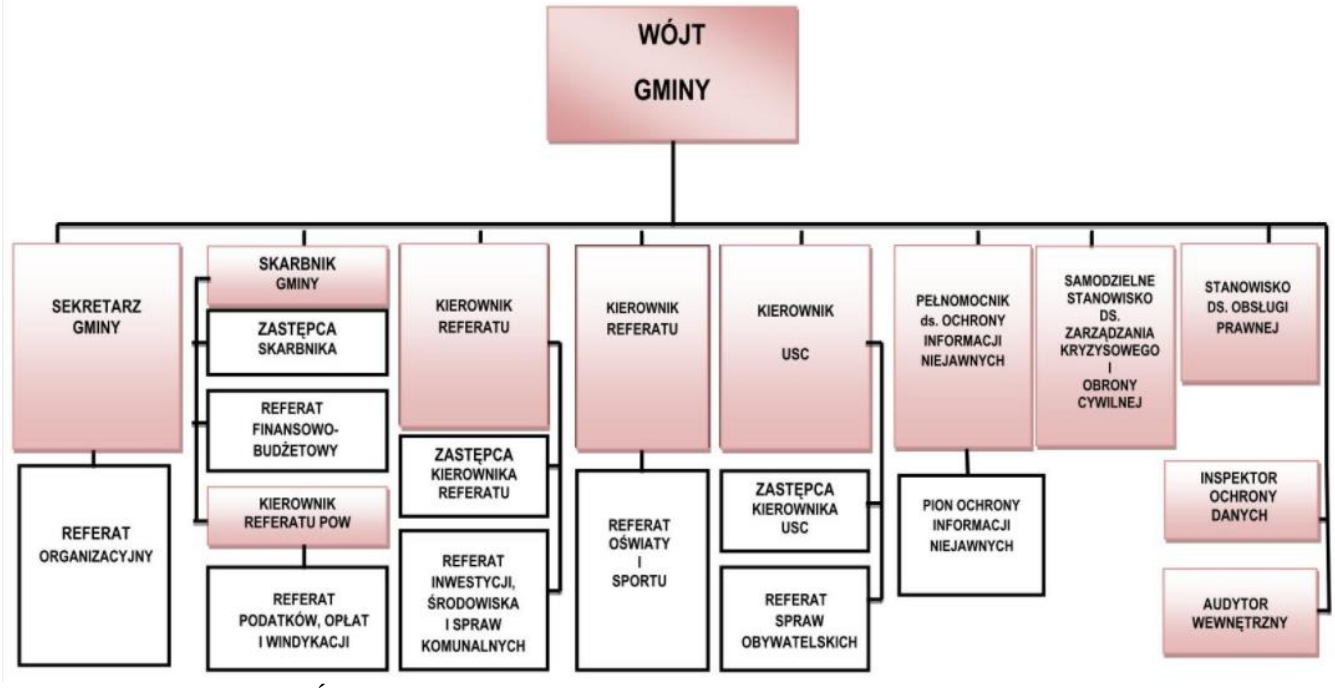
Sekretarzowi gminy podlega Referat Organizacyjny, odpowiadający m.in. za sprawy kancelaryjne, administracyjno-gospodarcze, informację publiczną, obsługę Rady Gminy, kadry, szkolenia i promocję, obsługę informatyczną oraz ochronę danych osobowych. Realizację zadań Skarbnika wspiera jego Zastępca. Skarbnikowi podlegają referaty:

- finansowo budżetowy, odpowiadający m.in. za przygotowanie sprawozdań z wykonania budżetu, gospodarkę finansową jednostek organizacyjnych i pomocniczych, obsługę funduszu płac i Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, ubezpieczenia pracowników, prowadzenie ksiąg inwentarzowych majątku Urzędu,
- podatków, opłat i windykacji, zajmujący się m.in. przygotowaniem projektów uchwał dotyczących podatków i opłat lokalnych, egzekwowaniem należności finansowych gminy, organizowaniem i przeprowadzaniem spisów rolnych, prowadzeniem spraw związanych z pomocą publiczną, opłatami za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Zagadnienia związane z gospodarką ziemią, mieniem komunalnym, inwestycjami, rolnictwem, ochroną środowiska i drogownictwem stanowią część kompetencji Referatu Inwestycji, Środowiska i Spraw Komunalnych. Referat Spraw Obywatelskich odpowiada m.in. za ewidencję ludności i wydawanie bądź unieważnianie dowodów osobistych oraz sprawy przeciwpożarowe i BHP, rejestr wyborców, obsługę CEIDG i punkt potwierdzający Profil Zaufany. Referat Oświaty i Sportu zajmuje się w szczególności prowadzeniem spraw pracowniczych pracowników oświaty (z wyłączeniem dyrektorów placówek edukacyjnych), nadzorowaniem pracy szkół, organizowaniem dowozu dzieci do szkół, prowadzeniem spraw związanych ze stypendiami i pomocą dla uczniów, prowadzeniem Gminnej Ewidencji Obiektów Turystycznych, współpracą z organizacjami pozarządowymi oraz współpracą przy organizacji imprez i wydarzeń kulturalnych. Urząd Stanu Cywilnego odpowiada m.in. za sprawy związane z bieżącą rejestracją urodzeń, małżeństw i zgonów, a także uzupełnianiem i prostowaniem sporządzonych aktów, wydawaniem odpisów i zaświadczeń z akt stanu cywilnego, przyjmowaniem oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński, o uznaniu ojcostwa, o powrocie małżonka rozwiedzionego do nazwiska noszonego przed zawarciem związku małżeńskiego, aktualizowaniem danych zawartych w rejestrze PESEL, zmianą imion i nazwiska, przyjmowaniem zgłoszeń o jubileuszu długoletniego pożycia małżeńskiego i inicjowaniem wszczęcia przez wojewodę procedury odznaczenia jubilatów Medalami za Długoletnie Pożycie Małżeńskie. Dwuosobowy Pion Ochrony Informacji Niejawnych odpowiada za zapewnienie ochrony systemów informatycznych i informacji niejawnych, zarządzanie ryzykiem, okresową kontrolę ewidencji, materiałów i obiegu dokumentów, opracowywanie i aktualizację planu ochrony informacji niejawnych i nadzór nad jego realizacją, szkolenie pracowników. W Urzędzie funkcjonuje ponadto stanowisko ds. zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej oraz audytor wewnętrzny. Stanowiska obsługi prawnej, inspektor ochrony danych i audytor wewnętrzny obsługiwane są przez usługodawcę.

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

Rys. 11 Struktura organizacyjna Urzędu Gminy w Widawie.

Źródło: https://www.bip.widawa.pl/bipkod/002/004.

W gminie wyodrębnionych zostało 7 jednostek organizacyjnych:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie,
- Gminny Ośrodek Kultury w Widawie,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Widawie z filią biblioteczną w Chociwiu,
- Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Widawie (w składzie: Gminny Ośrodek Zdrowia w Widawie, Wiejskie Ośrodki Zdrowia w Chociwiu i Brzykowie),
- Gminny Zakład Usług Komunalnych w Widawie,
- placówki edukacyjne: Publiczne Przedszkole w Widawie, Zespół Szkół im. Walentego Widawczyka w Widawie, Szkoła Podstawowa w Chociwiu im. Jana Pawła II,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Dąbrowie Widawskiej.

Strukturę organizacyjną Urzędu Gminy prezentuje rys. 11.

Ponadto powołanych zostało 41 sołectw, będących jednostkami pomocniczymi gminy. Ich organami są: Sołtys, Zebranie Wiejskie oraz Rada Sołecka. Do zadań sołectw należy:

- udział w rozpatrywaniu spraw związanych z rozwojem gospodarczym, rolnictwem, inwestycjami, funduszem sołeckim, wsparciem socjalnym, sportem, wypoczynkiem, kulturą, itp.,
- kształtowanie zasad współżycia społecznego,
- organizacja wspólnych prac na rzecz sołectwa i poprawa jego estetyki,
- działania na rzecz poprawy warunków sanitarnych, stanu ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej,
- organizacja imprez integracyjnych w sołectwach, wystaw, konkursów, itp.,

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

- gospodarowanie przekazanymi składnikami mienia komunalnego,
- opracowywanie planów rozwoju, programów odnowy wsi, tworzenie instrumentów wspierania odnowy wsi,
- występowanie do organów Gminy o rozpatrzenie spraw sołectwa,
- opiniowanie spraw dotyczących sołectwa z inicjatywy Rady Gminy lub Wójta,
- opiniowanie spraw związanych z prawem własności dotyczącym mienia Gminy zlokalizowanego w sołectwie,
- społeczna kontrola nad działalnością jednostek organizacyjnych gminy.

I.11. Finanse gminy

Dochody gminy Widawa między 2015 a 2019 r. wzrosły o ponad 13 mln zł, tj. 54,9%. Największy wzrost nastąpił w przypadku dochodów majątkowych - o 189%, zaś dla dochodów bieżących wyniósł on 49,9%. Jednocześnie poprawił się wskaźnik udziału dochodów majątkowych w ogóle dochodów budżetu gminy - z 3,6% w 2015 r. do 6,7% w 2019 r. To istotne, ponieważ wyższy udział dochodów majątkowych w strukturze budżetu jednostki samorządu terytorialnego oznacza jej większy potencjał rozwojowy.

Tab. 20 Dochody Gminy Widawa w latach 2015-2019.

Dochody	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
ogółem	23 778 633,41	28 829 856,70	33 344 692,48	34 109 340,60	36 836 231,22
bieżące	22 918 591,99	28 358 478,27	30 855 272,48	31 725 632,70	34 350 643,93
majątkowe	860 041,42	471 378,43	2 489 420,00	2 383 707,90	2 485 587,29

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania Rb-NDS o nadwyżce / deficycie jednostki samorządu terytorialnego.

Dochody podatkowe ogółem wzrosły między 2015 a 2019 r. o ok. 61%. W dziale 756 nastąpił wzrost o ok. 34%, jednak o ile w 2015 r. ten rodzaj dochodów podatkowych stanowił 49,5% dochodów podatkowych gminy ogółem, to w 2019 r. 41,2%. Największy udział w dochodach podatkowych gminy mają podatki od nieruchomości, w przypadku których można też dostrzec jeden z większych poziomów wzrostu.

Tab. 21 Wybrane dochody podatkowe (otrzymane) w gminie Widawa w 2015 i 2019 r.

Rodzaje dochodów	2015 r.	2019 r.	Stosunek 2019 do 2015 r.
Dochody podatkowe ogółem	**5 831 321,14**	**9 389 722,92**	161,0%
Rozdz. 75615			
podatek od nieruchomości	931 100,01	1 718 275,92	184,5%
podatek rolny	3 125,00	3 068,10	98,2%
podatek leśny	24 348,00	48 459,00	199,0%
podatek od środków transportu	55 085,00	59 510,00	108,0%
Rozdz. 75616			

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

podatek od nieruchomości	818 811,27	884 039,96	108,0%
podatek rolny	566 535,69	546 798,63	96,5%
podatek leśny	83 081,13	83 785,94	100,8%
podatek od środków transportu	165 062,00	186 408,70	112,9%
Razem 75615 + 75616	**2 886 404,13**	**3 873 085,64**	134,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania Rb-27s z wykonania planu dochodów budżetowych.

Dochodem własnym gmin są również podatki dochodowe od osób fizycznych (PIT) oraz od osób prawnych (CIT). Chociaż samorządy nie mają wpływu na ich wysokość, która ustalana jest przez władze centralne, to stanowią one istotny element budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Wśród dochodów podatkowych gminy Widawa dominują dochody z podatku od osób fizycznych, które stanowiły w 2019 r. prawie 60% (dla porównania w 2015 r. było to niecałe 50%). Jednak o ile dochody z PIT stanowiły w 2019 r. 191% wartości tych dochodów 2015 r., to w przypadku CIT nastąpił spadek ich wartości. Podatek PIT w 2019 r. stanowił 14,9% dochodów budżetu gminy (w 2015 r. było to 12,1%), natomiast podatek CIT osiągnął wartość ujemną (w 2015 r. - 0,02%).

Tab. 22 Zestawienie dochodów z PIT i CIT w 2015 i 2019 r. w gminie Widawa.

Rodzaje dochodów	2015	2019	Stosunek 2019:2015
dochody budżetu ogółem	23 778 633,41	36 836 231,22	155%
dochody podatkowe ogółem	5 831 321,14	9 389 722,92	161%
dochody z PIT	2 878 139,00	5 495 464,00	191%
dochody z CIT	49 330,83	-2 062,63	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania Rb-27s z wykonania planu dochodów budżetowych.

Gmina otrzymuje z budżetu państwa przede wszystkim subwencję oświatową - między 2015 a 2019 r. jej wysokość wzrosła o 2,4%. W latach 2015-2017 uzyskiwała również część równoważącą subwencji w wysokości najpierw ok. 95 tys. zł, później 78 tys. zł.

Największą część dochodów stanowią te z działu różne rozliczenia (30,1% ogółu dochodów budżetu gminy w 2019 r., 42,7% w 2015 r.), dochody podatkowe (25,5% w 2019 r. i 24,5% w 2015 r.) oraz rodzina (22% w 2019 r.). Warto tu zauważyć, że o ile w przypadku dwóch pierwszych działów tendencja była taka sama również w 2015 r., to inaczej jest dla działu rodzina - w 2015 r. stanowił on tylko 0,3% całości dochodów gminy, a na trzecim miejscu znajdował się dział opieka społeczna (15,8%).

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

Tab. 23 Struktura dochodów gminy Widawa w 2015 i 2019 r. [zł].[8]

Rodzaje dochodów	2015	2019	Zmiana
Dochody ogółem	**23 778 633,41**	**36 836 231,22**	↑
Dział 010 Rolnictwo i łowiectwo	1 049 507,45	1 176 929,64	↑
Dział 400 Energia, gaz, woda	602 681,41	891 168,86	↑
Dział 600 Transport i łączność	215 262,41	1 416 508,90	↑
Dział 700 Gospodarka mieszkaniowa	301 504,48	427 633,76	↑
Dział 710 Działalność usługowa	0,00	11 000,00	↑
Dział 720 Informatyka	90 345,92	0,00	↓
Dział 750 Administracja	111 959,29	160 801,89	↑
Dział 751 Urzędy naczelnych organów	69 700,30	67 394,50	↓
Dział 754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona ppoż.	1 900,00	18 623,00	↑
Dział 756 Dochody podatkowe	5 837 012,56	9 398 234,92	↑
Dział 758 Różne rozliczenia	10 163 584,33	11 105 497,72	↑
Dział 801 Oświata i wychowanie	558 490,46	669 545,11	↑
Dział 851 Ochrona zdrowia	99 083,42	98 548,97	↓
Dział 852 Opieka społeczna	3 766 968,92	1 607 223,76	↓
Dział 854 Edukacyjna opieka wychowawcza	11 732,00	64 096,00	↑
Dział 855 Rodzina	77 436,61	8 121 970,93	↑
Dział 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	821 260,54	1 260 287,20	↑
Dział 921 Kultura	0,00	229 889,06	↑
Dział 926 Kultura fizyczna	203,31	110 877,00	↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania Rb-27s z wykonania planu dochodów budżetowych.

Struktura wydatków w latach 2015-2019 wskazuje na ich wzrost o 53%, w tym wydatków majątkowych w większym stopniu niż bieżących (69,9% wobec 51,6%). Wydatki bieżące w 2015 r. stanowiły 91,3% ogółu wydatków, zaś w 2019 r. 90,4%. W przypadku wydatków majątkowych udział ten wyniósł odpowiednio 8,7% i 9,6% (wykazuje więc tendencję rosnącą). Najwyższe wydatki majątkowe ponoszono w latach 2017-2018.

Tab. 24 Struktura wydatków w gminie Widawa w latach 2015-2019.

Wydatki	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
ogółem	22 191 063,16	26 661 893,19	33 905 593,59	36 289 603,23	33 991 156,53
bieżące	20 266 303,02	24 520 001,90	26 536 403,09	28 039 213,08	30 720 483,01
majątkowe	1 924 760,14	2 141 891,29	7 369 190,50	8 250 390,15	3 270 673,52

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania Rb-NDS o nadwyżce / deficycie jednostki samorządu terytorialnego.

[8] W pogrubionych komórkach znajdują się te działy budżetowe, w których stwierdzono spadek dochodów budżetu gminy.

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

Największą część wydatków budżetu gminy Widawa stanowią te na oświatę i wychowanie (28,1% w 2019 r. i 36,4% w 2015 r.) oraz na działy rodzina w 2019 r. (24,3%) i opieka społeczna w 2015 r. (20,1%).

Tab. 25 Struktura wydatków gminy Widawa w 2015 i 2019 r. [zł].[9]

Rodzaje wydatków	2015	2019	Zmiana
Wydatki ogółem	**22 191 063,16**	**33 991 156,53**	↑
Dział 010 Rolnictwo i łowiectwo	1 474 215,95	1 196 625,02	↓
Dział 400 Energia, gaz, woda	371 871,27	641 088,60	↑
Dział 600 Transport i łączność	1 879 536,71	3 429 641,96	↑
Dział 700 Gospodarka mieszkaniowa	297 257,70	406 750,13	↑
Dział 710 Działalność usługowa	8 442,62	29 961,30	↑
Dział 720 Informatyka	321 265,10	0,00	↓
Dział 750 Administracja	2 378 461,07	3 662 354,94	↑
Dział 751 Urzędy naczelnych organów	69 700,30	67 394,50	↓
Dział 754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona ppoż.	346 087,31	199 467,08	↓
Dział 756 Dochody podatkowe	76 427,15	74 150,62	↓
Dział 757 Obsługa długu	184 081,65	171 934,28	↓
Dział 758 Różne rozliczenia	12 959,56	130 193,00	↑
Dział 801 Oświata i wychowanie	8 078 940,04	9 536 059,90	↑
Dział 851 Ochrona zdrowia	138 374,49	407 727,92	↑
Dział 852 Opieka społeczna	4 455 054,12	2 509 442,38	↓
Dział 853 Pozostałe wydatki w zakresie polityki społecznej	44 342,62	0,00	↓
Dział 854 Edukacyjna opieka wychowawcza	391 909,84	374 744,41	↓
Dział 855 Rodzina	0,00	8 254 239,01	↑
Dział 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 027 933,34	1 494 835,51	↑
Dział 921 Kultura	508 898,35	958 078,20	↑
Dział 926 Kultura fizyczna	125 303,97	446 467,77	↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania Rb-28s z wykonania planu wydatków budżetowych.

Wyniki budżetowe w gminie Widawa wskazują na poprawę w kolejnych latach budżetowych o 79,2%, przy czym wynik budżetowy w 2015 i 2019 r. był dodatni. Lepszy jest wynik operacyjny budżetu, który w stosunku do 2015 r. wzrósł o 36,9% Dodatni wynik operacyjny wskazuje na to, że jednostka ma możliwość prowadzenia różnych przedsięwzięć inwestycyjnych oraz spłaty wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Poprawie uległ poziom pokrycia wydatków bieżących dochodami ogółem – w 2015 r. wyniósł on ok. 114%, a w 2019 r. – 120%.

[9] W pogrubionych komórkach znajdują się te działy budżetowe, w których stwierdzono spadek dochodów budżetu gminy.

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

Tab. 26 Wynik budżetu Gminy Widawa w 2015 i 2019 r. [zł]

	2015	2019
wynik budżetowy	1 587 570,25	2 845 074,69
wynik operacyjny	2 652 288,97	3 630 160,92

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania Rb-NDS o nadwyżce / deficycie jednostki samorządu terytorialnego.

I.12. Podsumowanie diagnozy, analiza SWOT

Liczba ludności gminy Widawa zmalała między 2015 a 2019 r. o 3,3% - z 7731 do 7478 osób. Dostrzegalna jest tendencja związana ze starzeniem się społeczeństwa oraz spadkiem liczby urodzeń.

Najwięcej obiektów zabytkowych występuje w miejscowości Widawa. Dość atrakcyjne pod tym względem wydają się Brzyków oraz Restarzew Cmentarny, w których występują kościoły i cmentarze wpisane do rejestru zabytków. Pojedyncze obiekty zlokalizowane są także w Grabówiu, Ligocie, Kolonii Zawady i Zborowie. Ponadto do rozwoju turystyki wykorzystać można zasoby przyrodnicze w postaci: rezerwatów przyrody „Winnica" i „Korzeń", Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki, Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki, obszaru Natura 2000 „Grabia", pomnika przyrody w Ligocie, użytków ekologicznych w Łęgu Widawskim, Ochlach-Kolonii i Wielkiej Wsi oraz zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Dolina Grabi.

Prawie 95% podmiotów gospodarczych to firmy małe, zatrudniające do 9 osób, działające głównie w sferze handlu. Największym pracodawcą są Zakłady Mięsne KAWIKS w Patokach, zatrudniające ponad 500 osób. Gospodarstwa rolne są mało wydajne m.in. z powodu niskich opadów. Prawie połowa produkuje jedynie na użytek własny.

W gminie większość gospodarstw domowych ma dostęp do wodociągu, natomiast do sieci kanalizacyjnej niecałe 20% mieszkańców. Sieć drogową tworzą 2 drogi wojewódzkie, 11 powiatowych (o długości 47,8 km) i 22 gminne (długość - ponad 86 km).

Bezpieczeństwem w gminie zajmuje się Komisariat Policji w Widawie. Gminę obsługuje KP PSP w Łasku oraz 9 jednostek OSP (Widawa, Brzyków, Chociw, Rogóźno, Restarzew Cmentarny, Dąbrowa Widawska, Ochle, Kocina, Patoki). Opiekę zdrowotną świadczy SP ZPOZ w Widawie (Gminny Ośrodek Zdrowia w Widawie i Wiejskie Ośrodki Zdrowia w Brzykowie oraz Chociwiu) oraz NZOZ Polimed. Dwie apteki zlokalizowane są w Widawie.

Zadania z zakresu pomocy społecznej świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie. Mieszkańcy najczęściej otrzymują świadczenia z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby, niepełnosprawności, bezrobocia oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Rośnie liczba osób korzystających ze świadczeń opiekuńczych. Z GOPS-u wyodrębniono Środowiskowy Dom Samopomocy, w którym prowadzona jest opieka nad 40 osobami z zaburzeniami psychicznymi.

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

W 2018 r. oddano do użytku nowy budynek Przedszkola Publicznego w Widawie, w którym w roku szkolnym 2019/2020 oferowano opiekę 141 dzieciom. Na poziomie podstawowym prowadzono nauczanie w Szkole Podstawowej im. Walentego Widawczyka w Widawie i Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Chociwiu, do których w tym roku uczęszczało w sumie 448 dzieci. Uczniowie szkół podstawowych na sprawdzianie ósmoklasisty w 2019 r. (rok szkolny 2018/2019) wypadli najsłabiej na tle innych gmin powiatu łaskiego. W ramach Zespołu Szkół w Widawie prowadzona jest Branżowa Szkoła I stopnia, w której zdawalność egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe sięga 100%.

Upowszechnianiem czytelnictwa zajmuje się Gminna Biblioteka Publiczna w Widawie z jedną filią. Średnia liczba wypożyczeni to 17 woluminów na czytelnika. Gminny Ośrodek Kultury w Widawie z kolei organizuje różnego rodzaju zajęcia, m.in. wokalno-taneczne, teatralne, plastyczne. Współpracuje także z innymi podmiotami przy organizacji imprez o lokalnym zasięgu, w tym sportowych. W zakresie sportu i rekreacji mieszkańcy mogą korzystać z hali sportowej i stadionu w Widawie oraz kilku siłowni zewnętrznych. Przez teren gminy biegną 4 szlaki rowerowe.

W strukturze Urzędu Gminy funkcjonuje stanowisko zajmujące się m.in. promocją. Gmina nie posiada specjalnie opracowanej strategii promocji, nie uczestniczy w targach turystycznych czy gospodarczych. Prowadzi jedynie stronę internetową oraz Biuletyn Informacji Publicznej.

Dochody gminy Widawa między 2015 a 2019 r. wzrosły o ponad 13 mln zł, tj. 54,9%, przy czym największy wzrost odnotowano w zakresie dochodów majątkowych. O ponad 60% wzrosły dochody podatkowe, w szczególności w zakresie podatku od nieruchomości. Dochody z podatku PIT wzrosły o ponad 90%. Rosną również wydatki gminy, w tym w większym stopniu wydatki majątkowe. Największą część wydatkowanych środków przeznacza się na oświatę i wychowanie oraz rodzinę. Wyniki budżetowe w gminie Widawa wskazują na poprawę w kolejnych latach budżetowych o 79,2%, przy czym wynik budżetowy w 2015 i 2019 r. był dodatni.

Badania społeczne przeprowadzone w gminie (szczegółowa analiza ich wyników stanowi Załącznik nr 1 do niniejszego dokumentu) wykazały, że ogólnie poziom życia w gminie mieszkańcy oceniają przeciętnie (46%) lub raczej dobrze (34%). Sytuację finansową gminy uznali zaś za słabą (51% ocen „raczej biedna" i 34% „przeciętna").

Następnie respondenci proszeni byli o ocenę różnych aspektów życia i funkcjonowania w gminie, tj. opiekę nad dziećmi do lat 3, wychowanie przedszkolne, edukację w szkołach gminnych, ofertę spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i seniorów, dostępność do sportu i rekreacji, ofertę kulturalną, bezpieczeństwo, transport zbiorowy, dostęp do handlu i usług, opiekę zdrowotną, aktywność społeczną mieszkańców, infrastrukturę turystyczną, stan zabytków, poziom bezrobocia, atrakcyjność dla przedsiębiorców, wyposażenie i wielkość gospodarstw rolnych, wyposażenie w infrastrukturę techniczną, stan środowiska naturalnego,

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

zagospodarowanie terenów publicznych, atrakcyjność gminy do osiedlania się nowych mieszkańców. Najwięcej ocen pozytywnych (zdecydowanie dobrze i bardzo dobrze) uzyskały: dostępność do handlu i usług (74%), opieka przedszkolna (68%), bezpieczeństwo publiczne (67%) oraz szkoły gminne (63%). Z kolei najwięcej negatywnych ocen (bardzo źle i raczej źle) uzyskały: dostęp do sieci gazowej (77%), infrastruktura turystyczna (67%) i komunikacja publiczna (61%).

Ankietowani oceniali również jakość pracy administracji samorządowej, czyli Urzędu Gminy oraz gminnych jednostek organizacyjnych. Najlepsze oceny dotyczyły kultury i zachowania pracowników (69%), łatwości dotarcia do właściwego pracownika oraz estetyki i wyposażenia budynków administracji samorządowej (po 68%). Nieco słabiej wypadły szybkość obsługi interesantów (60% ocen pozytywnych) i kompetencje pracowników (59%). Najgorzej oceniono przystosowanie budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych - tylko 37% ocen pozytywnych i 25% odpowiedzi „przeciętnie".

Najwięcej wskazań uzyskały następujące kierunki rozwoju gminy Widawa w kolejnych latach:

- rozwój infrastruktury drogowej - 16,7%,
- rozwój i promocja przedsiębiorczości - 9%,
- rozbudowa i modernizacja infrastruktury gazowej - 8,7%,
- zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży - 7,7%,
- ochrona środowiska - 7,4%.

Podsumowaniem diagnozy opartej na danych statystycznych oraz informacjach pozyskanych z uchwalonych już dokumentów strategicznych gminy, Urzędu Gminy i jednostek organizacyjnych, a także badań ankietowych i spotkania zorganizowanego 17 lipca 2020 r., jest poniższa analiza SWOT:

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- położenie w pobliżu miast powiatowych - Sieradz, Zduńska Wola, Łask, Wieluń, - duża liczba podmiotów gospodarczych, - podstrefa Chociw Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, - bliskość większych zakładów, jak elektrownia i kopalnia Bełchatów, Zakłady Mięsne KAWIKS, - wysoki poziom zwodociągowania gminy, - nowy budynek przedszkola w Widawie, - wysoka zdawalność egzaminu zawodowego w szkole branżowej,	- rozproszenie przestrzenne gminy, - starzenie się społeczeństwa i niski poziom urodzeń, - trudności z zatrudnieniem w gminnych ośrodkach zdrowia lekarzy specjalistów, pozyskiwaniem kontraktów NFZ na niektóre świadczenia, - dominacja małych podmiotów gospodarczych, zatrudniających do 9 osób, - niska wydajność gospodarstw rolnych, produkujących przede wszystkim na użytek własny, - niska jakość gruntów rolnych, - niski poziom skanalizowania gminy,

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

- dobry dostęp do obiektów handlowych w gminie, w tym odbywające się regularnie w poniedziałki targowisko, - wzrost liczby specjalistycznych świadczeń zdrowotnych udzielanych w gminnych ośrodkach zdrowia (m.in. ginekolog, rehabilitacja), obecność karetki na terenie gminy, - wzrost dochodów podatkowych, - dodatni wynik budżetowy, - walory geograficzne: zróżnicowane ukształtowanie terenu, rzeki sprzyjające rozwojowi kajakarstwa, obszary chronione, - wysoki poziom aktywności mieszkańców (koła gospodyń wiejskich, ochotnicze straże pożarne, inne stowarzyszenia i klub sportowe)	- zły stan infrastruktury drogowej, - brak sieci gazowej, - zły stan techniczny obiektów użyteczności publicznej, np. Gminnego Ośrodka Kultury, - trudności z organizacją transportu zbiorowego, - słabe wyniki sprawdzianu ósmoklasisty, - słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
- wprowadzenie tzw. subwencji ekologicznej, - budowa zbiorników retencyjnych, - budowa sieci gazowej na terenie gminy, - osiedlanie się nowych mieszkańców, - wzrost popularności turystyki „lokalnej”, krajowej, - nowe programowanie UE na lata 2021-2027, - projekt włączenia Sieradza, Zduńskiej Woli i Wielunia do obszarów strategicznej interwencji	- ogólnoeuropejska tendencja starzenia się społeczeństwa, - duże obciążenie finansowe budżetu gminy przez oświatę, - dalsze ograniczanie działalności szpitala powiatowego w Łasku, - susza rolnicza i hydrologiczna, - problemy z zaopatrzeniem gminy w wodę ze względu na rozbudowę odkrywki Szczerców, - działalność podmiotów gospodarczych spoza terenu gminy, które powodują zanieczyszczenie rzek, - ograniczenia prawne związane z funkcjonowaniem na terenie gminy obszarów chronionych, - niekorzystne zasady zwierania kontraktów na świadczenia medyczne z NFZ, utrudniające umożliwienie mieszkańcom bezpłatnego dostępu do niektórych specjalistów

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

II. Rozwój strategiczny w latach 2021-2028

II.1. Wizja rozwoju i misja gminy

WIZJA GMINY WIDAWA:

Gmina Widawa zapewnia mieszkańcom komfortowe warunki życia i gospodarowania, pełniąc jednocześnie atrakcyjną funkcję rekreacyjną i osadniczą.

MISJA GMINY WIDAWA:

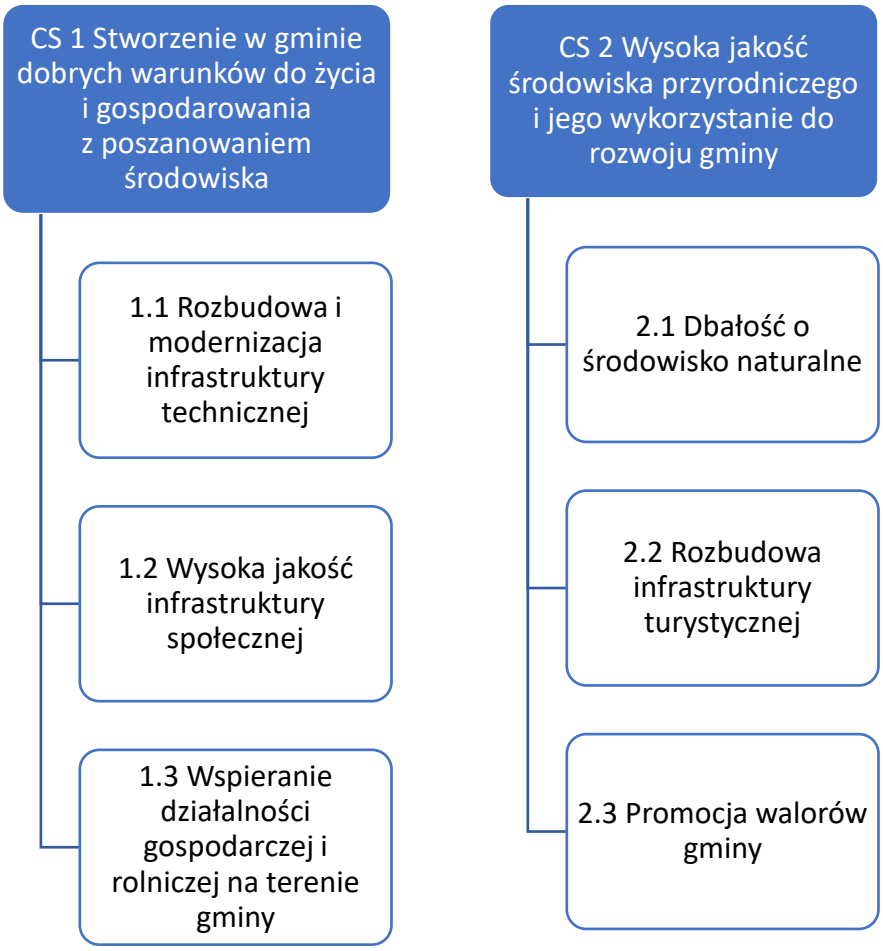
Rozwój gminy przy wykorzystaniu zasobów lokalnych i z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju

II.2. Cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań

Rozwój gminy Widawa został określony poprzez cele strategiczne, odpowiadające im cele operacyjne, a następnie kierunki działań. Te ostatnie stanowią uszczegółowienie celów, jednak nie przedstawiają konkretnych inwestycji, aby zapewnić gminie elastyczność m.in. przy aplikowaniu o fundusze zewnętrzne.

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

Rys. 12 Układ celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań.

Źródło: opracowanie własne.

Cel strategiczny 1

Stworzenie w gminie dobrych warunków do życia i gospodarowania z poszanowaniem środowiska

Cel operacyjny 1.1

Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej

Ważnym zasobem gminy Widawa jest środowisko naturalne, w tym obszary chronione, zróżnicowane ukształtowanie terenu czy cieki wodne. Mogą one stanowić ważny element podnoszący atrakcyjność gminy dla mieszkańców oraz np. turystów. Z tego względu działania inwestycyjne podejmowane w gminie nie powinny stwarzać zagrożenia dla środowiska. Rozwój musi następować z poszanowaniem, a nie kosztem środowiska.

Jedno z ważniejszych przedsięwzięć, które są gminie potrzebne, to budowa sieci kanalizacyjnej. Pozwala to na ograniczanie nielegalnych zrzutów zanieczyszczeń do środowiska,

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

ale również uatrakcyjnić tereny gminy dla potencjalnych mieszkańców czy przedsiębiorców (uzbrojenie terenów).

W przypadku gminy Widawa istotnym zagadnieniem jest również gospodarka wodna. Obecnie większość mieszkańców gminy posiada dostęp do sieci wodociągowej, jednak problem stanowią ograniczone zasoby wody. Można wyodrębnić dwie przyczyny tego stanu rzeczy. Pierwsza to panująca susza – według *Polityki ekologicznej państwa 2030* województwo łódzkie będzie w kolejnych latach zagrożone pustynnieniem, a już obecnie 90% powierzchni regionu zagrożone jest występowaniem opadów na poziomie niższym niż 400 mm rocznie. Jednocześnie w dolinach Warty, Pilicy czy Bzury może dochodzić do powodzi. Jako drugą przyczynę należy wymienić lej depresyjny powstały w wyniku rozpoczęcia w 2018 r. działalności przez odkrywkę Szczerców Kopalni Węgla Brunatnego w Bełchatowie. Wydobycie węgla metodą odkrywkową zakłada konieczność odpompowania z ziemi wody, która następnie trafia do kanałów odpływowych. Wspomniany wyżej dokument wymienia szereg negatywnych konsekwencji działalności kopalni: wysychanie studni, degradację szaty roślinnej, utratę bioróżnorodności, zanikanie rzek i cieków oraz straty w sektorze rolnym. Jednym z rozwiązań trudnej sytuacji może być budowa zbiorników retencyjnych zaplanowana przez władze państwowe.

Istotnym aspektem rozwoju gminy jest również rozbudowa i modernizacja sieci drogowej. Mieszkańcy gminy w dużej mierze zatrudnieni są poza jej terenem i dlatego pokonują długie dystanse, dojeżdżając do swoich miejsc pracy. W związku z utrudnionym dostępem do komunikacji zbiorowej (ze względu na rozproszenie struktury osadniczej, ograniczanie liczby kursów przez przedsiębiorstwa komunikacyjne, a także trudności „logistyczne" związane z dość powszechnym systemem pracy zmianowej) przemieszczają się, korzystając z prywatnych środków transportu. Poprawa stanu nawierzchni dróg przyczyni się do usprawnienia tych przejazdów, zwiększy atrakcyjność gminy dla potencjalnych mieszkańców czy inwestorów oraz zmniejszy poziom hałasu drogowego.

<u>Proponowane kierunki rozwoju:</u>

- rozbudowa sieci kanalizacyjnej,
- promowanie i wspieranie mieszkańców w budowie przydomowych oczyszczalni ścieków,
- kontynuacja modernizacji i rozbudowy sieci wodociągowej, w tym modernizacja hydroforni i stacji uzdatniania wody,
- budowa ujęcia wody,
- lobbing w zakresie budowy na terenie gminy zbiorników retencyjnych,
- utrzymanie rowów melioracyjnych w dobrym stanie.,
- modernizacja i budowa dróg,
- kompleksowa wymiana oświetlenia ulicznego na LEDowe,
- budowa chodników przy drogach o największym natężeniu ruchu,

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

- gazyfikacja gminy,
- budowa miejsc parkingowych na terenie gminy, zwłaszcza w centrach handlowo-usługowych czy w pobliżu instytucji publicznych.

Cel operacyjny 1.2

Wysoka jakość infrastruktury społecznej

Niewątpliwie czynnikiem zrównoważonego rozwoju gminy jest również infrastruktura społeczna, zaspokajająca potrzeby w zakresie bezpieczeństwa, oświaty, kultury, opieki społecznej, służby zdrowia, rekreacji czy budownictwa. Nie można jednak tego pojęcia ograniczać jedynie do bazy materialnej, ale należy również wziąć pod uwagę osoby, które świadczą konkretne usługi. Podsumowując, infrastruktura społeczna obejmuje usługi świadczone przez wykwalifikowany zespół pracowników instytucji przy wykorzystaniu bazy materialnej, czyli obiektów i urządzeń. Tylko takie podejście sprawia, że usługi społeczne są efektywne, racjonalne, ukierunkowane rzeczywiście na realizację potrzeb społecznych.

W gminie Widawa zapewniono mieszkańcom dostęp do miejsc spotkań, takich jak świetlice wiejskie czy inne pomieszczenia, dostosowane do organizacji m.in. zebrań wiejskich, obecnie zaś inwestuje się w szczególności w modernizowanie i utrzymanie tych obiektów w należytym stanie technicznym. W kolejnych miejscowościach powstaje infrastruktura rekreacyjna, jak place zabaw czy siłownie zewnętrzne. Zwłaszcza te drugie cieszą się coraz większym zainteresowaniem mieszkańców, niezależnie od wieku. Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej stanowi także wsparcie dla działających w gminie klubów sportowych, promujących aktywność fizyczną w różnych dziedzinach. Z punktu widzenia osób szukających miejsca do osiedlenia się jest ona dodatkowym czynnikiem podnoszącym atrakcyjność gminy.

W gminie działa 9 jednostek ochotniczych straży pożarnych (w tym 3 włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, które uzyskują wsparcie m.in. sprzętowe. Jednostki te uczestniczą w różnych konkursach, zajmując wysokie miejsca. Wykazują się ponadto aktywnością w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych na zakupy sprzętu. Niezbędne jest dalsze doposażenie jednostek, co przyczyni się do poprawy ich gotowości operacyjnej, wzmocnienia potencjału bojowego, a przez to do zwiększenia poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców.

Niezwykle ważne jest stworzenie odpowiednich warunków do funkcjonowania jednostek organizacyjnych gminy. Obejmuje to przebudowę czy modernizację budynków dostosowującą je do roli pełnionej przez zajmujące je instytucje, dostosowanie do potrzeb niepełnosprawnych czy osób mających trudności z poruszaniem się. Muszą to być obiekty wyposażone w taki sposób, aby mogły realizować swojej zadania statutowe i zaspokajać potrzeby mieszkańców. Wzorcowym przykładem takiej inwestycji jest oddane do użytku w 2018 r. Przedszkole Publiczne w Widawie,

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

funkcjonujące z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, z wnętrzami wyposażonymi w sposób pozwalający na efektywne prowadzenie zajęć rozwojowych z dziećmi. Gmina powinna przekształcać istniejące, ale niewykorzystywane budynki na obiekty użyteczności publicznej spełniające coraz wyższe wymagania mieszkańców. Pozwoli to na zabezpieczenie tych obiektów przed niszczeniem, a jednocześnie sprawi, że usługi społeczne będą bliższe (łatwiej dostępne) mieszkańcom.

Proponowane kierunki rozwoju:

- wsparcie (m.in. poprzez doposażenie) jednostek ochotniczych straży pożarnych,
- modernizacja i budowa obiektów sportowych,
- wyposażanie poszczególnych miejscowości gminy w infrastrukturę rekreacyjną (jak siłownie zewnętrzne) oraz przeznaczoną dla dzieci (place zabaw),
- przebudowa i dostosowanie niewykorzystywanych budynków do pełnienia nowych funkcji, np. budynku po Przedszkolu Publicznym w Widawie,
- przebudowa i modernizacja obiektów użyteczności publicznej z wykorzystaniem OZE (np. budynek Gminnego Ośrodka Kultury w Widawie),
- rewitalizacja przestrzeni publicznych, w tym Starego Rynku w Widawie,
- wyposażanie instytucji publicznych, w tym placówek oświatowych i Gminnego Zakładu Usług Komunalnych, w urządzenia podnoszące jakość oraz efektywność pracy,
- podnoszenie kwalifikacji pracowników administracji samorządowej, w tym jednostek organizacyjnych gminy,
- informatyzacja Urzędu Gminy,
- pozyskiwanie funduszy zewnętrznych i realizacja projektów podnoszących jakość kształcenia w gminie,
- rozpoznanie potrzeb mieszkańców w zakresie usług społecznych, m.in. kultury, służby zdrowia, i dostosowanie do nich oferty instytucji,
- rozszerzenie katalogu specjalistycznych świadczeń medycznych,
- lobbing w zakresie zwiększenia obsługi komunikacyjnej gminy transportem zbiorowym.

Cel operacyjny 1.3

Wspieranie działalności gospodarczej i rolniczej na terenie gminy

Gmina Widawa ma charakter wiejski, jednak rolnictwo nie stanowi dominującej formy działalności pozwalającej na utrzymanie się mieszkańców. Jeśli występują większe gospodarstwa rolne, to specjalizują się w hodowli zwierząt. W dużej mierze mieszkańcy gminy zatrudnieni są w podmiotach gospodarczych zlokalizowanych w ościennych gminach i powiatach, jak elektrownia Bełchatów. W gminie największym przedsiębiorstwem są Zakłady Mięsne KAWIKS, a zdecydowaną większość podmiotów stanowią małe, głównie zajmujące się działalnością

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

handlową. Zmiana struktury gospodarczej gminy jest utrudniona ze względu na jej charakter, obecność obszarów chronionych i położenie (głównie stosunkowo duże oddalenie od dróg szybkiego ruchu).

Wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej obejmujący warunki wodne, rzeźbę terenu, agroklimat i jakość gleb dla województwa łódzkiego wynosi zaledwie 61,9 pkt., co plasuje je na trzecim miejscu od końca w skali kraju. W gminie Widawa wskaźnik ten jest jeszcze słabszy, stąd ograniczenie produkcji rolnej tylko do potrzeb własnych mieszkańców, ewentualnie specjalizacja większych gospodarstw w hodowli zwierzęcej. Gmina powinna prowadzić aktywna politykę zmierzającą do wspierania tych gospodarstw głównie poprzez informowanie o dostępnych formach dofinansowania czy szkoleniach z zakresu prowadzenia działalności rolniczej.

W ramach Zespołu Szkół w Widawie funkcjonuje Branżowa Szkoła I stopnia, która może stanowić wsparcie dla młodzieży wchodzącej na rynek pracy. Szkoła musi współpracować z przedsiębiorcami zarówno z terenu gminy, jak i gmin, i powiatów ościennych, aby przygotowywać młodzież do podejmowania pracy w zlokalizowanych tam firmach.

Proponowane kierunki rozwoju:

- aktualizacja i tworzenie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, uwzględniających możliwe do prowadzenia działalności,
- dostosowanie Gminnego Targowiska w Widawie do potrzeb przedsiębiorców,
- wspieranie gospodarstw rolnych poprzez informacje o dostępnych źródłach dofinansowania na rozwój lub o szkoleniach,
- wspieranie tworzenia gospodarstw ekologicznych oraz promocja żywności ekologicznej, tradycyjnej, regionalnej,
- upowszechnianie szkolnictwa zawodowego poprzez m.in. promocję, podnoszenie kompetencji kadry nauczycielskiej oraz poprawę bazy szkolnej.

Cel strategiczny 2

Wysoka jakość środowiska przyrodniczego i jego wykorzystanie do rozwoju gminy

Cel operacyjny 2.1

Dbałość o środowisko naturalne

Rozwój gminy Widawa w dużej mierze warunkowany jest obecnością na jej terenie obszarów chronionych, w tym rezerwatów przyrody, parku krajobrazowego (ponad połowa powierzchni gminy), obszaru chronionego krajobrazu, fragmentów obszaru Natura 2000, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych czy pomników przyrody. Obecność obszarów cennych przyrodniczo stanowi ograniczenie dla możliwości rozwoju

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

przemysłu na terenie gminy, ale jednocześnie może stanowić ważny zasób i potencjał rozwojowy jednostki. Tym ważniejsze staje się realizowanie działań chroniących środowisko i podnoszących jego jakość. Służą temu zaproponowane wcześniej inwestycje w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej. Należy kontynuować szereg działań oddziałujących na środowisko w sposób pośredni, jak unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest czy doskonalenie systemu selektywnej zbiórki odpadów. Już teraz w gminie nie odnotowuje się przekroczeń stężenia pyłów PM10, termomodernizacja budynków publicznych doprowadziła do ograniczenia ich emisji, a dzięki wprowadzeniu i realizacji systemu selektywnej zbiórki odpadów udaje się osiągać wymagane prawem poziomy recyklingu. Są to słuszne kierunki, które trzeba podtrzymywać i doskonalić, w szczególności poprzez działalność edukacyjną oraz kontynuowanie polityki inwestycyjnej.

Proponowane kierunki rozwoju:

- upowszechnianie OZE wśród mieszkańców oraz w instytucjach gminnych,
- pozyskiwanie finansowania zewnętrznego na rozwój OZE w gminie (w sferze publicznej oraz wsparcie dla mieszkańców i podmiotów prywatnych), termomodernizację budynków oraz wymianę źródeł ciepła,
- montaż instalacji fotowoltaicznych oraz wymiana źródeł ciepła na ekologiczne,
- termomodernizacja budynków użyteczności publicznej,
- współpraca z instytucjami monitorującymi stan środowiska,
- dbałość o zieleń gminną,
- promowanie wśród mieszkańców małej retencji oraz gromadzenia wody opadowej,
- rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów,
- kontynuowanie działań związanych z likwidacją azbestu,
- edukacja ekologiczna mieszkańców, w tym w zakresie selektywnej zbiórki odpadów.

Cel operacyjny 2.2

Rozbudowa infrastruktury turystycznej

Gminy, które posiadają różnorodne tereny zielone, mogą skorzystać na rosnącej modzie na turystykę lokalną. Sprowadza się ona do jednodniowych lub weekendowych rodzinnych wyjazdów, preferowanych głównie przez mieszkańców większych miast. W tym wypadku na korzyść gminy Widawa działa bliskość Wielunia, Zduńskiej Woli, Łasku czy Sieradza. Gmina może stać się atrakcyjną destynacją na wycieczki rowerowe, wędkowanie, czy – jak to już się dzieje – spływy kajakowe. Jednak osoby, które trafiają na teren gminy i chciałyby skorzystać zwłaszcza z jej walorów turystycznych, mają bardzo utrudniony dostęp do nich - brakuje jakichkolwiek tablic informacyjnych czy drogowskazów. Nie ma również miejsc do zaparkowania samochodów czy choćby wiat, umożliwiających odpoczynek.

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

Proponowane kierunki rozwoju:

- kreowanie lokalnych atrakcji oraz wytyczanie szlaków turystycznych (w szczególności rowerowych) we współpracy z sąsiednimi gminami oraz Lokalną Grupą Działania „Dolina rzeki Grabi",
- tworzenie – przy współpracy z Nadleśnictwami Bełchatów i Złoczew - infrastruktury sprzyjającej udostępnianiu lasów,
- tworzenie małej infrastruktury, jak wiaty, ławki, kosze na odpady, drogowskazy,
- rozbudowa i oczyszczenie zbiornika wodnego zlokalizowanego w dolinie rzeki Widawka,
- współpraca z Polskim Związkiem Wędkarskim w zakresie udostępniania zbiornika „Starorzecze".

Cel operacyjny 2.3

Promocja walorów gminy

Poza stworzeniem infrastruktury turystycznej ważne jest rozpowszechnianie informacji na jej temat oraz odnośnie walorów gminy. Samodzielne działania w tym zakresie stanowią zbyt duże obciążenie dla budżetu gminy. Ponadto potencjał samej gminy wydaje się zbyt mały. Dlatego tak istotne jest podejmowanie przez Gminę Widawa współpracy w tym zakresie z innymi podmiotami publicznymi czy społecznymi. Tym bardziej, że np. Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego czy Lokalna Grupa Działania „Dolina rzeki Grabi" przygotowały questy dotyczące ciekawostek historycznych czy przyrodniczych. W pierwszym przypadku gminę Widawa zupełnie pominięto, natomiast w drugim - gmina nie korzysta z tych elementów chociażby przez ich publikację na własnej stronie internetowej (lub odesłanie do strony LGD).

Obecnie w gminie baza turystyczna jest bardzo ograniczona – nie funkcjonują gospodarstwa agroturystyczne czy inne obiekty umożliwiające nocowanie, wyznaczono nieliczne szlaki rowerowe, baza gastronomiczna jest ograniczona. Działają za to nieliczne wypożyczalnie kajaków. Dotarcie do informacji o nich jest jednak skomplikowane i wymaga sporego wysiłku osób poszukujących potencjalnych miejsc do rekreacji. Gmina może wykorzystać istniejącą stronę internetową i wzbogacić ją o informacje turystyczne, w tym o funkcjonujących na jej terenie podmiotach gospodarczych działających w sferze turystyki.

Proponowane kierunki rozwoju:

- współpraca z sąsiednimi gminami w zakresie promocji,
- współpraca z ZPKWŁ oraz Nadleśnictwami Złoczew i Bełchatów w zakresie promocji terenów leśnych,
- wsparcie lokalnych stowarzyszeń w zakresie ich działań statutowych, przekładających się na promocję gminy,
- zwiększenie ilości treści dotyczących walorów gminy na stronie internetowej,

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

- stworzenie mapy gminy z oznaczonymi szlakami, atrakcjami i infrastrukturą turystyczną (i okołoturystyczną) oraz umożliwienie jej pobrania na smartfon,
- aktywniejsza współpraca z Lokalną Grupą Działania „Dolina rzeki Grabi" i wykorzystanie przygotowanych przez nią elementów promocyjnych.

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

II.3. System wdrażania i finansowania strategii

Niniejszy dokument uwzględnia przede wszystkim lokalne uwarunkowania, wynikające z zasobów oraz niedoborów występujących na terenie gminy Widawa. Gmina jest jednak częścią szerszego otoczenia społecznego, gospodarczego, administracyjnego, dlatego też zawarte w niej plany są spójne z polityką powiatu, województwa czy kraju.

Tab. 27 Zgodność Strategii Rozwoju Gminy Widawa z dokumentami strategicznymi o charakterze ponadlokalnym.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)			
	Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną	Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony	Cel szczegółowy III - Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu
1.1 Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej			
1.2 Wysoka jakość infrastruktury społecznej			
1.3 Wspieranie działalności gospodarczej i rolniczej na terenie gminy			
2.1 Dbałość o środowisko naturalne			
2.2 Rozbudowa infrastruktury turystycznej			
2.3 Promocja walorów gminy			
STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU WSI, ROLNICTWA I RYBACTWA 2030			
	CEL SZCZEGÓŁOWY I ZWIĘKSZENIE OPŁACALNOŚCI PRODUKCJI ROLNEJ I RYBACKIEJ	CEL SZCZEGÓŁOWY II POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA, INFRASTRUKTURY I STANU ŚRODOWISKA	CEL SZCZEGÓŁOWY III ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, POZAROLNICZYCH MIEJSC PRACY I AKTYWNEGO SPOŁECZEŃSTWA
1.1 Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej			

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

1.2 Wysoka jakość infrastruktury społecznej			
1.3 Wspieranie działalności gospodarczej i rolniczej na terenie gminy			
2.1 Dbałość o środowisko naturalne			
2.2 Rozbudowa infrastruktury turystycznej			
2.3 Promocja walorów gminy			
Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030[10]			
	NOWOCZESNA I KONKURENCYJNA GOSPODARKA	OBYWATELSKIE SPOŁECZEŃSTWO RÓWNYCH SZANS	ATRAKCYJNA I DOSTĘPNA PRZESTRZEŃ
1.1 Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej			
1.2 Wysoka jakość infrastruktury społecznej			
1.3 Wspieranie działalności gospodarczej i rolniczej na terenie gminy			
2.1 Dbałość o środowisko naturalne			
2.2 Rozbudowa infrastruktury turystycznej			
2.3 Promocja walorów gminy			
Strategia Rozwoju Powiatu Łaskiego 2022			
	Budowa nowoczesnej gospodarki zapewniającej trwały rozwój powiatu łaskiego	Poprawa warunków życia społeczeństwa powiatu	Ochrona i zachowanie walorów środowiska naturalnego jako główny czynnik rozwoju turystyki i rolnictwa

[10] Do analizy przyjęto projekt SRWŁ 2030, w związku z tym, że 2020 jest ostatnim rokiem obowiązywania wcześniejszej Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020. Niezasadnym byłoby więc odnosić się do celów, które w krótkim okresie przestaną obowiązywać. Przyjęta wersja dokumentu SRWŁ 2030 pochodzi z listopada 2019 r. i była poddawana ewaluacji ex ante

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

			ekologicznego na terenie powiatu łaskiego
1.1 Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej			
1.2 Wysoka jakość infrastruktury społecznej			
1.3 Wspieranie działalności gospodarczej i rolniczej na terenie gminy			
2.1 Dbałość o środowisko naturalne			
2.2 Rozbudowa infrastruktury turystycznej			
2.3 Promocja walorów gminy			

Źródło: opracowanie własne.

Za wdrażanie Strategii Rozwoju odpowiada Wójt Gminy Widawa wraz z całym aparatem urzędniczym, tj. pracownikami Urzędu Gminy Widawa oraz jednostek organizacyjnych. Za realizację konkretnych kierunków rozwoju odpowiadać będą komórki organizacyjne wyspecjalizowane w poszczególnych dziedzinach. Do dokumentu wpisano również działania, których bezpośrednim podmiotem wykonawczym nie będzie Gmina Widawa, a na przykład instytucje rządowe (jak budowa zbiorników retencyjnych). Ponadto założono, że część zaplanowanych działań musi być realizowana przy współpracy z innymi podmiotami - z jednej strony ze względu na ograniczony potencjał i możliwości finansowe Gminy, a z drugiej - aby zapewnić zgodność z obowiązującymi przepisami prawa i określonymi przez nie zakresami działań różnych podmiotów i instytucji. Niezwykle istotne jest włączanie otoczenia społecznego, w szczególności w postaci organizacji pozarządowych, które często stanowią wyspecjalizowane w konkretnych rodzajach działań podmioty, mogące w sposób tańszy wykonywać pewne zadania.

Gmina, aby móc realizować wskazane kierunki działania, posiłkować będzie się różnymi funduszami zewnętrznymi, stanowiącymi istotny wkład w finansowanie przedsięwzięć. Zapisy Strategii pozostają dość ogólne, aby ułatwić Gminie aplikowanie o wspomniane fundusze i umożliwić dostosowanie charakteru poszczególnych projektów do uwarunkowań lokalnych, aktualnych wymogów prawnych czy konkursowych. Istotne będzie nowe programowanie środków UE na lata 2021-2027, w tym kształt Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego, ale także innych programów operacyjnych czy funduszy. Gmina

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

korzystać będzie ze środków Narodowego oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Marszałka Województwa, programów krajowych, realizowanych przez poszczególne ministerstwa (jak Fundusz Dróg Samorządowych), Powiatu Łaskiego, PFRON-u, ale również przekazywanych przez fundacje korporacyjne na mniejsze projekty, zwłaszcza w zakresie infrastruktury społecznej.

Niezwykle istotnym elementem wdrażania Strategii Rozwoju jest dokonywanie jej monitoringu oraz ewaluacji. Ze względu na to, że wdrażaniem zapisów dokumentu zajmować się będą różne komórki organizacyjne Urzędu Gminy oraz jednostki organizacyjne, na etapie monitoringu muszą one zostać zaangażowane i stworzyć sprawny system sprawozdawczości. Z racji tego, że jednostki organizacyjne oraz sam Urząd prowadzą sprawozdawczość roczną (np. ośrodek pomocy społecznej), również monitoring Strategii będzie odbywał się w tym układzie. Raport z realizacji Strategii będzie stanowił element raportu o stanie gminy, które jednostki samorządu terytorialnego są zobowiązane przygotowywać co roku. Raport taki musi zawierać również wnioski i rekomendacje.

Tab. 28 Wskaźniki realizacji Strategii Rozwoju Gminy Widawa.

Cel operacyjny Strategii	Wskaźniki
1.1 Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej	- długość wyremontowanych dróg [km], - długość powstałych chodników [km], - długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej [km], - długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci wodociągowej [km], - liczba utworzonych miejsc parkingowych [szt.]
1.2 Wysoka jakość infrastruktury społecznej	- liczba nowych/zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych [szt.], - liczba obiektów przystosowanych do pełnienia nowej funkcji [szt.], - liczba uczniów korzystających z nowej/zmodernizowanej infrastruktury edukacyjnej, z uwzględnieniem szkoły branżowej [os.], - liczba uczniów korzystających z dodatkowych zajęć edukacyjnych [os.], - wysokość pozyskanych zewnętrznych źródeł finansowania [zł]
1.3 Wspieranie działalności gospodarczej i rolniczej na terenie gminy	- liczba informacji o szkoleniach/źródłach dofinansowań itp. na rzecz rolników [szt.], - powierzchnia gminy pokryta mpzp [%]
2.1 Dbałość o środowisko naturalne	- liczba obiektów gminnych, w których wykorzystuje się OZE [szt.], - ilość usuniętego/unieszkodliwionego azbestu [t], - osiągnięty poziom recyklingu [%]

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

2.2 Rozbudowa infrastruktury turystycznej	- liczba miejsc służących turystyce [szt.], - liczba nowo wytyczonych/ zmodernizowanych szlaków turystycznych na terenie gminy [km],
2.3 Promocja walorów gminy	- liczba instytucji i podmiotów, z którymi gmina podjęła współpracę w zakresie promocji jej walorów [szt.]

Źródło: opracowanie własne.

Ewaluacja Strategii zostanie dokonana w połowie okresu jej realizacji (tj. do końca pierwszego półrocza 2025 r.), a następnie po zakończeniu ostatniego roku jej obowiązywania. Do przeprowadzenia analiz będzie wykorzystywany - poza informacjami z jednostek gminnych - system statystyki publicznej w postaci Banku Danych Lokalnych GUS [11], który był jednym z narzędzi opracowania diagnozy strategicznej. Punktem odniesienia w procesie analizy wskaźników rozwojowych będzie grudzień 2019 r., jako ostatni z uwzględnionych w diagnozie lat. Pozwoli to dostrzec zmiany zachodzące w gminie w szerszym kontekście, uwzględniającym zmiany w otoczeniu prawnym, gospodarczym i społecznym na poziomie ponadlokalnym i ponadregionalnym (krajowym). W związku z brakiem postępu wynikającym z analizy wskaźników, raport z ewaluacji może objąć rekomendację wprowadzenia zmian do Strategii w postaci m.in. nowych celów strategicznych czy kierunków działania lub modyfikacji istniejących zapisów. W przypadku konieczności wprowadzenia takich zmian, Rada Gminy będzie podejmowała uchwałę zmieniającą Strategię Rozwoju.

[11] Z uwzględnieniem takich narzędzi jak system Strateg czy Monitor Rozwoju Lokalnego.

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

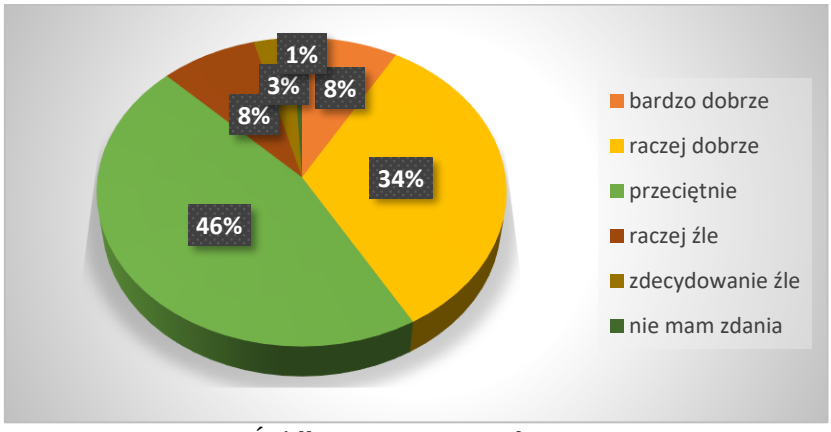
Załącznik nr 1

Wyniki badań społecznych w gminie Widawa

Badania społeczne prowadzone były w gminie Widawa od 20 maja do 9 czerwca 2020 r. w formie ankiety internetowej. Ponadto z sołtysami wykonano wywiady telefoniczne w oparciu o ten sam kwestionariusz. Udało się pozyskać łącznie 120 odpowiedzi.

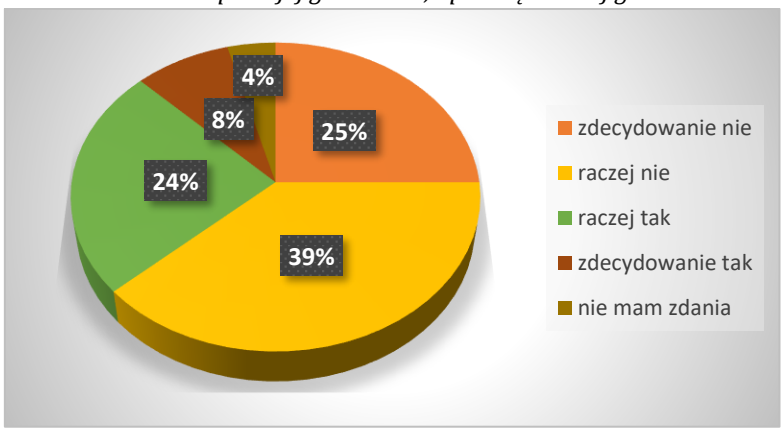
W pierwszym pytaniu respondentów proszono o określenie poziomu życia w gminie Widawa. Najwięcej udzielono odpowiedzi przeciętnie - 55 razy - oraz raczej dobrze - 40 razy. Źle (zdecydowanie lub raczej źle) oceniło go 14 osób, jedna zaś nie miała zdania. Jednocześnie 39 osób w jakimś stopniu chciałoby wyprowadzić się z gminy, gdyby miało taką okazję (w tym tylko 10 zdecydowanie tego chce). Aż 76 razy wskazywano brak chęci zmiany miejsca zamieszkania.

Rys. 13 Rozkład odpowiedzi na pytanie „Jak ocenia Pan(i) poziom życia w gminie Widawa?".

Źródło: opracowanie własne.

Rys. 14 Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy chciał(a)by Pan(i) wyprowadzić się z Gminy Widawa i zamieszkać poza jej granicami, np. w sąsiedniej gminie?"

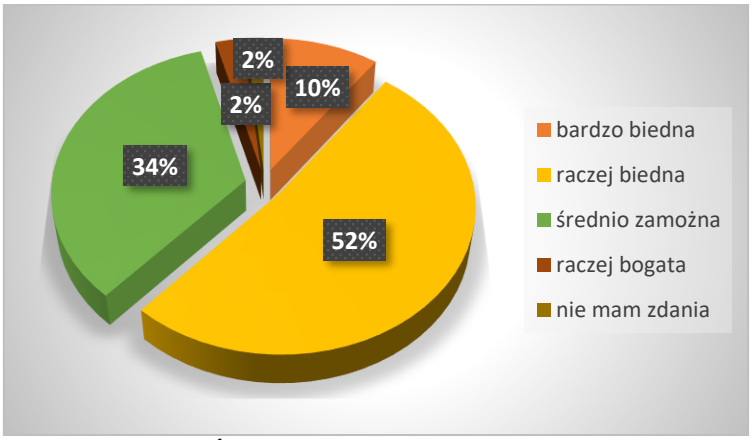

Źródło: opracowanie własne.

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

Sytuację finansową gminy negatywnie oceniło 74 biorących udział w badaniu mieszkańców, przy czym 62 osoby uznały gminę za bardzo biedną. Jako średnio zamożną określiły ją 42 osoby, zaś tylko 3 jako raczej bogatą. Nikt nie wybrał odpowiedzi bardzo bogata.

Rys. 15 Rozkład odpowiedzi „Jak ocenia Pan(i) sytuację finansową Gminy Widawa?".

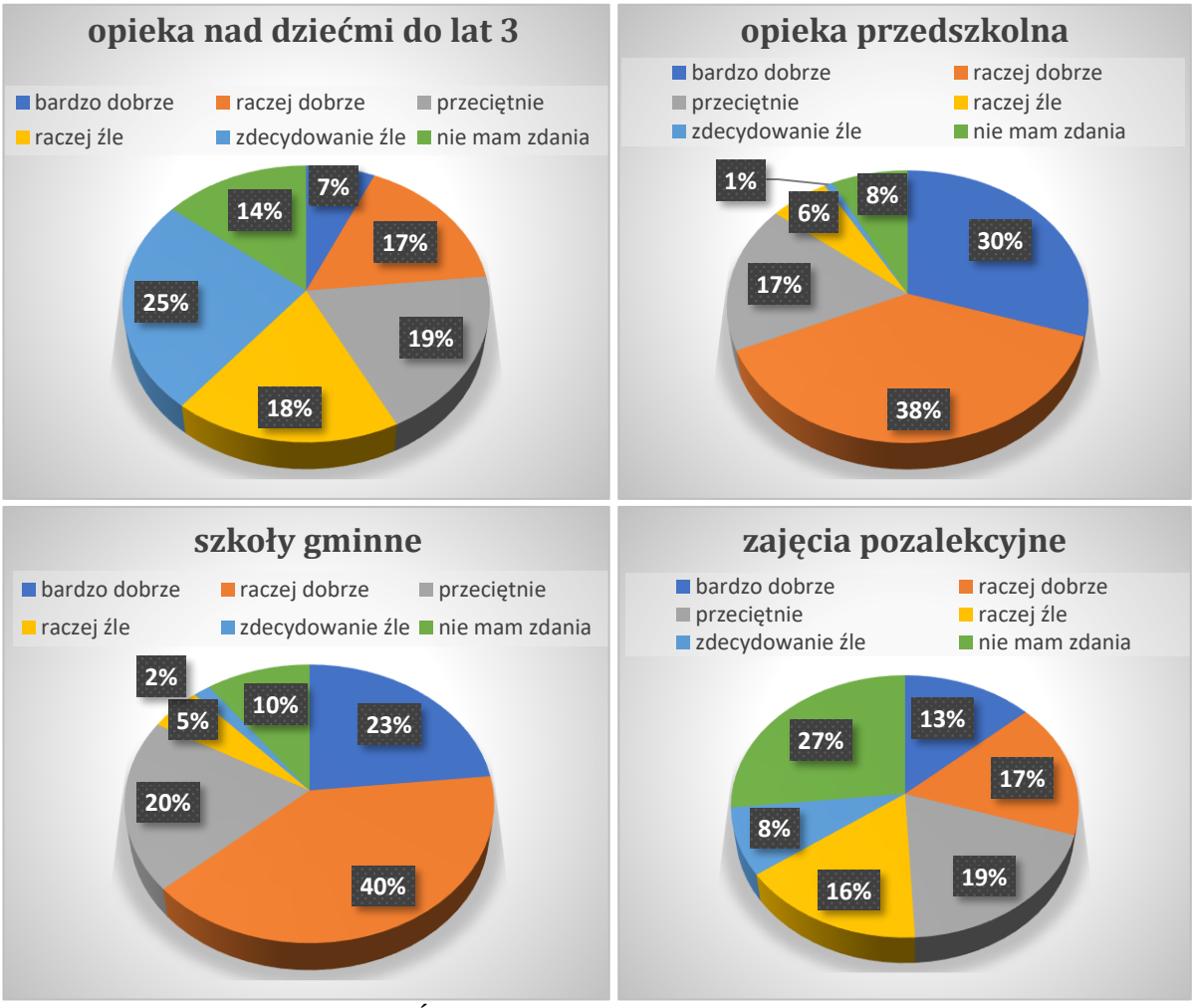

Źródło: opracowanie własne.

Kolejna seria pytań dotyczyła dostępności i jakości różnego rodzaju usług publicznych świadczonych przez samorządy. Pierwsze pytanie dotyczyło opieki nad dziećmi do 3 r.ż., a więc opieki w żłobkach lub klubach malucha. Źle oceniły ją 52 osoby, co wynika zapewne z faktu braku na terenie gminy takiej placówki. Aż 28 osób oceniło tę formę opieki raczej dobrze lub bardzo dobrze, a 22 przeciętnie. Można zatem założyć, że w dużej mierze respondenci odnosili się w tym pytaniu do opieki przedszkolnej. Ta przez 82 osoby została oceniona pozytywnie (w tym 36 odpowiedzi bardzo dobrze), a negatywnie tylko przez 8 osób. Podobna liczba osób nie miała zdania na ten temat. Szkoły prowadzone przez gminę zostały ocenione dobrze przez 76 osób, przeciętnie przez 24 osoby. Tylko 8 osób źle ocenia ich dostępność oraz jakość. Zajęcia pozalekcyjne prowadzone przez placówki edukacyjne w dużej mierze zostały ocenione dobrze (bardzo lub raczej dobrze - 36 odpowiedzi) lub przeciętnie (23). Jednocześnie aż 32 razy wybrano odpowiedź nie mam zdania, co może świadczyć o tym, że dzieci i młodzież nie korzystają w ogóle z takich zajęć, korzystają z zajęć organizowanych przez inne podmioty lub poza gminą.

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

Rys. 16 Ocena dostępności i jakości placówek edukacyjnych i opiekuńczych w gminie Widawa.

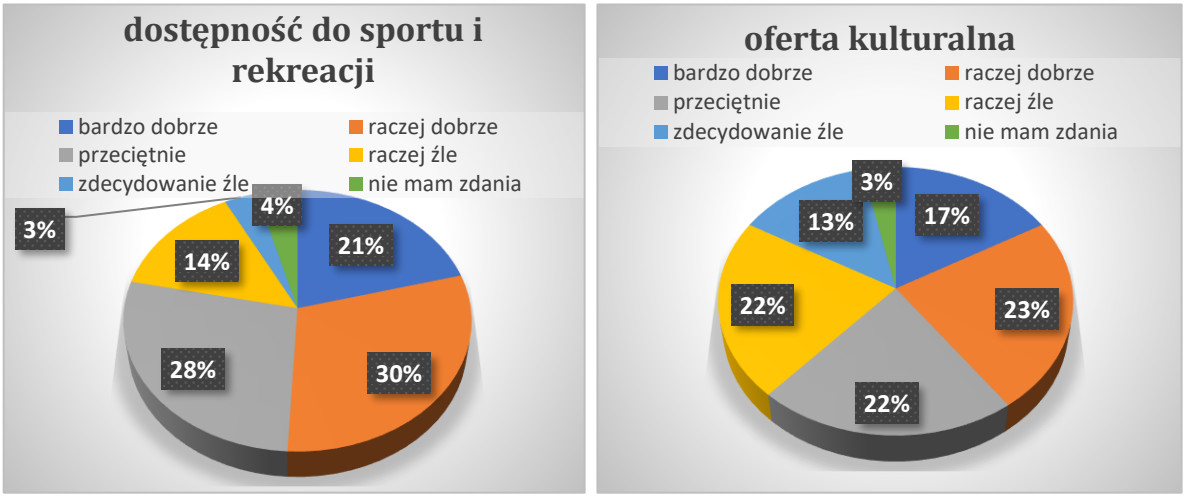

Źródło: opracowanie własne.

Raczej dobrze i bardzo dobrze oceniło ofertę sportowo-rekreacyjną gminy 61 osób, przeciętnie - 33, zaś źle 21. W wywiadach telefonicznych jako największy problem wskazywano obecność infrastruktury sportowej tylko w Widawie. Gorzej wypada jednak ocena oferty kulturalnej w gminie - tylko 48 osób oceniło ją dobrze lub bardzo dobrze, przeciętnie - 26, natomiast źle - aż 42 osoby.

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

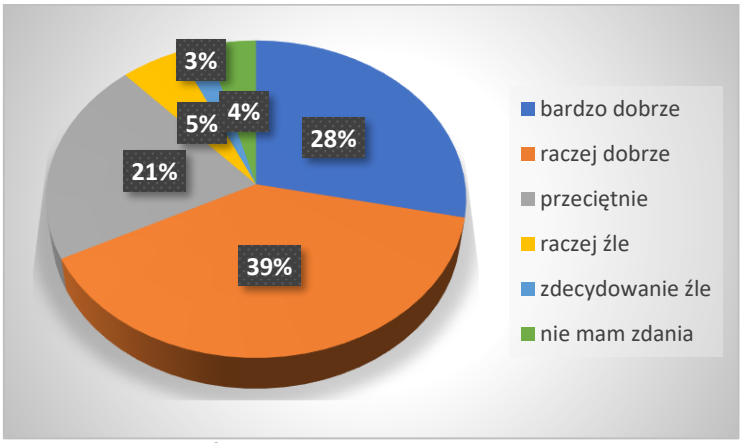
Rys. 17 Ocena dostępności oferty sportowo-rekreacyjnej oraz kulturalnej w gminie.

Źródło: opracowanie własne.

Bardzo wysoko mieszkańcy ocenili poziom bezpieczeństwa w gminie. Aż 81 uznało gminę za bardzo lub raczej bezpieczną (w tym raczej bezpieczna - 47), tylko 9 osób przyznało ocenę raczej źle lub zdecydowanie źle. Za przeciętnie bezpieczną gminę uznało 25 respondentów.

Rys. 18 Ocena poziomu bezpieczeństwa w gminie Widawa.

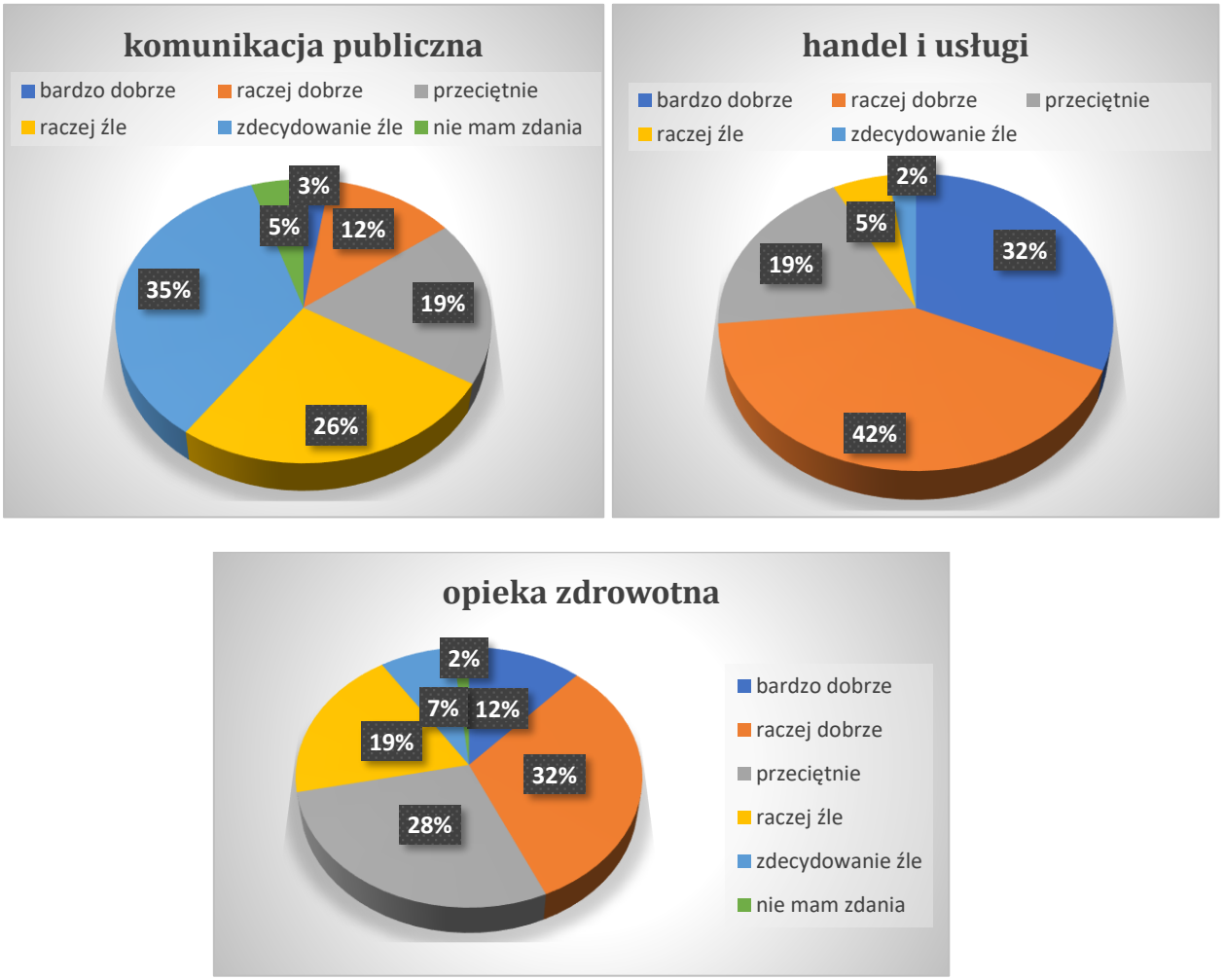

Źródło: opracowanie własne.

Duży problem w gminie stanowi dostępność publicznego transportu zbiorowego - aż 75 osób oceniło ją negatywnie (przy czym 43 osoby zdecydowanie źle). Dobrą ocenę przyznało tylko 18 osób, nie wyraziło opinii 6. W czasie wywiadów telefonicznych jako największą bolączkę wskazywano likwidację kolejnych kursów autobusowych związaną w dużej mierze z kończeniem działalności przez przewoźników. Bardzo pozytywnie ocenia się dostępność do placówek handlowych - 88 ocen bardzo dobrze lub raczej dobrze. Tylko 9 razy wybrano odpowiedzi źle. Mniej jednoznaczne są opinie na temat opieki zdrowotnej w gminie. Bardzo lub raczej dobrze oceniły ją 52 osoby, zdecydowanie lub raczej źle 32, jednak aż 34 osoby wybrały odpowiedź przeciętnie. W wywiadach telefonicznych podkreślano fakt otwarcia gabinetów lekarzy

specjalistów, jednak wydaje się, że mieszkańcy nie są w pełni zadowoleni z ograniczonego wyboru specjalności.

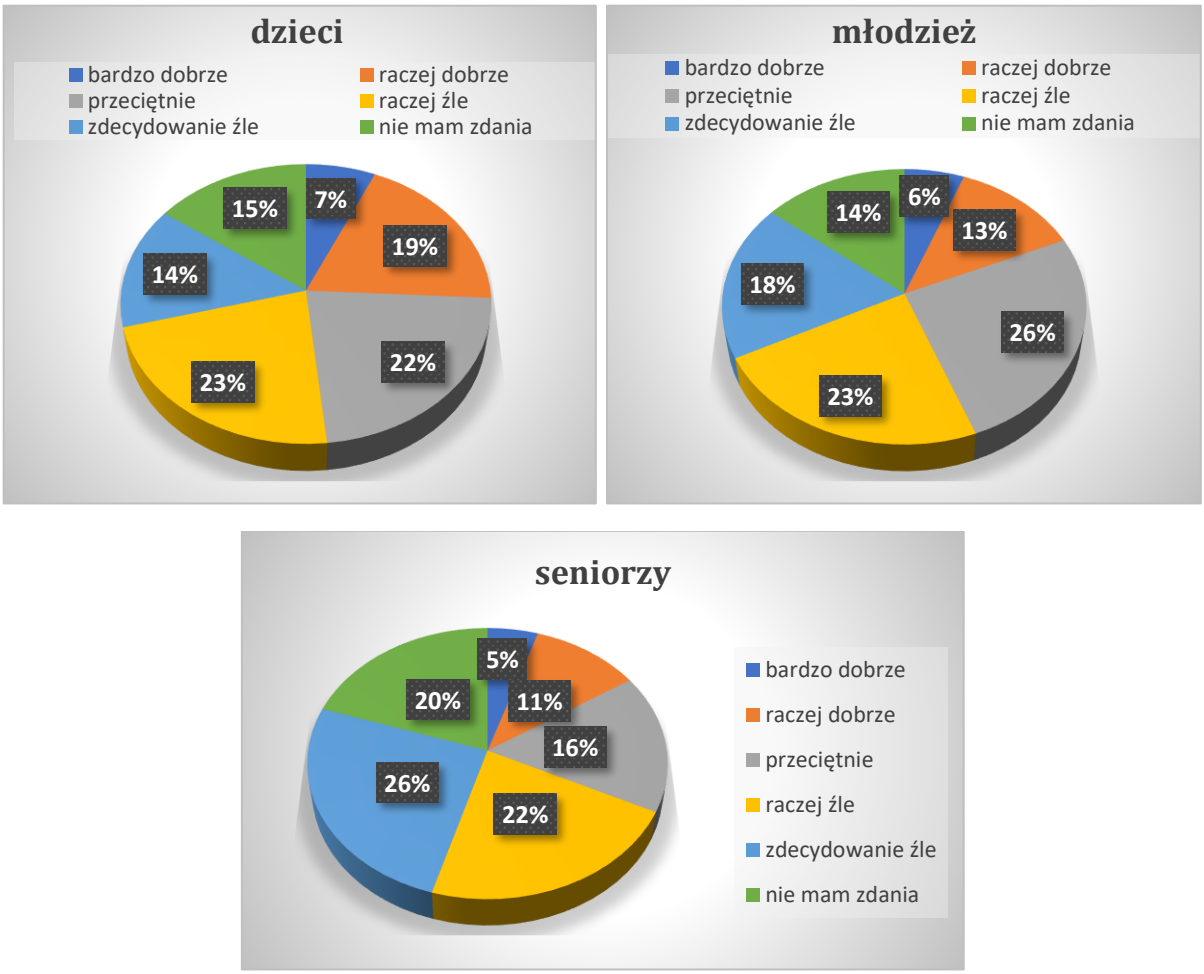
Rys. 19 Ocena jakości i dostępności do wybranych usług, w tym usług publicznych w gminie Widawa.

Źródło: opracowanie własne.

Generalnie mieszkańcy dość nisko oceniają ofertę spędzania czasu wolnego. Najlepsze oceny otrzymała oferta skierowana do najmłodszych osób - 31 ocen pozytywnych, choć aż 44 oceny były negatywne i 27 przeciętnych. W przypadku młodzieży liczba ocen pozytywnych jeszcze bardziej spada - do zaledwie 22. Poza tym 31 razy oceniono ofertę dla nich jako przeciętną, a 50 razy - negatywnie. Największy problem stanowi oferta dla osób starszych - tylko 19 razy określono ją jako bardzo lub raczej dobrą, za to aż 58 jako raczej lub zdecydowanie złą. Dwadzieścia osób określiło ją jako przeciętną. Co jednak ciekawe, w tym przypadku największa była liczba wyboru opcji nie mam zdania - 24 (w przypadku oferty dla dzieci - 18, młodzieży - 17). Rozmowy telefoniczne mogłyby wskazywać, że częściowo problem leży w niewielkim zainteresowaniu samych mieszkańców inicjatywami integrującymi seniorów.

Rys. 20 Ocena oferty spędzania czasu wolnego dla różnych grup wiekowych w gminie Widawa.

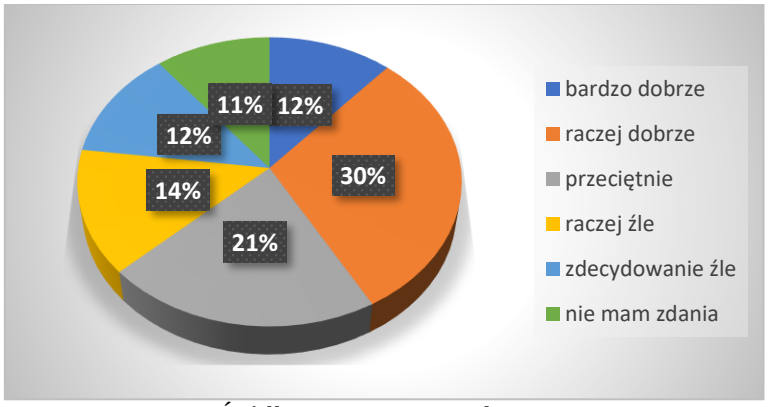

Źródło: opracowanie własne.

Respondenci zostali poproszeni o ocenę zaangażowania mieszkańców w działalność społeczną - zarówno w formie zinstytucjonalizowanej (np. stowarzyszenia), jak i w grupach nieformalnych, inicjatywnych. Oceny są tu niejednoznaczne - 51 osób oceniło ją bardzo lub raczej dobrze, 26 przeciętnie, 32 raczej lub bardzo źle. Może to wskazywać na zróżnicowanie poziomu aktywności wewnątrz gminy (między miejscowościami) lub angażowanie się mieszkańców w wybiórcze działalności, które akurat wydają się danym osobom atrakcyjne.

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

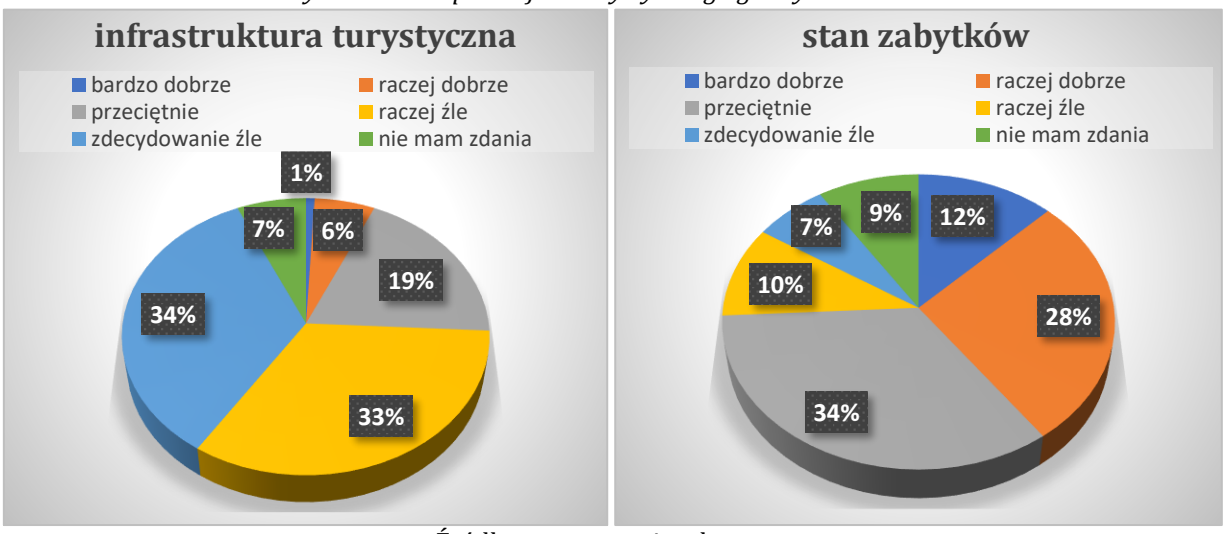
Rys. 21 Ocena aktywności społecznej mieszkańców gminy Widawa.

Źródło: opracowanie własne.

Mieszkańcy pytani byli o infrastrukturę turystyczną gminy, tj. obiekty noclegowe, gastronomiczne czy szlaki turystyczne. Aż 81 osób wybrało oceny negatywne, 23 przeciętne, a tylko 8 pozytywne. Lepiej oceniają stan zabytków: dobrze - 48 osób, przeciętnie 41, źle - tylko 20 osób. Wywiady telefoniczne wskazują jednak, że w dużej mierze ankietowani odnosili się do obiektów, które znajdują się w ich miejscowości, gdyż są im najlepiej znane.

Rys. 22 Ocena potencjału turystycznego gminy Widawa.

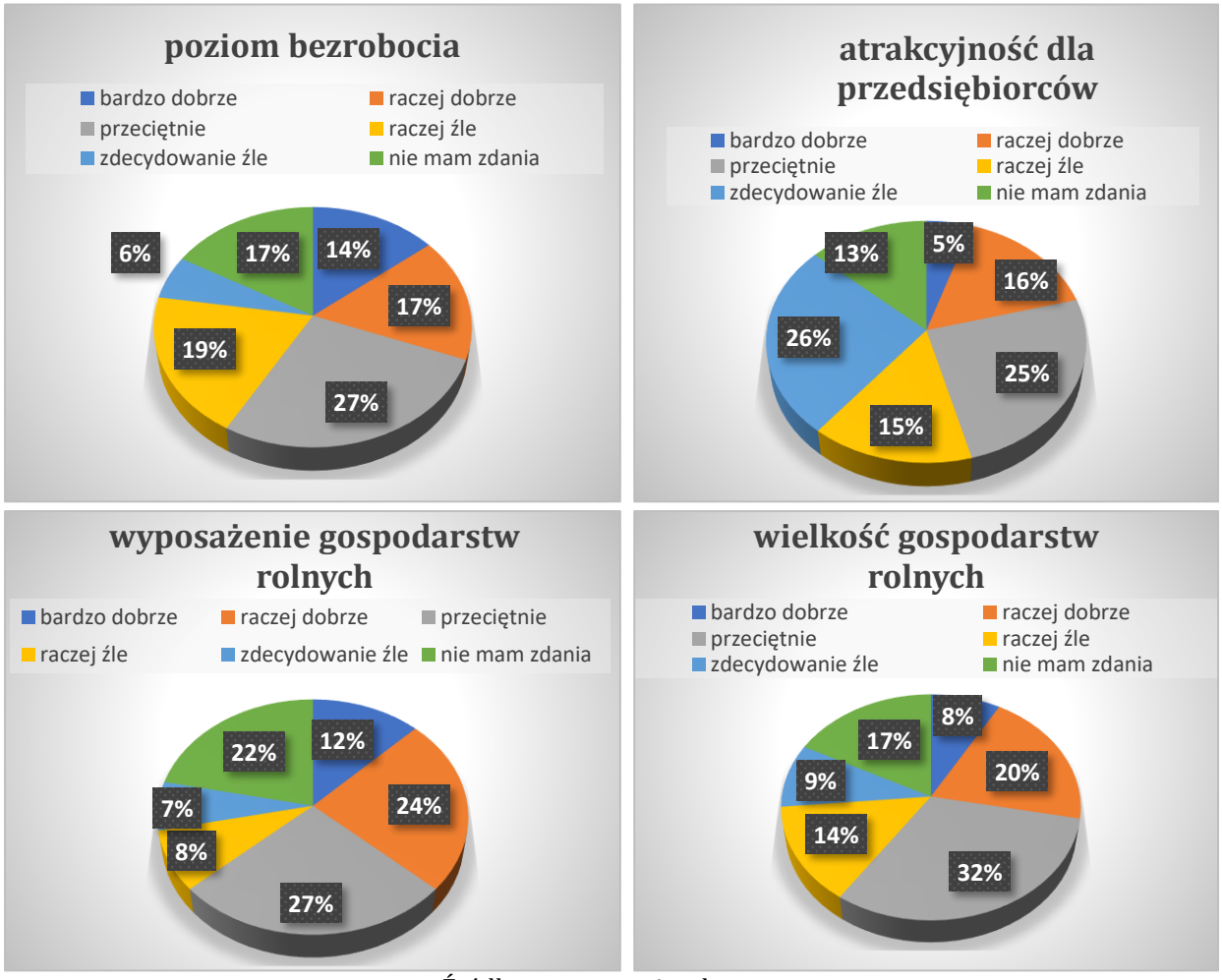
Źródło: opracowanie własne.

Niejednoznacznie mieszkańcy oceniają poziom bezrobocia w gminie - 37 ocen pozytywnych (a więc jako niskie), 33 - przeciętnych i 30 negatywnych. Aż 20 osób nie wyraziło opinii w tej kwestii. Wywiady telefoniczne wskazują również, że oceniając poziom bezrobocia, część osób odnosiła się do braku większych zakładów pracy na terenie gminy, co powoduje konieczność dojazdu do pracy poza gminą. Atrakcyjność gminy dla potencjalnych przedsiębiorców oceniono raczej negatywnie (31 odpowiedzi zdecydowanie źle i 18 raczej źle, 30 - przeciętnie), tylko 25 razy wybrano odpowiedzi pozytywne. W pytaniach dotyczących gospodarstw rolnych duża część osób nie wyraziła zdania (dla wyposażenia technicznego - 26 odpowiedzi nie mam zdania, dla wielkości gospodarstw - 21). Wyposażenie techniczne raczej

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

oceniono dobrze: 44 odpowiedzi raczej lub bardzo dobrze, 32 - przeciętnie, tylko 18 ocen negatywnych. Dla wielkości gospodarstw rolnych (która determinuje możliwość utrzymania się z gospodarstwa osób je prowadzących) sytuacja jest już odmienna: 34 odpowiedzi pozytywne, 38 - przeciętnie, 28 negatywnych. Może to wskazywać, że respondenci odpowiadali, biorąc pod uwagę występujące w ich miejscowości gospodarstwa (np. jeśli akurat w danej wsi, z której pochodzi respondent, występuje duże gospodarstwo, ocena była lepsza).

Rys. 23 Ocena rynku pracy oraz potencjału gospodarczego gminy Widawa.

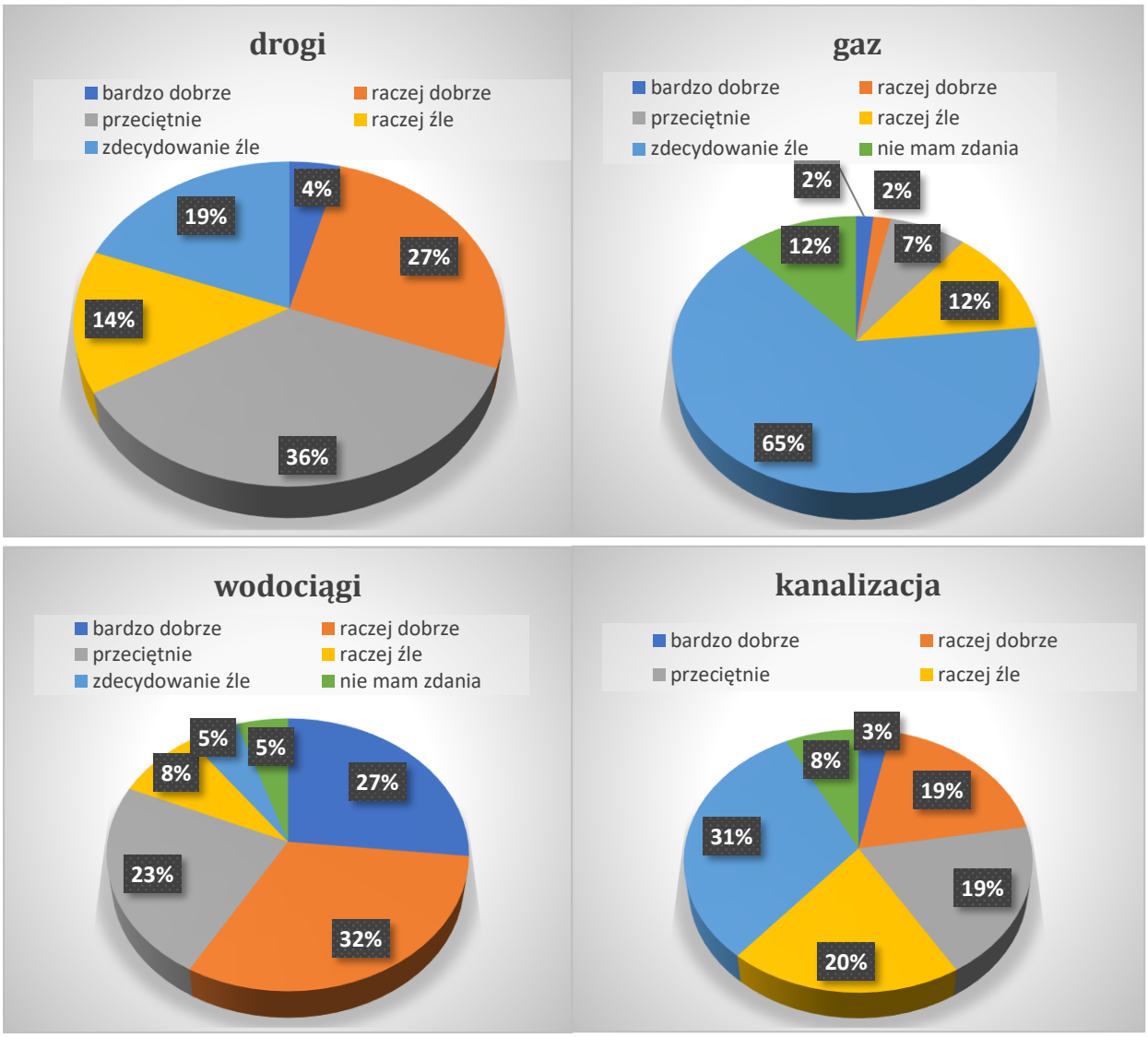
Źródło: opracowanie własne.

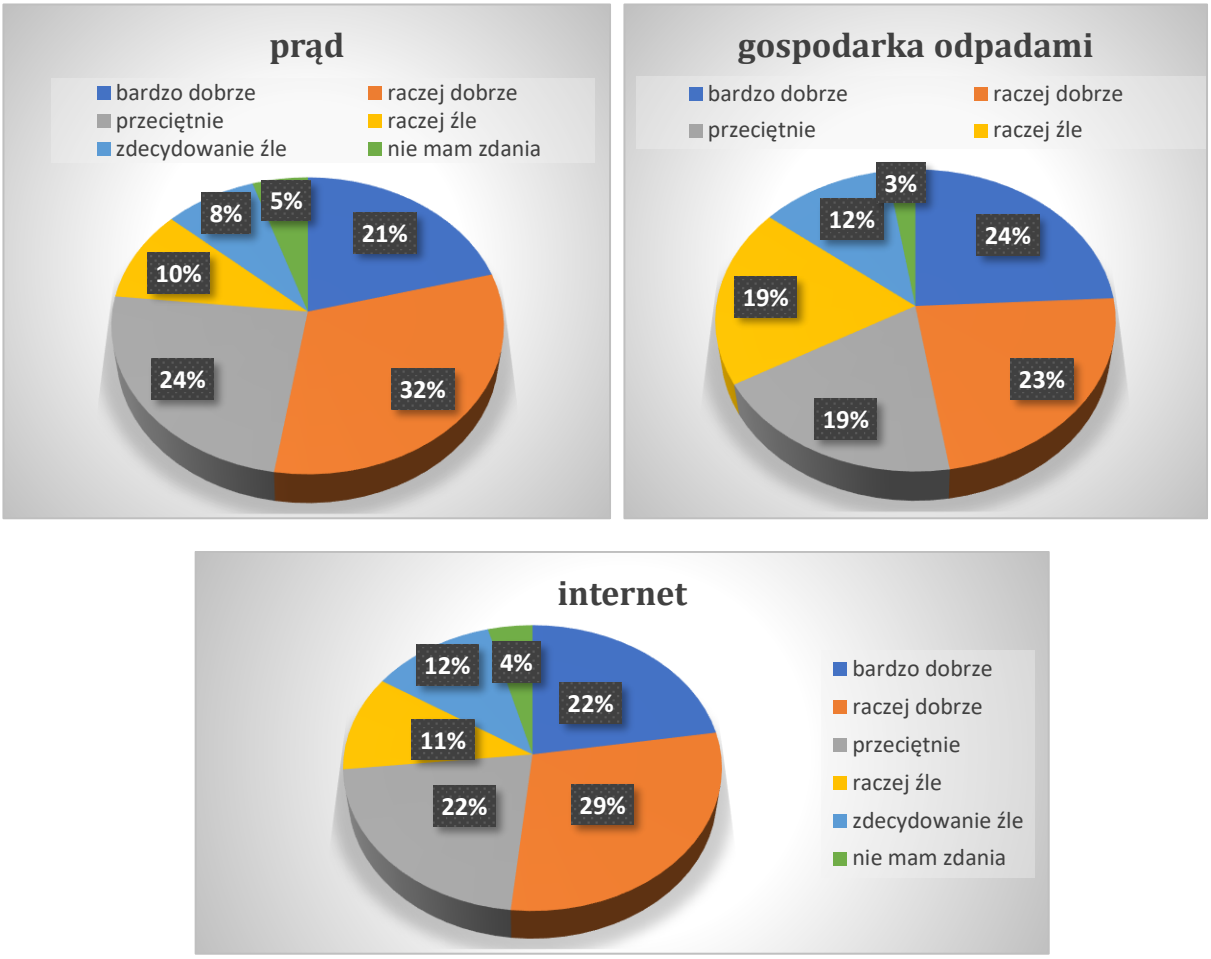
Spory problem w gminie stanowi infrastruktura drogowa. Pozytywnie oceniono ją 37 razy, 43 przeciętnie, 40 - źle. Należy jednak podkreślić, że wśród osób wybierających odpowiedzi bardzo lub raczej dobrze oraz przeciętnie dominowali mieszkańcy Widawy. Aż 93 osoby oceniły negatywnie dostęp do sieci gazowej, w tym 78 osób zdecydowanie źle. Wynika to z braku dostępu do gazu sieciowego na terenie gminy. Zdecydowanie lepiej postrzegany jest dostęp do sieci wodociągowej - aż 70 pozytywnych ocen, choć 28 osób wybrało odpowiedź przeciętnie. Tylko 16 osób źle oceniło to zagadnienie. Odwrotna sytuacja ma miejsce w przypadku sieci kanalizacyjnej. Gmina jest słabo skanalizowana, dlatego aż 62 odpowiedzi mają charakter negatywny, 23 - przeciętny i 27 pozytywny. Infrastrukturę energetyczną ocenia się pozytywnie -

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

63 wskazania na bardzo lub raczej dobrą ocenę. Określenie przeciętna wybrano 29 razy, zaś odpowiedzi negatywne 22. Podobna sytuacja występuje w przypadku gospodarowania odpadami (tj. sortowanie odpadów i ich odbiór), gdzie przyznano odpowiednio 58 ocen pozytywnych i 23 przeciętne. Większy jest udział odpowiedzi raczej źle i zdecydowanie źle - 37. Wywiady telefoniczne wskazują jednak, że problem stanowi przede wszystkim wysoki koszt odbioru odpadów dla mieszkańców. Dostęp do internetu 62 osoby oceniły pozytywnie (w tym 35 raczej dobrze), 26 zaś przeciętnie i 27 źle. Dominującą formą połączeń są te radiowe bądź w oparciu o infrastrukturę telefonii komórkowej, co może powodować problemy dla stabilności połączeń oraz możliwości połączenia się z siecią w ogóle.

Rys. 24 Ocena infrastruktury technicznej w gminie Widawa.

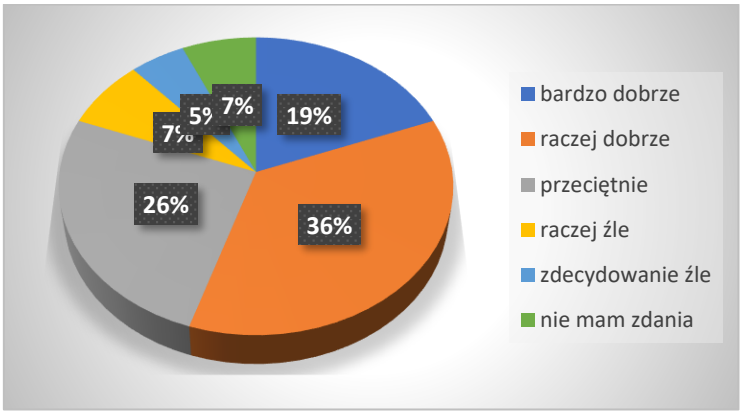

Źródło: opracowanie własne.

Aż 66 osób uznało stan środowiska naturalnego za bardzo lub raczej dobry. Również duża część ankietowanych określiła go jako przeciętny – 31. Jako bardzo lub raczej zły oceniło go 15 osób. W wywiadach telefonicznych za jeden z większych problemów środowiskowych uznawano zły stan wód.

Rys. 25 Ocena stanu środowiska naturalnego w gminie Widawa.

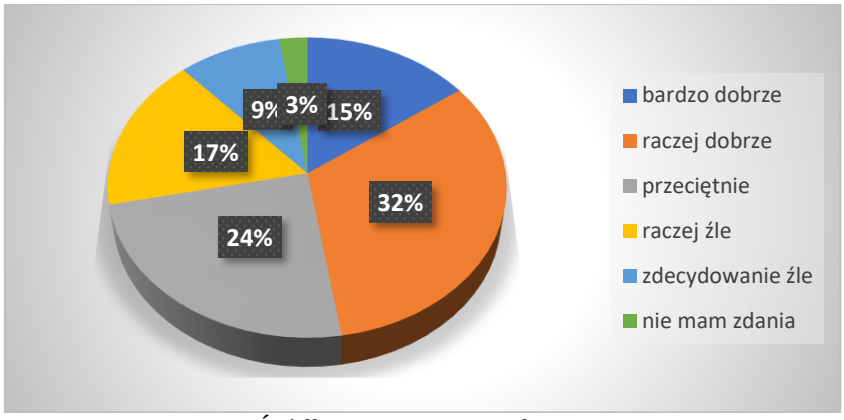
Źródło: opracowanie własne.

Respondenci byli proszeni o ocenę zagospodarowania przestrzeni publicznych, w tym skwery, chodniki, elementy małej architektury, czystość. Bardzo dobrze lub raczej dobrze

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

postrzega zagospodarowanie 57 mieszkańców, czyli prawie połowa ankietowanych. Zbliżona liczba mieszkańców ocenia tę kwestię przeciętnie (29 osób) i źle (20 - raczej źle, 11 - zdecydowanie źle).

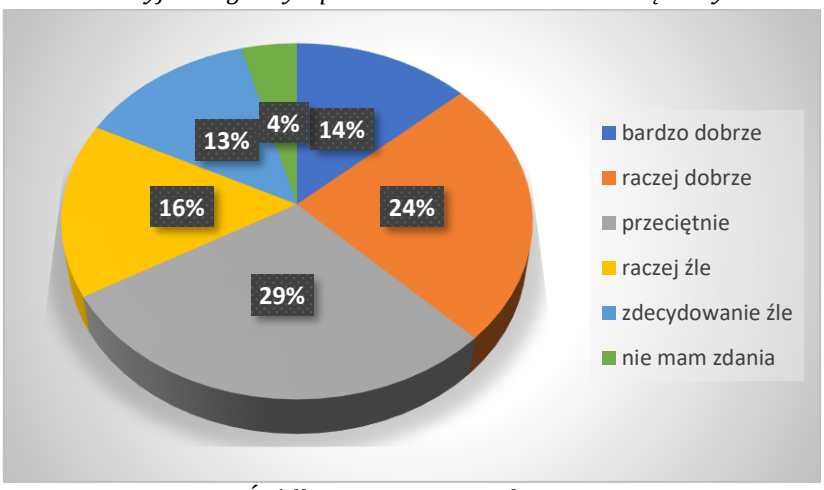
Rys. 26 Ocena zagospodarowania terenów publicznych w gminie Widawa.

Źródło: opracowanie własne.

Atrakcyjność gminy jako miejsca do osiedlania się uzyskała dość niejednoznaczne oceny (różnice między poszczególnymi opcjami są niewielkie): dobrze oceniło ją 45 osób, przeciętnie i źle - po 35.

Rys. 27 Ocena atrakcyjności gminy z punktu widzenia osiedlania się nowych mieszkańców.

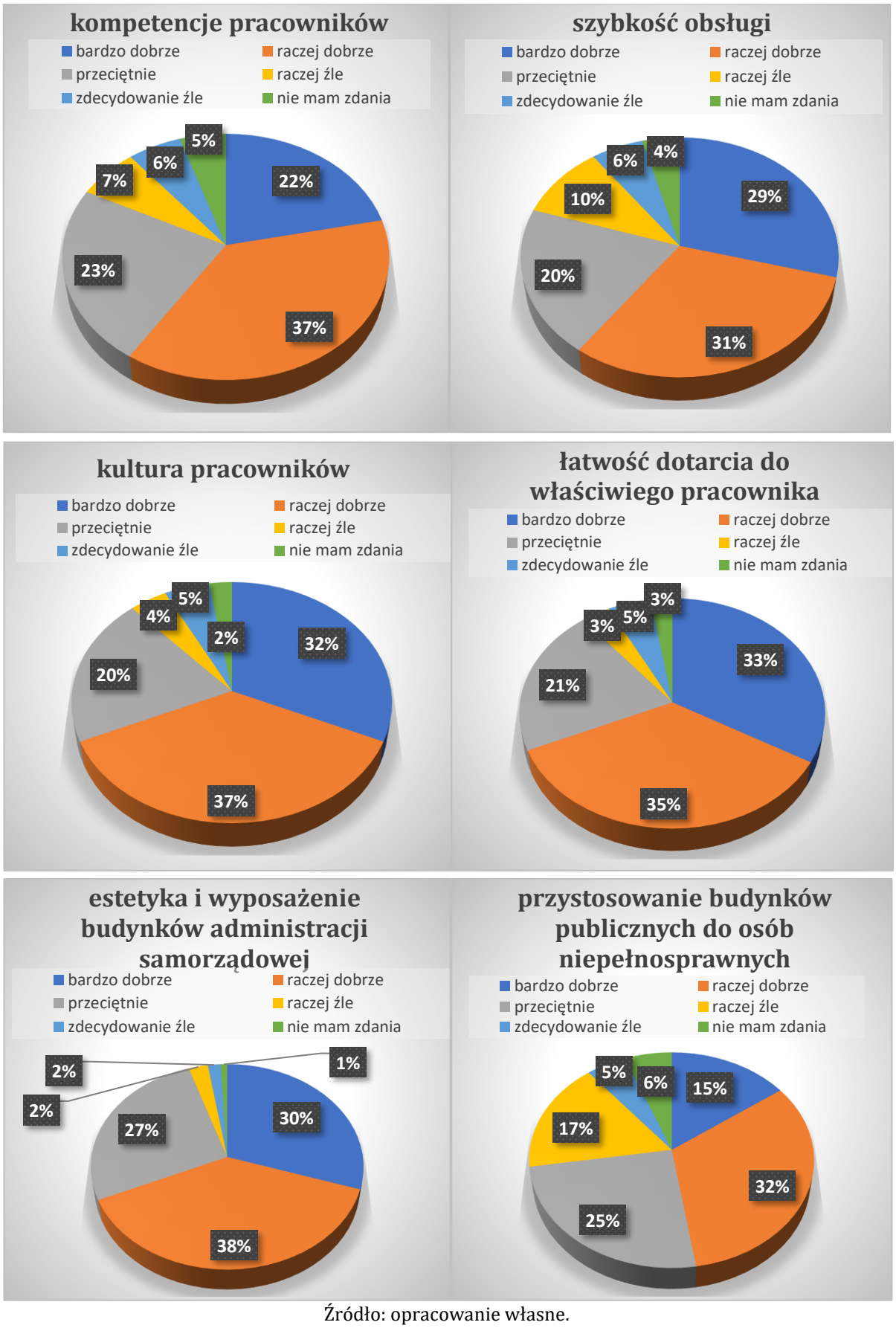

Źródło: opracowanie własne.

Funkcjonowanie Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych w zakresie kompetencji, czasu załatwiania spraw, estetyki i wyposażenia, łatwości dotarcia do właściwego pracownika oraz uprzejmości pracowników przez zdecydowaną większość osób zostały ocenione pozytywnie. Najsłabsze oceny administracja samorządowa otrzymała za przystosowanie budynków publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych. O ile w pozostałych przypadkach udzielano około 70-80 ocen pozytywnych, to w tym zakresie pozytywnych odpowiedzi było tylko 57 (ponadto 30 odpowiedzi przeciętnie oraz 27 raczej źle).

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

Rys. 28 Ocena funkcjonowania administracji samorządowej w gminie Widawa.

Źródło: opracowanie własne.

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

W pytaniu o dziedziny, którym należy poświęcić najwięcej uwagi w polityce gminy w kolejnych latach, ankietowani mogli zarówno wybierać ze wskazanych odpowiedzi, jak również - wybierając opcję inne - wskazywać własne pomysły. Najczęściej wybierano zadania z zakresu rozwoju infrastruktury drogowej - 16,7% wskazań. Kolejne to rozwój i promocja przedsiębiorczości (9%), rozbudowa i modernizacja infrastruktury gazowej (8,3%), zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży (7,7%) oraz ochrona środowiska (7,4%). Dziesięć razy wybrano także odpowiedź „inne", przy której pojawiły się następujące wskazania:

- ✓ brak potrzeb - 1 raz,
- ✓ opieka nad dziećmi do lat 3 - 1 raz,
- ✓ ochrona zdrowia, w tym zwiększenie liczby specjalistów - 2 razy,
- ✓ komunikacja publiczna - 2 razy,
- ✓ przetwórstwo owocowo-warzywne - 1 raz,
- ✓ spółki skarbu państwa - 1 raz,
- ✓ plaża - 1 raz,
- ✓ dom dziennej opieki dla seniorów - 1 raz.

Ponadto w ostatnim pytaniu poproszono o wskazanie konkretnych przedsięwzięć (inwestycyjnych oraz społecznych), które powinny zostać zrealizowane w gminie. Poniżej wymieniono te spośród przedsięwzięć, które wskazano w sposób konkretny:

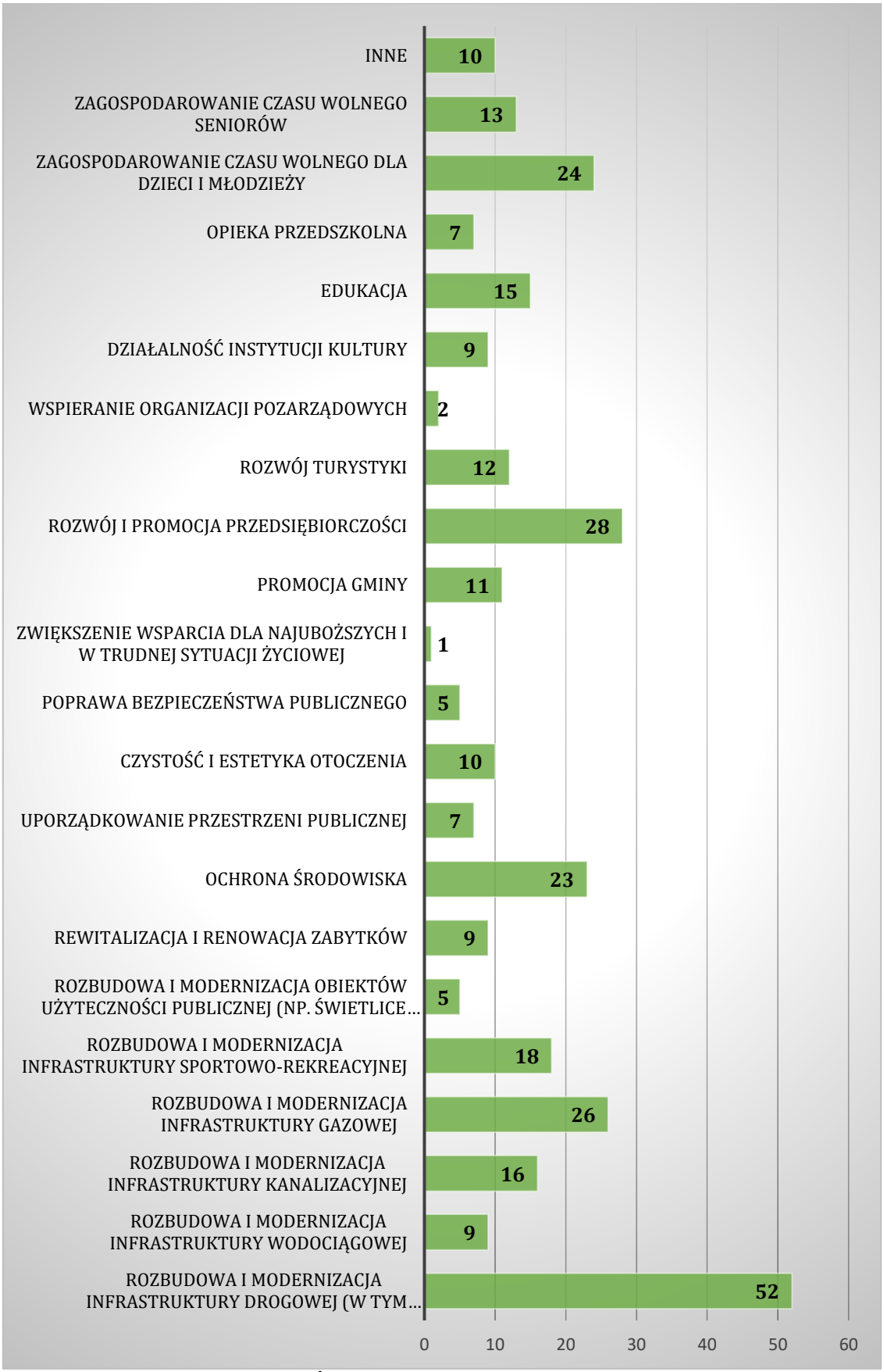
- budowa kanalizacji w Chociwiu, Rogóźnie, Kolonii Zawadach, Dąbrowie Widawskiej,
- doprowadzenie sieci wodociągowej do wszystkich gospodarstw domowych oraz jej modernizacja,
- budowa chodników we wsiach, gdzie jest najbardziej wzmożony ruch samochodów, np. Chociw, przy drogach wojewódzkich, a ponadto modernizacja istniejących (np. odcinek od sklepu Stokrotka do drogi dojazdowej do działek mieszkaniowych),
- poprawa stanu infrastruktury drogowej w Chociwiu, Ochle-Kolonii, Chrząstawie, Zawadach, Chrustach, Lesie Zawadzkim, Zabłociu, Goryniu, Rudzie, Dębinie, Widawie (osiedle Kuziówek oraz droga do Szczercowa), Siemiechowie, Restarzewie Cmentarnym, Ligocie, Józefowie, Siemiechowie,
- oświetlenie przejść dla pieszych - ul. Mickiewicza w Widawie, remont drogi wojewódzkiej wraz z budową chodników, remont drogi powiatowej w Patokach, montaż progów zwalniających,
- rozwój infrastruktury sportowej: budowa Orlików, budowa hali sportowej w Chociwiu, budowa siłowni zewnętrznych,
- rozwój infrastruktury społecznej: utworzenie publicznej placówki opieki nad dziećmi do lat 3, budowa placów zabaw na wsiach z dużą liczbą dzieci, równe warunki dostępu do przedszkola w Widawie, zatrudnienie kolejnego lekarza pediatry w Gminnym Ośrodku Zdrowia, zwiększenie liczby specjalistów w ośrodku zdrowia, budowa ogrodzenia świetlicy wiejskiej w Józefowie,

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

- budowa infrastruktury gazowej w Rogóźnie,
- dostęp do szybkiego Internetu,
- przygotowanie gadżetów promocyjnych, jak długopisy, pocztówki,
- zachęty dla przedsiębiorców otwierających lokale służące spędzaniu czasu wolnego, np. pizzerie,
- zmiana odbiorcy odpadów,
- rozwój społeczny: poprawa współpracy z grupą „Niezależni motocykliści z okolic Widawy", wsparcie tworzenia kół gospodyń wiejskich, kursy i inne formy kształcenia dofinansowywane przez Urząd Gminy,
- budowa/wytyczenie ścieżek rowerowych, wytyczenie szlaków turystycznych,
- wytyczenie działek budowlanych i/lub budowa osiedli mieszkaniowych w Widawie,
- działania przeciwpowodziowe i przeciwpodtopieniowe: budowa zbiornika retencyjnego, dbałość o stan rowów melioracyjnych,
- ochrona środowiska: ochrona wód rzeki Nieciecz, dofinansowanie OZE montowanych w gospodarstwach domowych,
- rozrywka na terenie gminy, np. kino „pod chmurką", zwiększenie liczby zajęć organizowanych w Gminnym Ośrodku Kultury, organizacja spotkań dla seniorów, np. wieczorki taneczne, projekcje kinowe, nordic walking, UTW, stworzenie sali zabaw dla dzieci, stworzenie plaży i kąpieliska nad Widawką,
- przeznaczenie terenu pod budowę parkingu,
- modernizacja targowiska w Widawie,
- stworzenie komunikacji zbiorowej umożliwiającej dojazd do Zduńskiej Woli, Sieradza i Widawy,
- remonty świetlic straży pożarnej w Chociwiu oraz Patokach,
- remont i zagospodarowanie obiektów po przedszkolu i policji w Widawie,
- wsparcie klubów sportowych i przedsięwzięć rekreacyjnych skierowanych do mieszkańców gminy, m.in. utworzenie amatorskiego klubu siatkarskiego,
- informatyzacja instytucji publicznych,
- wsparcie dla lokalnych pracodawców,
- tworzenie przetwórni owocowo-warzywnych,
- likwidacja dzikich wysypisk.

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

Rys. 29 Pożądane przedsięwzięcia do realizacji w gminie Widawa.

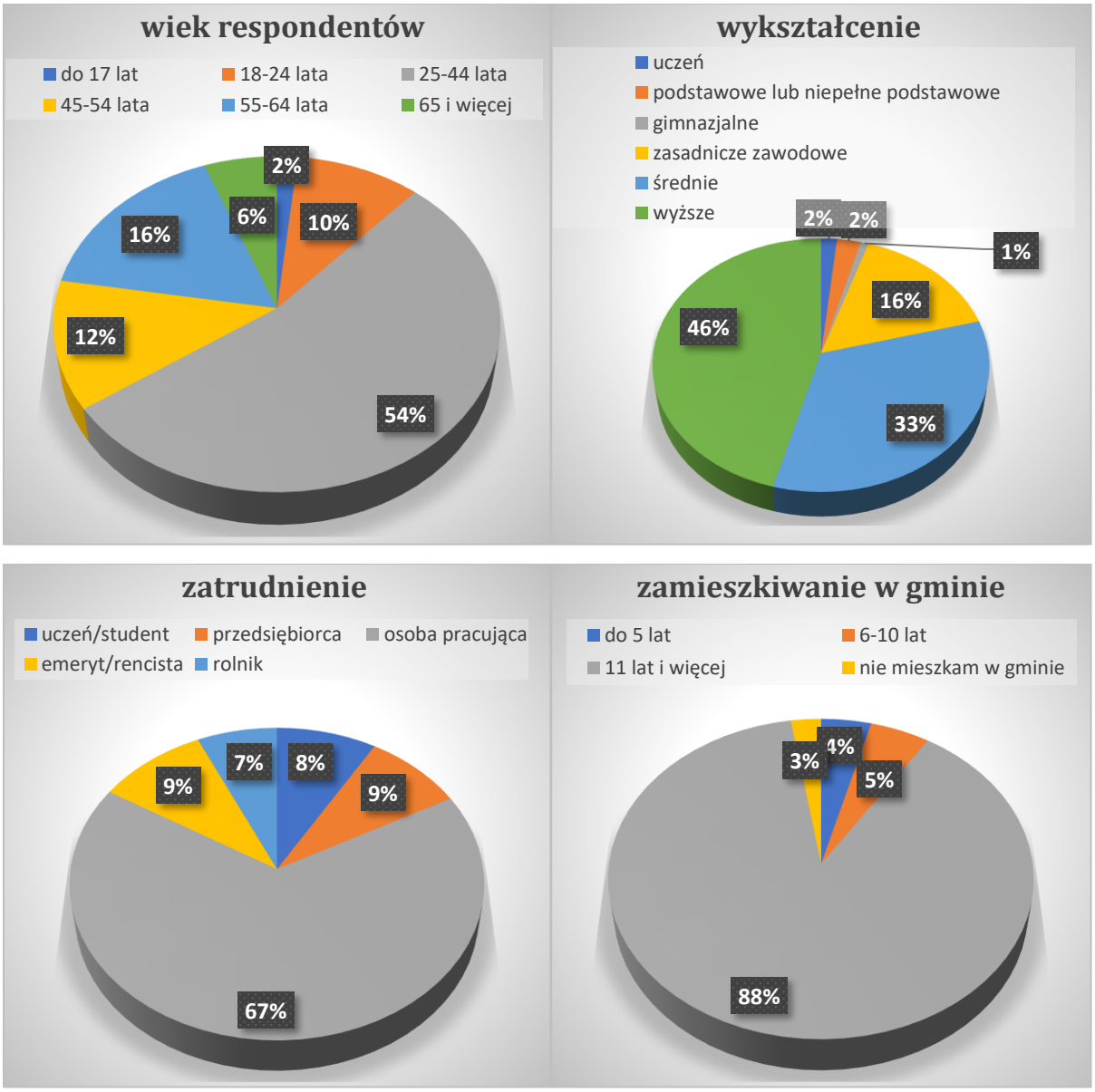

Źródło: opracowanie własne.

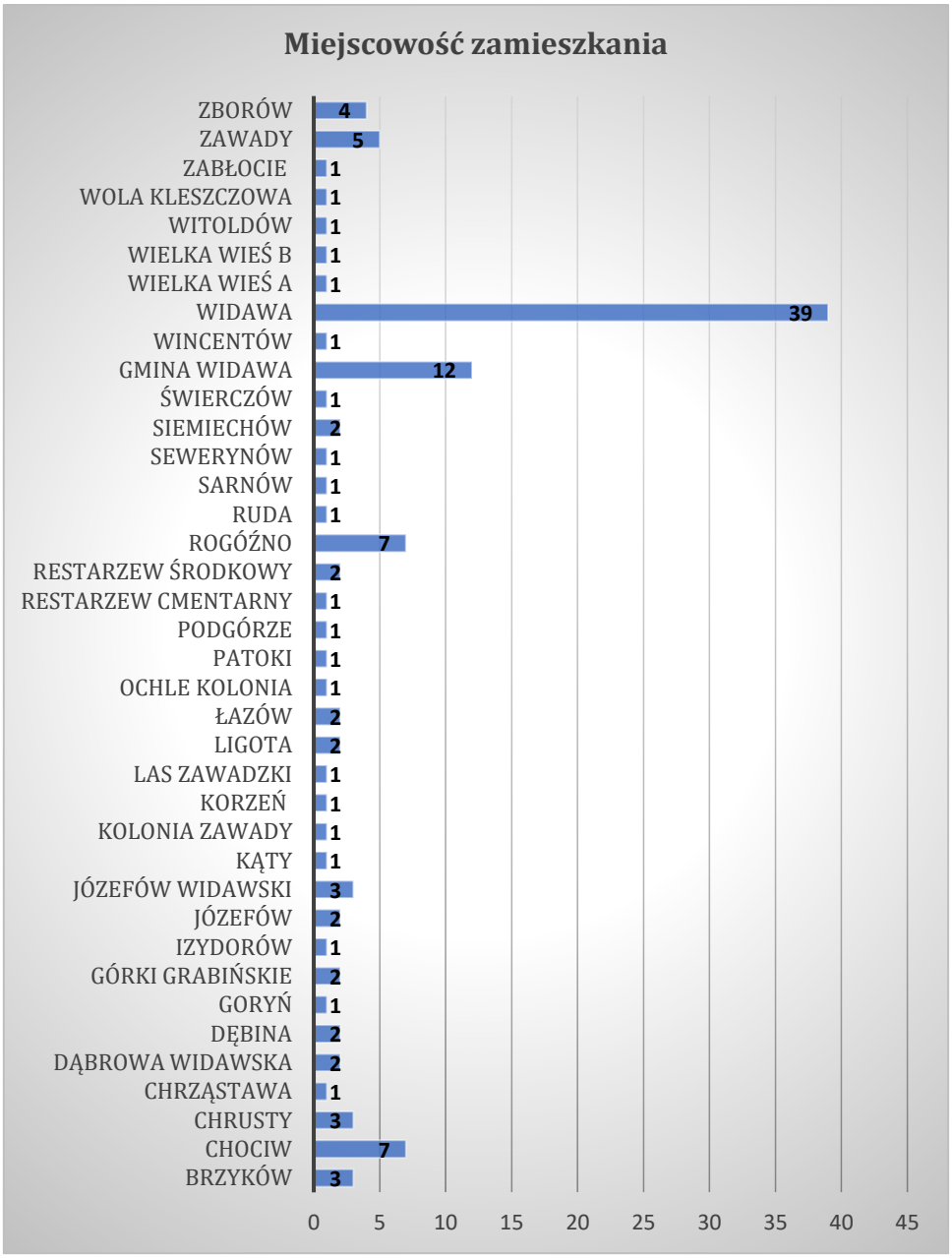
Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

Ostatnie pytania miały na celu przybliżenie cech osób, które odpowiadały na pytania ankietowe. W badaniach wzięło udział nieco więcej kobiet – 62 (51,7%). Ponad połowę ankietowanych stanowiły osoby w wieku między 25 a 44 lata (65 osób), zaś najmniej (2 osoby) nie przekroczyło wieku 17 lat. Dominowały osoby z wykształceniem wyższym (55 osób, 46%) oraz średnim (40 osób, 33%), pojedyncze osoby wskazały na wykształcenie podstawowe, gimnazjalne lub etap nauki szkolnej. Zdecydowaną większością respondentów były osoby pracujące – 78, natomiast nikt z ankietowanych nie pozostawał bezrobotny. Najliczniejszą grupą biorącą udział w ankiecie byli mieszkańcy Widawy (39 osób, 32,5%). Część osób udzieliła nieprecyzyjnych odpowiedzi (np. gmina Widawa, Restarzew) – łącznie było 12 takich odpowiedzi (10%). Osiemdziesiąt osiem procent ankietowanych to osoby mieszkające w gminie ponad 11 lat (106 osób), natomiast 3 respondentów nie mieszka na terenie gminy.

Rys. 30 Zestawienie danych o respondentach.

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

Źródło: opracowanie własne.

Załącznik nr 2

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Niniejsze podsumowanie stanowi opis przebiegu procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przeprowadzonej dla projektu dokumentu pn. *Strategia Rozwoju Gminy Widawa na lata 2021-2028*.

Pierwszym etapem było przygotowanie wniosku o odstąpienie od strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (dalej: sooś) dla projektu ww. dokumentu do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi. Oba wnioski zostały wystosowane w dniu 11 sierpnia 2020 r. odpowiednio pismami znak: ORG.061.2.2020 oraz ORG.061.1.2020. PWIS udzielił odpowiedzi pismem znak ŁPWIS.NSOZNS.9022.1.320.2020.AK z dnia 19 sierpnia 2020 r., iż nie jest organem właściwym do rozpatrzenia sprawy w oparciu o wymienioną we wniosku podstawę prawną, wskazując na Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi. W związku z tym do PWIS skierowano kolejne pismo ze zmienioną podstawą prawną (znak: ORG.061.4.2020 z dnia 27 sierpnia 2020 r.). Inspektor Sanitarny pozytywnie zaopiniował możliwość odstąpienia (pismo znak ŁPWIS.NSOZNS.9022.1.371.2020.SK z dnia 10 września 2020 r.). Z kolei odpowiedź z RDOŚ -negatywna- na wniosek o odstąpienie od sooś została wystosowana do Wójta Gminy Widawa dnia 4 września 2020 r. (znak: WOOŚ.411.218.2020.AJa). Jednocześnie pismem znak: WOOŚ.411.218.2020.AJa2 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska określił zakres prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu *Strategii Rozwoju Gminy Widawa na lata 2021-2028* - zgodnie z art. 51 i 52 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2020 r., poz. 283 z późn. zm.). Określono, iż prognoza powinna identyfikować, analizować i oceniać oddziaływania generowane zapisami projektu dokumentu na jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych oraz obejmować analizę możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza dla zidentyfikowanych części wód. Ponadto powinna zawierać analizę oddziaływania ustaleń projektowanego dokumentu na klimat, zmiany klimatu, odporność ustaleń projektowanego dokumentu na zmiany klimatu ze szczególnym uwzględnieniem klęsk żywiołowych oraz analizę oddziaływania zmieniających się warunków klimatycznych i środowiskowych na ustalenia projektowanego dokumentu. Dodatkowo analiza musiała uwzględniać wpływ projektu dokumentu na różnorodność biologiczną i inne elementy środowiska.

Wójt Gminy Widawa w dniu 9 września 2020 r. Obwieszczeniem znak: ORG.061.5.2020.AG poinformował o przystąpieniu do opracowania prognozy oddziaływania na środowisko dla przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Strategii. Dał

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

jednocześnie możliwość zgłaszania wniosków do opracowywanej prognozy oddziaływania na środowisko w terminie 21 dni od daty opublikowania ogłoszenia.

W przygotowanej prognozie podkreślono, że *Strategia Rozwoju Gminy Widawa na lata 2021-2028* jest dokumentem nakreślającym kierunki działań zmierzających do usunięcia głównych problemów oraz utrzymania lub poprawy obecnej sytuacji społecznej i gospodarczej. Dokument precyzuje 2 główne cele strategiczne: 1. *Stworzenie w gminie dobrych warunków do życia i gospodarowania z poszanowaniem środowiska*; 2. *Wysoka jakość środowiska przyrodniczego i jego wykorzystanie do rozwoju gminy*. Do celów strategicznych przyporządkowano cele operacyjne, w ramach których wyodrębnione zostały kierunki rozwoju. Nie ujęto konkretnych inwestycji czy projektów społecznych, aby zachować większą elastyczność działań gminy i innych podmiotów realizujących Strategię.

Część z ww. kierunków rozwoju ma charakter nieinwestycyjny, zatem nie będą w żaden sposób negatywnie oddziaływały na środowisko. Biorąc pod uwagę obecny stan wiedzy na temat planowanych działań inwestycyjnych (tzn. nie znając ich lokalizacji ani rozmiaru) przewiduje się, że żadne z zamierzonych przedsięwzięć nie zaliczy się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839). Przedsięwzięciami mogącymi potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko mogą być, w przypadku m.in. przekroczenia określonych w ww. rozporządzeniu progów, zadania takie jak: przebudowa i modernizacja dróg na terenie gminy, rozbudowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, budowa ujęcia wody, budowa parkingów, budowa obiektów sportowych, czy gazyfikacja gminy. Z uwagi na ogólny charakter Strategii, która dla większości przedsięwzięć nie określa ich konkretnej lokalizacji, ani wielkości, na obecnym etapie nie ma możliwości jednoznacznego określenia ich oddziaływania na środowisko. Dopiero na etapie projektowania, gdzie określone zostaną zarówno lokalizacja, jak i szczegółowy zakres i rozmiar prac, możliwe będzie dokonanie klasyfikacji każdego przedsięwzięcia wg kryteriów ww. rozporządzenia. W stosunku do tych przedsięwzięć, dla których zachodzić będzie obowiązek uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, zostanie przeprowadzona stosowna procedura zakończona wydaniem przedmiotowej decyzji.

Jak wynika z przeprowadzonej w prognozie oceny oddziaływania na wszystkie elementy środowiska (na powierzchnię gleb i ziemi, wody powierzchniowe i podziemne, klimat i powietrze atmosferyczne, różnorodność biologiczną, krajobraz, ludzi, zwierzęta, rośliny, zabytki i dobra materialne), negatywne oddziaływanie planowanych przedsięwzięć ograniczy się jedynie do momentu prowadzenia prac budowlanych. Oddziaływania te, w postaci pylenia, wzmożonego hałasu, emisji spalin i generowania odpadów, będą miały jednak krótkotrwałe oddziaływanie, które ustanie po zakończeniu wszystkich prac.

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

Realizacja zadań przewidzianych w Strategii w znaczący sposób wpłynie na poprawę warunków życia wszystkich mieszkańców gminy Widawa, jak również na poprawę jakości środowiska. Dzięki rozbudowie systemu kanalizacji oraz promowaniu i wspieraniu mieszkańców w budowie przydomowych oczyszczalni ścieków w znaczący sposób zostanie ograniczony nielegalny zrzut ścieków, a tym samym poprawie ulegnie stan jakości gleby, wód powierzchniowych i podziemnych. Działania polegające na gazyfikacji gminy, termomodernizacji budynków, promowaniu i wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii, wymianie kotłów ciepła na ekologiczne, wpłyną na zmniejszenie tzw. niskiej emisji. Modernizacja i budowa dróg oraz chodników wpłynie nie tylko na poprawę komfortu jazdy mieszkańców, ale również na zmniejszenie emisji spalin do atmosfery oraz ograniczenie poziomu hałasu.

Prognoza została przekazana w celu zaopiniowania do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi oraz do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi pismem znak: ORG.061.5.2020 z dnia 6 października 2020 r. Oba organy przekazały pozytywne opinie: PIWS pismem znak: ŁPWIS.NSOZNS.9022.1.371.2020.SK z dnia 14 października 2020 r., a RDOŚ pismem znak: WOOŚ.410.260.2020.AJa z dnia 26 października 2020 r.

Po otrzymaniu odpowiedzi od ww. organów, Wójt Gminy Widawa na podstawie art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2020 r., poz. 283 z późn. zm.) zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju. Obwieszczenie z dnia 27 października 2020 r. znak: ORG.061.6.2020.AG dało możliwość składania uwag i wniosków do projektu Strategii oraz Prognozy, a także zapoznania się z opiniami RDOS-iu i PWIS w Łodzi na temat tych dokumentów. Termin zakończenia przyjmowania uwag ustalono na dzień 18 listopada 2020 r. Uwagi w formie papierowej lub elektronicznej należało składać na przygotowanym do tego formularzu. W wyznaczonym terminie nie wpłynęła żadna uwaga. Na tym procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko została zakończona.

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

SPIS RYSUNKÓW

Rys. 1 Granice administracyjne gminy Widawa oraz sołectw. 2
Rys. 2 Liczba ludności gminy Widawa w latach 2015-2019. 3
Rys. 3 Ludność gminy Widawa w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2015-2019. 4
Rys. 4 Ludność gminy Widawa w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w 2019 r. 4
Rys. 5 Podmioty gospodarcze z REGON w gminie Widawa w 2019 r. wg sekcji PKD. 8
Rys. 6 Wskaźnik Waloryzacji Rolniczej Przestrzeni Produkcyjnej w województwie łódzkim. 10
Rys. 7 Struktura użytkowania w gminie Widawa w 2019 r. ze szczególnym uwzględnieniem użytków rolnych. 10
Rys. 8 Powody przyznania świadczeń pomocy społecznej w gminie Widawa w 2019 r. 16
Rys. 9 Realizacja budżetu Gminy Widawa w latach 2015-2019 w zakresie pomocy społecznej [zł]. 18
Rys. 10 Liczba dzieci w Publicznym Przedszkolu w Widawie w latach 2015-2019. 19
Rys. 11 Struktura organizacyjna Urzędu Gminy w Widawie. 27
Rys. 12 Układ celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań. 37
Rys. 13 Rozkład odpowiedzi na pytanie „Jak ocenia Pan(i) poziom życia w gminie Widawa?” 50
Rys. 14 Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy chciał(a)by Pan(i) wyprowadzić się z Gminy Widawa i zamieszkać poza jej granicami, np. w sąsiedniej gminie?” 50
Rys. 15 Rozkład odpowiedzi „Jak ocenia Pan(i) sytuację finansową Gminy Widawa?”. 51
Rys. 16 Ocena dostępności i jakości placówek edukacyjnych i opiekuńczych w gminie Widawa. 52
Rys. 17 Ocena dostępności oferty sportowo-rekreacyjnej oraz kulturalnej w gminie Widawa. 53
Rys. 18 Ocena poziomu bezpieczeństwa w gminie Widawa. 53
Rys. 19 Ocena jakości i dostępności do wybranych usług, w tym usług publicznych w gminie Widawa. 54
Rys. 20 Ocena oferty spędzania czasu wolnego dla różnych grup wiekowych w gminie Widawa. 55
Rys. 21 Ocena aktywności społecznej mieszkańców gminy Widawa. 56
Rys. 22 Ocena potencjału turystycznego gminy Widawa. 56
Rys. 23 Ocena rynku pracy oraz potencjału gospodarczego gminy Widawa. Źródło: opracowanie własne. 57
Rys. 24 Ocena infrastruktury technicznej w gminie Widawa. 58
Rys. 25 Ocena stanu środowiska naturalnego w gminie Widawa. 59
Rys. 26 Ocena zagospodarowania terenów publicznych w gminie Widawa. 60
Rys. 27 Ocena atrakcyjności gminy z punktu widzenia osiedlania się nowych mieszkańców. 60
Rys. 28 Ocena funkcjonowania administracji samorządowej w gminie Widawa. 61
Rys. 29 Pożądane przedsięwzięcia do realizacji w gminie Widawa. 64
Rys. 30 Zestawienie danych o respondentach. 65

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany

SPIS TABEL

Tab. 1 Ruch naturalny ludności w gminie Widawa w latach 2015-2019. 5
Tab. 2 Obiekty zabytkowe w gminie Widawa wpisane do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Łodzi. 5
Tab. 3 Liczba podmiotów gospodarczych na podstawie REGON w gminach powiatu łaskiego w latach 2015-2019. 7
Tab. 4 Podmioty gospodarcze z REGON w gminach powiatu łaskiego w 2019 r. wg klas wielkości. 7
Tab. 5 Struktura powierzchni rolnych ze względu na klasę gruntów. 9
Tab. 6 Produkcja wody w 2019 r. w gminie Widawa. 11
Tab. 7 Korzystający z instalacji w % ogółu ludności w 2018 r. 12
Tab. 8 Drogi w gminie Widawa. 12
Tab. 9 Zestawienie jednostek OSP w gminie Widawa. 14
Tab. 10 Liczba zdarzeń zgłoszonych do Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Łasku w gminie Widawa i powiecie łaskim w latach 2017-2019. 15
Tab. 11 Liczba zdarzeń zgłoszonych do Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Łasku w gminie Widawa i powiecie łaskim w latach 2018-2019 z uwzględnieniem poszczególnych rodzajów zdarzeń. 15
Tab. 12 Świadczenia udzielone w gminie Widawa w ramach zadań własnych gminy w latach 2015-2019. 17
Tab. 13 Liczba uczniów szkół podstawowych w gminie Widawa w latach 2015-2020. 20
Tab. 14 Średnie wyniki sprawdzianu ósmoklasisty w gminach powiatu łaskiego w 2019 r. 21
Tab. 15 Średnie wyniki sprawdzianu ósmoklasisty w szkołach gminy Widawa w 2019 r. 21
Tab. 16 Zdawalność egzaminów zawodowych w szkole zawodowej w Widawie w latach 2015-2019. 21
Tab. 17 Funkcjonowanie Gminnej Biblioteki Publicznej w Widawie. 22
Tab. 18 Zestawienie najważniejszych imprez organizowanych regularnie w gminie Widawa. 23
Tab. 19 Organizacje pozarządowe w gminie Widawa. 24
Tab. 20 Dochody Gminy Widawa w latach 2015-2019. 28
Tab. 21 Wybrane dochody podatkowe (otrzymane) w gminie Widawa w 2015 i 2019 r. 28
Tab. 22 Zestawienie dochodów z PIT i CIT w 2015 i 2019 r. w gminie Widawa. 29
Tab. 23 Struktura dochodów gminy Widawa w 2015 i 2019 r. [zł] 30
Tab. 24 Struktura wydatków w gminie Widawa w latach 2015-2019. 30
Tab. 25 Struktura wydatków gminy Widawa w 2015 i 2019 r. [zł] 31
Tab. 26 Wynik budżetu Gminy Widawa w 2015 i 2019 r. [zł] 32
Tab. 27 Zgodność Strategii Rozwoju Gminy Widawa z dokumentami strategicznymi o charakterze ponadlokalnym. 45
Tab. 28 Wskaźniki realizacji Strategii Rozwoju Gminy Widawa. 48

Id: FE8B1301-CEF5-4153-AF8C-EA613673336A. Podpisany